

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Dr Gwynne Jones
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE
DYDD LLUN, 11 GORFFENNAF 2016 am 2.00 o'r gloch	MONDAY, 11 JULY 2016 at 2.00 pm
YSTAFELL BWYLLGOR 1 SWYDDFEYDD Y CYNGOR LLANGFNI	COMMITTEE ROOM 1 COUNCIL OFFICES LLANGFNI
Swyddog Pwyllgor	Shirley Cooke 01248 752514
	Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

ANNIBYNNOL GWREIDDIOL/ORIGINAL INDEPENDENT

Jim Evans, Victor Hughes, G O Jones (Is-Gadeirydd/Vice-Chair), Raymond Jones

PLAID CYMRU/THE PARTY OF WALES

Cynghorydd R.Meirion Jones (Cadeirydd/Chair), Lewis Davies, Ann Griffith,
Llinos Medi Huws

GRWP CHWYLDROAD/REVOLUTIONIST GROUP

Peter S Rogers

HEB YMUNO/UNAFFILIATED

R LI Jones

AELODAU CYFETHOLEDIG (GYDA PLEIDLAIS) PAN YN TRAFOD MATERION YN YMWNEUD AG ADDYSG / CO-OPTED MEMBERS (WITH A RIGHT TO VOTE) WHEN DEALING WITH EDUCATIONAL MATTERS

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Babyddol Rufeinig / The Roman Catholic Church);
Parch/Rev Canon Robert Townsend (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales).

R H A G L E N

1 **DATGANIAD O DDIDDORDEB**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddi-ddordeb gan unrhyw Aelod neu swyddog mewn perthynas ag unrhyw eitem ar y rhaglen.

2 **COFNODION** (Tudalennau 1 - 8)

Cyflwyno cofnodion drafft y cyfarfod diwethaf o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 23 Mai, 2016.

3 **DIWEDDARIADAU GAN AELODAU**

Derbyn diweddariadau gan y cynrychiolwyr Sgriwtini mewn perthynas â'r isod:-

1. **Byrddau Rhaglen Trawsnewid**

- (a) **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Llywodraethiant a Phrosesau Busnes** - Cynghorydd R Meirion Jones
- (b) **Bwrdd Rhaglen Trawsnewid Partneriaeth, Cymunedau a Gwella Gwasanaethau** - Cynghorydd Derlwyn Hughes

2. **Byrddau Prosiect Trawsnewid**

- (a) **Oedolion**
- (b) **Moderneiddio Ysgolion**
- (c) **Llyfrgelloedd, Ieuenctid a Diwylliant**

4 **ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWR STATUDOL GWASANAETHAU CYMDEITHASOL AM 2015-16** (Tudalennau 9 - 56)

Cyflwyno adroddiad gan y Prif Weithredwr Cynorthwyol (Trawsnewid Llywodraethiant a Phrosesau Busnes).

5 **ADRODDIAD BLYNYDDOL AR GWYNION – GWRANDO A DYSGU O GWYNION (GWASANAETHAU CYMDEITHASOL)** (Tudalennau 57 - 80)

Cyflwyno adroddiad gan y Pennaeth Gwasanaethau Plant.

6 **RHAGLEN WAITH SGRIWTINI** (Tudalennau 81 - 84)

Cyflwyno adroddiad gan y Rheolydd Sgriwtini.

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 23 Mai 2016

YN BRESENNOL: Y Cyngorydd Gwilym O Jones (Is-gadeirydd yn y Gadair)

Y Cyngorwyr Lewis Davies, Jim Evans, Ann Griffith,
Llinos Medi Huws, Victor Hughes, Robert Llewelyn Jones,

Aelodau Cyfetholedig

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Babyddol)

WRTH LAW:

Prif Weithredwr
Prif Weithredwr Cynorthwyol (Llywodraethu a
Thrawsnewid Prosesau Busnes)
Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151
Pennaeth Gwasanaethau Plant
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Dysgu
Pennaeth Proffesiwn (Adnoddau Dynol)
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd
Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes (GM)
Rheolwr Sgriwtini (BS)
Swyddog Pwyllgor (SC)

YMDDIHEURIADAU: Y Cyngorwyr Raymond Jones, R Meirion Jones, Alwyn Rowlands

**HEFYD YN
BRESENNOL:**

Y Cyngorwyr Aled Morris Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol); Kenneth P Hughes (Aelod Portffolio ar gyfer Addysg); Ieuan Williams (Aelod Portffolio ar gyfer Ynys Ynni a Phrosiectau Mawr a'r Iaith Gymraeg); Rebecca David Knight (Canolfan Graffu Gyhoeddus)

Adroddodd yr Is-gadeirydd fod y Cadeirydd yn absennol heddiw am resymau iechyd, ac ar ran y Pwyllgor, rhoddodd ei ddymuniadau gorau i'r Cyngorydd R Meirion Jones am adferiad buan. Croesawodd Rebecca David Knight o'r Ganolfan Graffu Gyhoeddus i'r cyfarfod hefyd.

1. DATGAN DIDDORDEB

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau o ddiddordeb.

2. COFNODION

Cadarnhawyd fod cofnodion y cyfarfodydd o'r Pwyllgor Sgrwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar y dyddiadau canlynol yn gywir:-

- 11 Ebrill, 2016
- 12 Mai, 2016 (Galw i mewn)
- 12 Mai, 2016 (Ethol Cadeirydd/Is-gadeirydd)

3. DIWEDDARIADAU GAN AELODAU

Dywedodd y Cynghorydd Llinos Medi Huws y dylai cynrychiolwyr y Pwyllgor hwn ar y Byrddau Rhaglen Trawsnewid adrodd yn ôl i'r Pwyllgor ar waith y gwahanol Fyrddau h.y. Addysg a Gweithio'n Gallach.

4. ADRODDIAD CANLYNIAD REFENIW 2015/16

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 yn amlinellu'r sefyllfa derfynol am y tro ar gyfer y flwyddyn ariannol o 1 Ebrill, 2015 at 31 Mawrth, 2016.

Ym mis Chwefror, 2015, roedd y Cyngor wedi gosod cyllideb net o £124.6m ar gyfer 2015/16, i'w ariannu o'r Dreth Gyngor, Trethi Annomestig a'r Grant Cymorth Refeniw. Roedd y gyllideb ar gyfer 2015/16 yn cynnwys y gofyniad i wneud arbedion o £4.3m, sydd wedi cael eu hymgorffori yng nghyllidebau'r gwasanaethau unigol, ac mae'r tan/gorwariannau net yn adlewyrchu a gafodd yr arbedion hyn eu cyflawni neu beidio.

Cyfeiriodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) at Atodiad A yr adroddiad gan grynhoi'r prif bwyntiau mewn perthynas â'r sefyllfa dros dro hyd at 31, Mawrth 2016.

Nodwyd bod sefyllfa ariannol y Cyngor ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2015/16 wedi gwella gyda thanwariant o £1.8m. Bydd y tanwariant yn cael ei drosglwyddo i Falansau Cyffredinol y Cyngor. Roedd y sefyllfa wedi gwella ers yr hyn a ragwelwyd ar ddiwedd y trydydd chwarter, a hynny'n bennaf oherwydd addasiadau cyfrifyddu unwaith ac am byth o £450k, a gostyngiad yn y costau cyllido cyfalaf o £400k sy'n deillio o'r llithriad yn y rhaglen gyfalaf. Cyfeiriwyd hefyd at Gynllun Gostyngiad y Dreth Gyngor, lle bu tanwariant, oherwydd bod nifer llai na'r disgwyl wedi hawlio.

Nodwyd hefyd yn ystod y flwyddyn, fod y Pwyllgor Gwaith wedi dyrannu £476k i'r Gwasanaethau Plant ac wedi defnyddio £600k o'r Gronfa Yswiriant Wrth Gefn i ariannu gwaith atgyweirio i briffyrdd a Chanolfannau Hamdden oherwydd difrod gan stormydd yn ystod y gaeaf.

Ar ôl rhoi ystyriaeth i'r eitemau unwaith ac am byth hyn a chyllid ychwanegol, mae'r sefyllfa gyffredinol i gyllidebau'r gwasanaethau dal yn anodd, gyda phwysau i gyflawni arbedion at y dyfodol.

Yn ystod y drafodaeth, codwyd cwestiwn ynglŷn ag effaith toriadau ariannol ar wasanaethau yn Chwarteri 3 a 4 2015/16 a Ch1 2016/17. Adroddodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) mai bach iawn oedd yr effaith, oherwydd bod gwasanaethau wedi bod yn ddoeth wrth wario, ac roedd hynny wedi cyfrannu at y tanwariant net.

Cyfeiriwyd hefyd at dudalen gyntaf yr adroddiad - nad oedd y tanwariant yn adlewyrchu'r darlun go iawn o ran y pwysau ar wasanaethau, yng nghyswllt arbedion caffael o £500k.

Gofynnodd yr Aelod i'r Adran Gyllid addasu'r geiriad ar dudalen gyntaf yr adroddiad fel y byddai gan y cyhoedd ddealltwriaeth gliriach o'r tanwariant yn Ch4.

Gweithredu: Fel y nodir uchod.

PENDERFYNWYD argymell bod:-

- y Pwyllgor yn nodi'r sefyllfa a amlinellwyd mewn perthynas â'r perfformiad ariannol ar gyfer 2015/16;
- y sefyllfa derfynol yn aros yn un dros dro hyd nes bod yr archwiliad statudol yn cael ei gwblhau.

5. ADRODDIAD CANLYNIAD CYFALAF 2015/16

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 yn amlinellu perfformiad ariannol y Gyllideb Gyfalaf am 2015/16, sy'n destun archwiliad. Cyfeiriodd at Atodiad A yr adroddiad fel a ganlyn:-

- Llithriad a ddygwyd ymlaen o 2014/15;
- Roedd cynlluniau ychwanegol wedi cael eu hychwanegu i'r Rhaglen Gyfalaf, y mwyaf o'r rhain oedd y Cyfrif Refeniw Tai a phrynu allan ohono a gawsai ei ariannu trwy fenthycu digymorth;
- Grantiau Cyfalaf – defnyddiwyd arian refeniw i ariannu cynlluniau grant mewn tri phrif faes:-
 1. Ysgolion yr 21ain Ganrif – tanwariant o £0.149m mewn grantiau ysgol. Mae'r Cyngor yn disgwyl am ymateb gan Lywodraeth Cymru i'w gais i gael cario'r swm hwn ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf;
 2. Ffordd Gyswllt Llangefni – tanwariant oherwydd oedi wrth ddechrau'r cynllun – i'w gario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf;
 3. Grant Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid – yr arian grant wedi'i wario.

Roedd derbyniadau cyfalaf yn is na'r disgwyl, yn bennaf oherwydd mân-ddaliadau. Mae peth incwm wedi'i gynhyrchu o werthu mân-ddaliadau, a defnyddiwyd yr incwm hwn i ariannu'r rhaglen wella. Bydd rhagor o eiddo'n cael eu gwerthu yn 2016/17 a bydd hyn yn sicrhau bod yr holl welliannau wedi cael eu hariannu trwy gyfrwng derbyniadau cyfalaf.

Nodwyd hefyd, ar ddiwedd y flwyddyn, fod y Cyngor wedi tanwario ar y canlynol:-

- CRT – 4m;
- Ysgolion yr 21ain Ganrif – 6.8m;
- Ffordd Gyswllt Llangefni – 1m;
- Gweithio'n Gallach – 1m.

Bydd llithriad o £7.8m yn cael ei gario ymlaen i Gynllun Cyfalaf 2016/17, a chaiff ei ariannu trwy fenthycyca a benthyca digymorth.

Yn codi o'r drafodaeth, gofynnwyd am eglurder ynghylch rheoli prosiectau cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf. Amlygwyd yr angen i adolygu'r matrices sgorio a sgritineiddio prosiectau cyfalaf a sut maent yn cael eu hymgorffori yn y Gyllideb Gyfalaf. Ymatebodd y Pennaeth Swyddogaeth fod angen i'r Cyngor adolygu'r broses o reoli prosiectau cyfalaf.

PENDERFYNWYD argymell bod y Pwyllgor yn:-

- **Nodi'r canlyniad drafft dros dro ar gyfer Rhaglen Gyfalaf 2015/16, yn amodol ar yr archwiliad;**
- **cefnogi bod £7.791m yn cael ei gario ymlaen i 2016/17 ar gyfer y tanwariant ar y rhaglen o ganlyniad i lithriad. Bydd y cyllid yn cario drosodd i 2016/17;**
- **gofyn i'r Adran Gyllid ailymweld â'r matrices sgorio ar gyfer y Rhaglen Gyfalaf, ac yn adrodd yn ôl i'r Pwyllgor Sgritwini Corfforaethol.**

6. 2015/16 MONITRO PERFFORMIAD – CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL – CHWARTER 4

Cyflwynwyd – adroddiad y Pennaeth Trawsnewid ar y Cerdyn Sgorio terfynol ar gyfer blwyddyn ariannol 2015/16, sy'n egluro sefyllfa'r Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol fel yr amlinellwyd ac y cytunwyd rhwng yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth, y Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol am 2015/16.

Nododd y Rheolwr Rhaglen a Chynllunio Busnes fod y Cyngor wedi perfformio'n dda ac wedi cwrdd â'r mwyafrif o'r targedau. Rhoddodd grynodedb manwl o'r adroddiad a chyfeiriodd at y canlynol:-

- **Rheoli Pobl** – O ran lefelau salwch, roedd cyfweiliadau dychwelyd i'r gwaith wedi cwrdd â thargedau, ac roedd lefelau salwch tymor byr wedi gwella o gymharu ag y llynedd. Roedd lefelau salwch tymor hir wedi gostwng yn ystod Ch4 a dros y flwyddyn, yn groes i'r duedd yn Ch3.
- **Rheolaeth Ariannol** – Roedd y Cyngor wedi tanwario ar wasanaethau, a rhai Adrannau wedi tanwario mwy nag eraill.
- **Gwasanaethau Cwsmer** – Mae'r gwaith o reoli cwynion yn mynd yn ei flaen ac anfonwyd ymatebion i'r cwynion a dderbyniwyd. Mae nifer o bryderon wedi'u cofnodi, ac mae gwaith yn mynd rhagddo nawr i wella'r systemau sy'n sail i'r pryderon hyn.

- Mae'r UDA a'r Pennaeth Proffesiwn wedi llunio Cynllun Gweithredu i adolygu lefelau salwch am y flwyddyn i ddod. O ran rheoli perfformiad, bydd gweithdai'n cael eu cynnal a chaiff targedau eu hadolygu.

Nododd yr Aelodau bryder ynglŷn â lefelau absenoldeb salwch tymor hir, a cheiswyd eglurder ar y rhesymau am y problemau sydd wrth wraidd hyn mewn rhai Adrannau penodol lle mae'r perfformiad wedi bod yn wael o gymharu â blynyddoedd cynt. Trafodwyd hefyd y gost o salwch tymor hir a chyflogi staff llanw.

Codwyd pryderon hefyd ynglŷn â lles staff a straen sy'n gysylltiedig â'r gwaith, gan fod y Cyngor yn mynd trwy newidiadau enfawr gyda Gweithio'n Gallach. Roedd y drafodaeth yn canolbwyntio ar rôl y Cyngor i sicrhau bod y gofal a'r gefnogaeth orau ar gael i staff y Cyngor ar yr adeg hon. Awgrymwyd hefyd y dylid gwobrwyo staff sydd wedi cyflawni cyfradd bresenoldeb o 100%.

PENDERFYNWYD argymhell bod y Pwyllgor yn nodi ac yn derbyn y meysydd lliniaru a amlinellwyd yn yr adroddiad yn amodol ar sylwadau a wnaed i sicrhau gwelliannau yn y dyfodol.

7. CYNLLUN GWEITHREDU I YMATEB I ADRODDIAD AGGCC

Cyflwynwyd – adroddiad cynnydd ar y cyd gan Bennaeth y Gwasanaethau Plant a Phennaeth y Gwasanaethau Oedolion ar Werthusiad Perfformiad Blynyddol AGGCC ar gyfer 2014-15, a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 1 Rhagfyr 2015.

Adroddodd y Deilydd Portffolio ar gyfer y Gwasanaethau Cymdeithasol fod y Cyngor wedi buddsoddi £476k yn y Gwasanaethau Plant y llynedd, ac y byddent yn buddsoddi £500k arall yn 2016/17. Nododd fod Panel Aelodau wedi cael ei sefydlu i oruchwylio'r gwaith a wnaed o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, ac i oruchwylio gweithrediad Cynllun Gwella'r Gwasanaethau Plant.

Amlygwyd y pwyntiau a ganlyn:-

- Mae tair swydd Gweithiwr Cymdeithasol newydd yn cael eu creu i gwrdd â'r galw yn y Gwasanaeth;
- Ail-leoli staff o'r Adran Addysg i'r Tîm Gwasanaethau Plant i gryfhau gwasanaethau ataliol;
- Cryfhau'r gefnogaeth i Weithwyr Cymdeithasol sy'n gorfod mynd i'r Llys;
- Sefydlu 'Hyb Gwybodaeth' i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chymorth.

Crynhodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol y prif faterion a amlygwyd yn Adroddiad Blynyddol AGGCC ar gyfer 2014/15. Nodwyd ers hynny fod y Cyngor wedi gwneud cynnydd yn y Gwasanaeth Plant a'r Gwasanaeth Oedolion. Nodwyd ymhellach y bydd yna newidiadau i'r ddau Wasanaeth gan y byddai Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn cael ei gweithredu, ar ôl iddi ddod i rym yn ddiweddar, a'r Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2015/16 fydd yn olaf yn y fformat presennol.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Oedolion wedyn fod AGGCC yn dymuno gweld y Cyngor yn cryfhau'r Gwasanaethau Oedolion. Cyfeiriwyd at wasanaethau iechyd meddwl sy'n cael eu darparu mewn partneriaeth â'r bwrdd iechyd, a nododd bod cryfhau'r cytundebau a'r trefniadau llywodraethu yn y maes hwn yn flaenoriaeth i'r gwasanaeth.

Cododd yr Aelodau y pwyntiau a ganlyn:-

- Gofynnwyd am eglurder ar y lefel uchel o drosiant staff yn y Gwasanaethau Plant. Ymatebodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant nad oedd unrhyw negeseuon clir yn deillio o'r cyfweiliadau gadael, ond roedd yn amlwg bod y trosiant uchaf ymysg y gwasanaethau 'gwaith maes'. Pwysleisiodd pa mor bwysig yw sefydlogi'r gweithlu o fewn y Gwasanaeth, a nododd fod y Gwasanaethau Plant a'r Adran Adnoddau Dynol yn adolygu'r Strategaeth Weithlu ar hyn o bryd.
- Codwyd cwestiwn ynghylch y posibilrwydd o gael cynllun 'ffeirio staff' rhwng y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaethau Oedolion, a fyddai'n galluogi staff i symud o gwmpas o fewn yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol. Ymatebodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant nad oes unrhyw 'gynlluniau ffeirio' neu gynllun 'cymorth bydi' mewn grym rhwng y ddau wasanaeth ar hyn o bryd, ond gellid ystyried hyn yn y dyfodol.
- Nododd yr Aelodau bryder bod y Gwasanaethau Plant wedi cael eu disgrifio fel 'bregus'. Nododd Pennaeth y Gwasanaethau Plant fod y Gwasanaethau Plant yn faes o risg cynhenid, a bod yr Awdurdod Lleol yn cadw golwg ar y risgiau, a bod ganddo ddarpariaethau mewn lle i liniaru'r risgiau hynny. Oherwydd y risgiau cynhenid, nid oes modd cael sicrwydd o 100% yng nghyswllt diogelu plant.
- Gofynnwyd cwestiwn ynghylch a oedd staff yn derbyn yr oruchwyliaeth orau bosib a sesiynau dibriffio wedi hynny. Ymatebodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant fod y polisi goruchwyliaeth yn gynhwysfawr iawn, a bod angen gwneud mwy o waith yn y maes hwn i sicrhau bod staff yn paratoi ac yn gwneud y defnydd gorau o'u hamser.
- Holwyd cwestiwn ynghylch y capasiti i fonitro contractau o fewn y Gwasanaethau Oedolion. Adroddodd Pennaeth y Gwasanaethau Oedolion, oherwydd natur y gwasanaethau i bobl hŷn, bod nifer o wahanol wasanaethau'n cael eu comisiynu mewn gwahanol lefydd. Nodwyd y pwysigrwydd o fonitro darparwyr contractau a sicrhau bod y ddarpariaeth yn cwrdd â'r safonau gofal mewn cartrefi nyrsio, cartrefi gofal, gofal cartref ac ati.
- Gofynnwyd am eglurder ynghylch a yw'r 'Tîm o Amgylch y Teulu' wedi dod i ben. Adroddodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant fod y gwasanaeth yn cael ei ariannu trwy grant gan Lywodraeth Cymru, a dim ond un flwyddyn o gyllid oedd ar ôl. Adroddodd y Prif Weithredwr Cynorthwyol fod y Cyngor yn ymwybodol bod ataliaeth ac ymyrraeth gynnar yn rhannau hanfodol o'r Ddeddf, a bydd angen rhoi sylw i fuddsoddiad yn y Gwasanaeth er mwyn gwella'r ddarpariaeth hon.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor yn derbyn yr adroddiad a'r cynnydd a wnaed.

8. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r canlynol:-

“O dan Adran 100(A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn ar y sail bod y drafodaeth yn golygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y diffinnir yn Atodlen 12A y Ddeddf honno ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm.”

9. COSTAU YMGYNGHORIAETH

Cyflwynwyd – dadansoddiad o ffioedd ymgynghoriaeth gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151i'r Pwyllgor ar ôl i Aelod wneud cais am y wybodaeth.

Adroddodd y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) ar wybodaeth mewn perthynas â chost staff ymgynghorol/asiantaeth a chyfeiriodd at y prif eitemau o wariant wedi'i godio. Nodwyd bod gan y gwasanaethau gyllidebau i gwrdd â chost staff ymgynghorol/asiantaeth a phan nad oes ganddynt gyllidebau, mae gan y Pennaeth Gwasanaeth ddisgresiwn trwy'r broses cyllideb ddatganoledig i drosglwyddo arian o gyllidebau er mwyn ariannu costau a geir. Nodwyd ymhellach bod rhaid i'r Cyngor brynu gwasanaethau ymgynghorol i mewn o bryd i'w gilydd er mwyn cael sgiliau arbenigol nad oes gan staff y Cyngor, neu lle nad yw'n gost-effeithiol i'r Cyngor gyflogi aelod o staff yn llawn amser i wneud y rôl os mai dim ond am gyfnodau byr yn ystod y flwyddyn y byddai angen y rôl.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth ar ffioedd ymgynghoriaeth.

10. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r canlynol:-

“O dan Adran 100(A)(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972, cau allan y wasg a'r cyhoedd o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitem a ganlyn ar y sail bod y drafodaeth yn golygu datgelu gwybodaeth eithriedig fel y diffinnir yn Atodlen 12A y Ddeddf honno ac yn y Prawf Budd y Cyhoedd sydd ynghlwm.”

11. ADOLYGU'R RHAGLEN MODERNEIDDIO YSGOLION

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Pennaeth Dysgu ar Raglen Amlinelliad Strategol yr Awdurdod (SOP), a gyflwynwyd i Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr, 2013.

Cyflwynodd y Deilydd Portffolio Addysg yr adroddiad ar yr adolygiad o'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion. Mae'r Rhaglen Amlinelliad Strategol ar gyfer Moderneiddio Ysgolion wedi cael ei chyflwyno ers 2013 ac mae wedi'i chynnwys mewn 4 band o A i D.

PENDERFYNWYD:-

- derbyn argymhellion 1-7 fel y nodir yn yr adroddiad;
- argymhell bod symposiwm yn cael ei sefydlu i ystyried effaith cynigion ar bentrefi yn Ynys Môn;
- cefnogi'r argymhellion uchod bod y Pwyllgor Gwaith yn bwrw ymlaen â'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion.

Daeth y cyfarfod i ben am 4.50 pm

**Y CYNGHORYDD GWILYM O JONES
IS-GADEIRYDD YN Y GADAIR**

DRAFT

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD AT:	PwyllgorSgriwtini
DYDDIAD:	11 Gorffennaf 2016
PWNC :	Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr 2015/16
AELODAU PORTFFOLIO(AU):	Y Cynghorydd Aled Morris Jones
PENNAETH GWASANAETH:	Anwen Huws (Gwasanaethau Plant) ac Alwyn Jones (Gwasanaethau Oedolion)
AWDUR YR ADRODDIAD	Dr Caroline Turner, Cyfarwyddwraig Gwasanaethau Cymdeithasol a Phrif Weithredwr Cynorthwyol
Rhif Ffôn:	
E-bost:	Emma Edwards, Rheolwr Cefnogi Busnes, Est 1887 emmaedwards@ynysmon.gov.uk

1.0 ARGYMHELLION

A1 – Gwahoddir yr Aelodai i wneud sylwadau ar y cynnwys a'r trefniadau ar gyfer cwblhau'r Adroddiad Blynyddol a rhaglen waith y Gwasanaethau Cymdeithasol.

2.0 RHESWM

2.1 Pwrpas yr Adroddiad:

Derbyn a gwneud awgrymiadau ar y drafft terfynol o'r adroddiad a gyflwynwyd gan y Cyfarwyddwr Statudol. Pwrpas yr adroddiad yw hyrwyddo ymwybyddiaeth ac atebolrwydd ar gyfer perfformiad a'r cynnydd a wnaed yn ystod y flwyddyn ddiwethaf o ran darparu gwasanaethau cymdeithasol. Mae'r adroddiad hefyd yn amlinellu'r ffocws a roddir ar welliant yn ystod y flwyddyn i ddod.

Roedd y broses o baratoi'r adroddiad yn cynnwys gwerthusiad manwl iawn o'r holl feysydd gwasasanaeth. Gwnaed hyn drwy ddefnyddio "dadansoddiad Grid" sy'n nodi'r hyn yr ydym yn bwriadu ei gyflawni, pa mor dda yr ydym yn llwyddo a'r canlyniadau ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth. Mae'r sylwadau a'r farn a gyflwynir yn y gridiau hyn yn seiliedig ar wybodaeth a gasglwyd o amrediad eang o o ffynonellau, megis data ystadegol a gwybodaeth arall gan ein defnyddwyr gwasanaeth, gofalywr a phartneriaid allweddol.

2.2 Amserlen: Disgwylir i'r Cyfarwyddwr gyflwyno drafft terfynol o'i hadroddiad i Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru erbyn canol mis Gorffennaf. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol ar 11 Gorffennaf 2016 a'r Pwyllgor Gwaith ar 18 Gorffennaf 2016. Bydd yr adroddiad terfynol yn cael ei rannu gyda'r Cyngor Llawn ar 27 Medi 2016. Ymhellach, bydd yr adroddiad terfynol yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

3.3 Diwrnod Herio Gwasanaeth: Cynhaliwyd sesiwn Herio Gwasanaeth ar 25 Mai 2016 ac roedd nifer dda yn bresennol gyda chynrychiolwyr o ragor na 20 o sefydliadau.

Cyflwynwyd i'r partneriaid y negeseuon cyffredinol allweddol gan y Prif Weithredwr Cynorthwyol yn ei rôl fel Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol ynghyd â Phennaeth y Gwasanaethau Oedolion a Phennaeth y Gwasanaethau Plant. Roedd y Diwrnod Herio Gwasanaeth yn gyfle pwysig i ymgysylltu gyda'n cydranddeiliaid allweddol er mwyn adolygu cynnydd a nodi blaenoriaethau.

Awdur: Emma Edwards
Teitl Swydd: Rheolwr Cefnogi Busnes
Dyddiad: 27 Mehefin 2016

ATODIAD 1- Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr ar Effeithiolrwydd Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol 2015-16
--

Ynys Môn

THE ISLE OF

Anglesey

Adroddiad Blynyddol y
Cyfarwyddwr ar Effeithiolrwydd
Gwasanaethau Gofal
Cymdeithasol 2015-16

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Tudalen 11

cyngormon
ioacc

@cyngormon
@angleseycouncil

Cyflwyniad y Cyfarwyddwr

Dr. Caroline Turner, Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol, Prif Weithredwr Cynorthwyol

Cyflwyniad

Rwyf yn falch o gyhoeddi fy adroddiad cyntaf fel Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol, yn sgil fy mhenodiad yn Ionawr 2016. Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu at waith y Gwasanaethau Cymdeithasol ym Môn dros y flwyddyn ddiwethaf, gan gynnwys y cyfarwyddwr blaenorol, Gwen Carrington, a ymddeolodd yn Rhagfyr 2015. Dechreuais ar fy nghyfrifoldebau ar adeg dyngedfennol wrth i ni baratoi i weithredu darpariaethau Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 o Ebrill 2016 ymlaen, yn cydbwysu cynnydd sylweddol mewn galw am ein gwasanaethau ar adeg o gyfyngiadau cyllidebol i ni ac i'n partneriaid ar draws pob sector.

Pwrpas yr adroddiad yw rhannu gwybodaeth am berfformiad ac effeithiolrwydd Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion a Phlant ym Môn yn ystod 2015-16. Mae'r cynnydd a wnaed i'w briodoli i gyfraniad staff yn y ddau wasanaeth yn ogystal â rhai'r gwasanaethau eraill o fewn yr awdurdod lleol, yn enwedig felly yn Addysg a Thai. Mae hefyd i'w briodoli i gefnogaeth gofawr, yn ogystal ag i gyfraniad darparwyr gwasanaeth yn y sector gwirfoddol ac yn y sector preifat. Elfen allweddol o'n llwyddiant yw cryfder ein cydweithrediad ers amser maith gyda chydweithwyr ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, trefniadau gweithio ar y cyd gyda'r pum awdurdod lleol arall ar draws Gogledd Cymru, a gweithio mewn partneriaeth effeithiol gyda Heddlu Gogledd Cymru, Gwasanaeth Cyfiawnder yr Ifainc, Prifysgol Bangor a phartneriaid eraill.

Yn yr adroddiad hwn amlinellir ein hymateb a'n cynnydd yn erbyn y meysydd y nododd Arolygiaeth Gwasanaethau Gofal a Chymdeithasol Cymru (AGGCC) oedd i'w gwella yn eu Gwerthusiad o Berfformiad Blynyddol ar gyfer 2014-15. Un o'r sylwadau allweddol a wnaed gan yr AGGCC oedd "Mae'r cyngor yn ymwybodol o'r risgiau o fewn y gwasanaethau plant lle mae gwelliant yn fregus". O'r herwydd, rwyf wedi blaenoriaethu'r maes hwn yn y misoedd diwethaf, gan ganolbwyntio ar ddeall y materion, codi ymwybyddiaeth Tîm yr Uwch-reolwyr a'r Pwyllgor Gwaith, sicrhau adnoddau ychwanegol a goruchwyllo gwaith datblygu Cynllun Gwella i'r Gwasanaethau Plant. Yn ddiweddar, rydym wedi sefydlu Panel o Uwch-aelodau Etholedig ar draws y pleidiau i fonitro gwaith rhoi'r Cynllun Gwella'r Gwasanaethau Plant ar waith. Heb os, mae'r Awdurdod Lleol wedi cyflawni gwelliannau dros y blynyddoedd ac rydym yn hyderus o'i allu i ychwanegu at y llwyddiant hwn. Gwelodd y gwasanaeth gynnydd amlwg mewn galw yn ystod y flwyddyn ac mae'r Awdurdod Lleol wedi buddsoddi adnoddau ychwanegol yn y Gwasanaethau Plant. Ymatebodd y gwasanaeth yn gadarnhaol i'r gwersi o'i swyddogaeth Sicrhau Ansawdd ac adolygiadau allanol o ymarfer gan gynnwys yr Adolygiadau Ymarfer Plant Estynedig o ddigwyddiadau a gafwyd yn 2013. Ymdrechodd y gwasanaeth yn sylweddol i wella ei drefniadau dan yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus yn ystod y flwyddyn.

Er gwaethaf heriau cynyddol mewn galw a recriwtio a chadw staff, mae'r Gwasanaethau Plant wedi gwneud cynnydd sylweddol yn ystod y flwyddyn o ran gwella eu prosesau a'u harfer. Mae'r Cynllun Gwella eisoes yn cael effaith ar ein gwaith o gydymffurfio â'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus. Cafodd y cynnydd mewn galw, wedi'i gyfuno ag anawsterau cadw a recriwtio staff,

effaith ar ein Dangosyddion Perfformiad yn ystod hanner olaf 2015-16. Rwyf yn disgwyl gweld y gweithredoedd a amlinellir yn y Cynllun Gwella'n gwneud gwahaniaeth go iawn ar draws ein gwaith i gefnogi plant y mae angen cynllun cefnogi a gofal wedi'i reoli arnynt ac i blant mewn gofal o 2016-17 ymlaen. Yn ystod Ionawr 2016, cafodd y Tîm Maethu a Mabwysiadu eu harolygu gan yr AGGCC, ac roedd yn galonogol gweld eu bod wedi dod i'r casgliad fod y gwasanaeth yn rhoi ansawdd bywyd da i'r plant sy'n defnyddio'r gwasanaeth, ac mae hyn i'w briodoli i'r gwelliannau a wnaed yn y maes hwn dros y ddwy flynedd diwethaf. Roeddem yn arbennig o falch o gynnal *Gwobrau SÊR Môn* yn ystod y flwyddyn er mwyn dathlu llwyddiannau Plant Môn sydd mewn Gofal. Yn ystod y Cyfarfod Her ym mis Mai, roedd yn galonogol clywed ein partneriaid yn canmol gwelliant yn y Pontio gydag Anabledd Dysgu yn ogystal ag yn y wybodaeth a roddir i blant a phobl ifanc a'u rhieni a'u gofalwyr. Rhoddwyd canmoliaeth hefyd i'r gwasanaeth a roddir gan Ganolfan Addysg Y Bont.

Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi perfformiad yn erbyn y blaenoriaethau hynny y bu i ni eu nodi yn Nogfen Cyflawni Cyngor Sir Ynys Môn (y Cynllun Gwella), sy'n tynnu sylw at Drawsnewid Gofal Cymdeithasol Oedolion Hŷn fel un o saith blaenoriaeth ar gyfer y cyfnod 2013-2017. Yn unol â pholisi cenedlaethol, rydym yn rhoi llawer mwy o bwyslais ar alluogi pobl hŷn i aros yn annibynnol am lawer hirach, eu galluogi i gael cefnogaeth gan gymunedau cryf a chael cymorth i fyw gartref lle bynnag y bo'n bosib. Mae hyn yn cynnwys gweithio gyda darparwyr tai i ymestyn y ddarpariaeth Gofal ychwanegol yn sylweddol ar draws yr ynys dros y blynyddoedd nesaf. Rydym hefyd yn newid ein darpariaeth ar gyfer y rhai hynny lle nad yw byw gartref bellach yn opsiwn, gweithio gyda darparwyr y sector preifat a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr er mwyn cynyddu'r capasiti ar gyfer darpariaeth Nyrsio'r Henoed Dryslyd. Canmolodd y rhai a gymerodd ran yn y Cyfarfod Her Blynyddol wasanaeth effeithiol y tîm Iechyd Meddwl sydd yn yr un lle, yr ymgysylltiad a gafwyd yn ardal Seiriol mewn perthynas â chryfhau cefnogaeth Gymunedol i bobl hŷn, y gwasanaeth a ddarperir gan y gwasanaeth Gofal a Thrwsio, gwasanaeth newydd y *Nightowls* yng Nghaergybi ac effeithiolrwydd gwasanaeth Pwynt Mynediad Sengl y Trydydd Sector sydd wedi'i gefnogi gan y Gwasanaethau Oedolion.

Fel awdurdod lleol bychan, ac ar adeg o gyfyngiadau cyllidebol parhaus, mae'n hanfodol ein bod yn cyfuno adnoddau ac yn rhannu arbenigedd. Yn ystod 2015-16, bu i ni sefydlu nifer o drefniadau gweithio ar y cyd ar draws gwasanaethau Oedolion a Phlant ym Môn. Un enghraifft o hyn yw'r Uned Ddiogelu newydd sy'n cydlynu ein gwaith ar Sicrhau Ansawdd. Dros y flwyddyn nesaf byddwn yn gwella capasiti'r Uned i gynghori ar wella ein polisïau a'n prosesau. Rydym yn gweithio ar y cyd gyda Chyngor Gwynedd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i ddarparu tîm Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd (GICD), sy'n hynod fedrus ac yn amlasiantaethol, i ymyrryd â theuluoedd y mae lefel eu hangen a'r risg iddynt yn uchel o herwydd rhieni /gofalwyr yn camddefnyddio alcohol a sylweddau. Mae'r tîm hwn yn cyflawni gwelliannau parhaol i'r teuluoedd y mae'n eu cynorthwyo, gan ei gwneud yn bosib i blant aros yn ddiogel gyda'u teuluoedd yn y rhan fwyaf o achosion. Rydym hefyd yn gweithio gydag ystod o bartneriaid i ddarparu Gwasanaeth Cyfiawnder yr Ifanc sy'n darparu ystod o ymyraethau a gwasanaethau i bobl ifanc sydd wedi troseddu a'r rhai mewn perygl o droseddu. Gall y tîm, hefyd, ddangos ei effeithiolrwydd, gyda gostyngiad sylweddol yn nifer y bobl ifanc sydd wedi troseddu ac aildroseddu yn y blynyddoedd diwethaf. Mae'r timau arbenigol hyn yn ychwanegol at dimau amlddisgybledig sydd wedi hen ennill eu plwyf ac a ariennir ar y cyd gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Chyngor Sir Ynys Môn, gan hefyd rannu'r un staff, a hynny yn y meysydd Iechyd Meddwl, Anableddau Dysgu a chyda Gweithwyr Cymdeithasol sy'n gweithio o Feddygfeydd Meddygon Teulu fel rhan o Fodel Môn.

Rydym yn cymryd rhan yng ngwaith paratoi Asesiad o Anghenion y Boblogaeth ar gyfer Gogledd Cymru, y dylid ei gwblhau erbyn diwedd 2016 a dylai'r data a'r dadansoddi fod yn fodd i ni

gynllunio'n fwy effeithiol ar gyfer anghenion ein preswylwyr a'n cymunedau mewn blynyddoedd i ddod. I'r Gwasanaethau Plant, y flaenoriaeth ar gyfer 2016-17 yw rhoi'r cynllun Gwella ar waith wrth hefyd gynllunio i weithredu Gwasanaeth Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth gwell, datblygu ein gwasanaeth ataliol, cryfhau ein capasiti i weithio'n ddyfal gyda theuluoedd, a sicrhau y caiff ein rhaglenni i gefnogi teuluoedd a chymunedau bregus eu cydlynu'n well. Ar gyfer Gwasanaethau Oedolion, rydym yn gweithio ar Strategaeth newydd ar gyfer Pobl Hŷn, byddwn yn parhau i gynllunio a chyflwyno cyfleusterau Gofal Ychwanegol, gweithio gyda Betsi Cadwaladr i weithredu newidiadau i'r ddarpariaeth nyrsio'r Henoed Dryslyd a hefyd aildendro ein contractau gofal cartref. Byddwn hefyd yn dechrau gwaith sgopio ar foderneiddio gwasanaethau lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu.

Mae recriwtio a chadw mwy o staff yn her ac yn flaenoriaeth i'r gwasanaethau Oedolion a'r gwasanaethau Plant, a hynny yn ein gwasanaethau ac i rai o ddarparwyr ein gwasanaethau. Rydym, felly'n gweithio ar Strategaeth Gweithlu fydd yn cynnwys gwell recriwtio. hyfforddi a chadw staff yn yr awdurdod lleol. Bydd hyn yn arbennig o bwysig gan fod nifer o ddatblygwyr y sector preifat yn cynllunio datblygiadau ynni a hamdden ar raddfa fawr ym Môn, fydd yn arwain at gynnydd sydyn yn y boblogaeth a allai roi galw sylweddol ar ein gwasanaethau dros y degawd nesaf a gallai, yn ddigon hawdd, gystadlu i ddenu pobl sy'n gweithio yn y sector gofal cymdeithasol ar hyn o bryd. Mae gwaith eisoes wedi dechrau i sefydlu llinellau sylfaenol, gweithio allan yr effeithiau tebygol a'r camau lliniaru y mae angen i ni eu rhoi yn eu lle. Mae'n hanfodol ein bod ni a'n partneriaid yn cynllunio nawr i ostwng peryglon i wasanaethau a'n gweithlu mewn blynyddoedd i ddod. Byddwn yn parhau gyda'r gwaith o wneud y gweithlu gofal cymdeithasol yn broffesiynol ym Môn a darparu llwybrau gyrfa a llwybrau datblygu cliriach i'r rhai hynny sy'n gweithio ar draws pob sector.

Dros y flwyddyn a ddaw, byddwn yn cryfhau ein hymrwymiad corfforaethol i ddiogelu, gan ddisgwyl y bydd pob Pennaeth Gwasanaeth yn rhoi sylw i'r gofyn hwn fel rhan o'u hamcanion personol ar gyfer 2016-17. Mae aelodaeth ein Bwrdd Diogelu Corfforaethol eisoes wedi'i hymestyn i gynnwys uwch-swyddogion o'r Adran Dai a Hamdden. Rydym hefyd yn sicrhau fod pob Pennaeth Gwasanaeth a'r holl Aelodau Etholedig yn deall darpariaethau Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, gyda briffiau rheolaidd ar ddarpariaethau'r Ddeddf a beth y mae hyn yn ei olygu i'n staff a'n partneriaid o ran newid arfer a gweithdrefnau. Dylai hyn gryfhau capasiti'r awdurdod i sgrwttineiddio'r gwasanaethau cymdeithasol yn effeithiol wrth i ni baratoi ar gyfer newidiadau mewn trefniadau arolygu a ddaw o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

Gwasanaethau Oedolion

Alwyn Rhys Jones, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion

1. Cyflwyniad

Mae Gofal Cymdeithasol Oedolion ym Môn wedi ymrwmo i gefnogi oedolion o bob oed i gynnal bywyd annibynnol a gwneud cyfraniad gwerthfawr i gymdeithas. Wrth wneud hyn, rydym hefyd yn canolbwyntio ar ddiogelu buddiannau oedolion y mae gofyn ein cefnogaeth arnynt rhag bob ffurf o gamdriniaeth.

Mae gan y rhan fwyaf o oedolion doreth o gefnogaeth yn eu cymunedau, yn y berthynas bersonol sydd ganddynt ac yn eu teuluoedd a gallant gynnal eu rôl mewn cymdeithas yn y cyd-destun hwn. Dim ond pan fo'r rhwydweithiau hyn o gefnogaeth yn annigonol a phan nad yw cryfder unigol person yn ddigon i gynnal ei annibyniaeth a'i urddas y gall Gofal Cymdeithasol Oedolion gefnogi oedolyn ac y dylai wneud hynny.

Mae Gwasanaethau Oedolion yn cefnogi oedolion sydd ag ystod eang o anghenion. Yn eu plith:-

- Unigolion y mae gofyn cyngor arnynt a gofyn cael eu cyfeirio at gymorth yn eu cymuned leol neu yn y trydydd sector, a hynny un ai trwy grwpiau cymunedol dydd i ddydd neu drwy gymorth ataliol mewn cymunedau
- Unigolion y mae gofyn cymorth tymor byr arnynt yn sgil newid yn eu hamgylchiadau.
- Unigolion ag anableddau neu gyflyrau iechyd tymor hir sy'n arwain at anghenion cymhleth, p'run a yw hynny'n gysylltiedig ag anableddau corfforol a/neu synhwyrol gydol oes, anabledd / cyflwr iechyd sy'n gysylltiedig ag oed, anabledd dysgu neu gyflwr iechyd meddwl.
- Gofalwyr am eraill, y mae gofyn un ai gymorth neu gyngor neu gymorth achlysurol neu barhaol arnynt i gynnal eu rôl fel gofalwyr.

O'r herwydd, dylid darllen fy adroddiad yng nghyd-destun darparu ystod benodol o gefnogaeth i oedolion o fewn continwwm llesiant. Gallai'r gefnogaeth a roddir gynnwys:-

1. Cymorth a chynghor i gael at wasanaethau a chefnogaeth. Yn ddiethriad, darperir hwn trwy Bwynt Mynediad Sengl yr Adran.
2. Aseidiadau Therapi Galwedigaethol neu Waith Cymdeithasol Proffesiynol
3. Cefnogaeth tymor byr ac achlysurol ar ffurf ailalluogi, gofal ysbaid ar ffurf gofal dydd neu ofal preswyl, neu addasiadau i eiddo i gynorthwyo byw'n annibynnol.
4. Cefnogaeth yn y tymor canolig ar ffurf cefnogaeth Adfer Iechyd Meddwl.
5. Cefnogaeth yn y tymor hir ar ffurf gofal cartref, tai gofal ychwanegol, gofal preswyl/nyrsio a thai â chymorth.

Darperir gwasanaethau a restrir yn 1 a 2 gan staff a gyflogir gan yr awdurdod lleol ac sy'n gweithio o swyddfeydd y Cyngor yn Llangefni. Y gwasanaethau a nodir yn 3,4 a 5 yw'r rhai y mae'r Cyngor yn eu darparu trwy ei wasanaethau a reolir ond hefyd yn eu comisiynu (prynu) trwy ystod eang o ddarparwyr y sector annibynnol a gwirfoddol. Ymhlith gwasanaethau'r Cyngor ei hun, mae:-

- Chwe chartref gofal preswyl
- Tair Canolfan Adnoddau Anabledd Dysgu
- Un Ganolfan Ddydd Pobl Hŷn
- Dau gynllun cyfle gwaith i unigolion ag anabledd
- Un cynllun cyfle gwaith i unigolion â salwch iechyd meddwl
- Gofal cartref yn y gymuned, yn cynnwys darparu gwasanaethau cefnogi ailalluogi a gyfyngir gan amser
- Gofal a chefnogaeth i dri thŷ byw â chymorth yn y gymuned
- Tîm o weithwyr cefnogi iechyd meddwl yn y gymuned
- Teleofal
- Un tŷ byw â chymorth i unigolion â chyflyrau iechyd meddwl
- Gweithwyr cefnogi sy'n cynorthwyo pobl sydd â Dementia.

Dylai unigolyn sy'n dod i gysylltiad â Gwasanaethau Oedolion:-

- Deimlo'n well o ran llesiant corfforol, iechyd meddwl ac iechyd emosiynol
- Cael eu hamddiffyn rhag camdriniaeth neu esgeulustra neu rhag dioddef niwed sylweddol
- Bod â mynediad at addysg, hyfforddiant ac adloniant
- Bod â pherthynas ddomestig, deuluol a phersonol well
- Gallu cyfrannu i gymdeithas
- Sicrhau eu hawliau personol
- Teimlo'n well yn gymdeithasol ac yn economaidd
- Byw mewn llety addas.

Mae Adroddiad 2014/15 y Rheoleiddwyr ar Werthuso Perfformiad yn cydnabod y datblygiadau cadarnhaol yn y Gwasanaeth Oedolion, gan dynnu sylw penodol at y meysydd a ganlyn:-

- Ymgysylltu â chymunedau
- Trawsnewid gwasanaethau
- Nifer y gofalwyr a gefnogir

At hyn, mae'r adroddiad yn tynnu sylw at y ffaith bod angen i'r Awdurdod Lleol wella yn y meysydd a ganlyn:-

- Gwerthuso effaith moderneiddio'r gwasanaeth
- Moderneiddio gwasanaethau i bobl ag anableddau dysgu
- Comisiynu a monitro gwasanaethau
- Cydweithio ag Iechyd Meddwl a chyfuno cyllidebau

2. Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 - Llesiant i Oedolion Gofal Cymdeithasol Cynaliadwy i'r Dyfodol

Dechreuais yr adroddiad hwn trwy ddiffinio rôl y Gwasanaethau Oedolion a'r rôl y gallwn ni ei chwarae wrth gefnogi pobl yn eu cymunedau. Fel y nodwyd gan y Pennaeth Gwasanaethau Plant, mae hwn yn gyfnod o newid mawr a dylid rhoi ystyriaeth i'r gwaith yr ydym yn ei wneud ar hyn o bryd i gynnal a gwella gwasanaethau yng nghyd-destun y newidiadau y mae'n rhaid i ni eu gweithredu gyda dyfodiad Deddf Gwasanaethau Cymdeithaso a Llesiant (Cymru) 2014.

Mae Gwasanaethau Oedolion Cyngor Sir Ynys Môn yn cydnabod fwy nac erioed bod angen darparu model o ofal cymdeithasol i'r dyfodol sy'n cwrdd ag anghenion y boblogaeth, yn ymateb i'r ddeddf ac yn rhoi pobl wrth galon penderfyniadau sy'n cael effaith ar eu dyfodol.

Yn hyn o beth, mae hi hefyd yn bwysig deall y newidiadau yn ein poblogaeth leol a fydd yn cael effaith ar yr angen am wasanaethau. Ymhlith y newidiadau hyn:

- Bydd cyfanswm nifer y bobl dros 65 mlwydd oed yn cynyddu 39% erbyn 2030. (Ffynhonnell: Sylfaen Wybodaeth Môn; Aseiad o Anghenion Pobl Hŷn 2013-2033 Adroddiad ar Lety a Chefnogaeth Berthynol a gyhoeddwyd gan y Bartneriaeth Tai a Chefnogaeth yn 2013)
- Bydd cyfanswm nifer y bobl dros 75 mlwydd oed sydd â salwch tymor hir yn cynyddu 75% erbyn 2030. (Ffynhonnell: Gwefan Daffodil Cymru)

Golyga'r newidiadau cadarnhaol yn ein demograffi bod mwy ohonom yn byw i fod yn hŷn â chyflyrau cronig a bod unigolion ag anabledau dysgu'n byw bywydau iach a llawn. Yn yr un modd, mae yna gynnydd graddol yn y rhai hynny â chyflyrau iechyd meddwl y mae gofyn cefnogaeth arnynt mewn cymunedau. Golyga hyn bod y newidiadau a wnawn nawr yn hanfodol yng nghyd-destun cyflawni dyfodol cynaliadwy ar gyfer gofal cymdeithasol.

Isod ceir nifer o newidiadau allweddol y bydd Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) yn eu cyflwyno a'r camau cynnar yr ydym wedi'u cymryd ym Môn i ymateb.

Newidiadau sy'n ofynnol	Ymateb Môn
Bydd mwy o wybodaeth a chyngor ar gael	<p>Rydym wedi datblygu Pwynt Mynediad Sengl er 2013. Ar hyn o bryd, mae'r gwasanaeth yn bwynt cyfeirio i'r holl wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn y gymuned. Dros y deuddeng mis diwethaf, mae'r gwasanaeth wedi newid yn raddol i gynnig ystod fwy o gyngor a gwybodaeth i unigolion, gan allu'n aml gyfeirio pobl at gefnogaeth a gwasanaethau yn y Trydydd Sector neu yn eu cymunedau eu hunain. Efallai mai cael eu cyfeirio at eu canolfan gymunedol leol neu at wasanaeth cyfeillio lleol yn unig y mae nhw neu at ystod o gyfleusterau eraill.</p> <p>Yn ogystal â'r Pwynt Mynediad Sengl, mae'r Cyngor wedi gweithio gyda'n Partner yn y Sector Gwirfoddol, Medrwn Môn, i</p>

	<p>ddatblygu Linc Cymunedol Môn. Pwynt Cyswllt o fewn Medrwn Môn yw hwn sy'n gallu cyfeirio pobl at gefnogi gwasanaethau yn y Trydydd Sector neu yn eu cymunedau eu hunain. Efallai mai cael eu cyfeirio at eu canolfan gymunedol leol yn unig y byddant, at wasanaeth cyfeillio neu at ystod o gyfleusterau eraill.</p> <p>Mae Môn hefyd wedi bod yn bartner allweddol yn natblygiad y wefan DEWIS. Datblygiad cenedlaethol yw hwn yr arbrofir arno yng Ngogledd Cymru ond y mae disgwyl iddo nawr gael ei gyflwyno'n genedlaethol. Mae'n caniatáu i grwpiau a gwasanaethau cymunedol a gyflawnir yn lleol uwchlwytho'u gwybodaeth i'r wefan hon. Mae'n caniatáu i bobl gael mynediad at wybodaeth syml a chyfredol am y gwasanaethau sydd ar gael yn lleol.</p>
<p>Bydd gan bobl fwy o reolaeth dros y gefnogaeth y mae ei hangen arnynt ac yn bartneriaid cydradd mewn gofal</p>	<p>Bydd asesiadau'r dyfodol yn cael eu seilio ar fath wahanol o sgwrs, gyda'r cwestiwn, "Beth sy'n bwysig iddyn nhw" yn cael ei ofyn i unigolion. Yn lleol, rydym wedi gweithio gyda'n partneriaid Awdurdod Lleol ac lechyd i ddatblygu fframwaith asesu newydd y gweithredir arno o Ebrill 2016.</p> <p>Bydd yr asesiad newydd hwn yn canolbwyntio ar y cryfderau sydd gan unigolyn, y canlyniad y mae'n dymuno ei gael, y peryglon wrth eu cael a sut mae modd cael ateb cydgynhyrchiol.</p>
<p>Bydd Gwasanaethau Ataliol ar gael i atal anghenion unigol rhag gwaethygu</p>	<p>Mae atal wedi bod wrth galon ein model ym Môn ers cryn amser. Mae gwasanaethau ailalluogi wedi'u cyflwyno er 2008 yn cynnig gofal cartref a chefnogaeth therapi tymor byr fel bod modd i bobl adfer. Yn 2015/16 cafodd dros 400 o bobl gymorth gan ein gwasanaeth ailalluogi. O'r rhai hynny, nid oedd angen cymorth parhaus ar bron i hanner ohonynt ar ôl ailalluogi a chawsant eu cyfeirio at wasanaethau cymunedol unwaith y daeth y cymorth i ben.</p> <p>At hyn, mae ystod o wasanaethau ataliol eraill mewn bodolaeth. Yn eu plith, mae Heneiddio'n Dda Hwyllog Môn, Gwasanaethau Gofal Canolraddol, Parabl, Hafal, Homeshare a Theleofal.</p> <p>Wrth gydnabod na fydd cynllun gofal a chefnogaeth a reolir wastad yr ateb iawn ar gyfer pobl, mae Cyngor Sir Ynys Môn hefyd wedi ymrwymo amser ac adnoddau sylweddol i</p>

ddatblygu cymunedau lleol. Yn Ardal Seiriol Môn, mae model o Gydlynw Ardal Leol wedi bod yn ei le er 2014. Mae'r Cydlyniant hwn wedi ymyrryd yn uniongyrchol â 65 o bobl, gan ddarparu atebion cymunedol trwy fabwysiadu dull o weithredu asedau cymunedol. At hyn, ceir y gwerth ychwanegol o hyrwyddo dulliau gweithredu ataliol gyda grwpiau cymunedol, cefnogi pobl sy'n mynd i hybiau cymunedol ynghyd â gweithio mewn partneriaeth â phractisys meddygon teulu i hyrwyddo model sy'n gymdeithasol benodol. Mae cynnydd amlwg mewn oriau dinasyddion yn y ward, cyfanswm ar gyfartaledd o 508 awr ar ffurf cymryd rhan yn y gymuned a gwirfoddoli, gyda 44 awr o wirfoddoli a sesiynau arwain yr wythnos yn ein hybiau cymunedol yn yr ardal.

Mae'r Cyngor hefyd wedi dangos ei ymrwymiad trwy gefnogi gwaith datblygu ac ymestyn hybiau mewn cymunedau sy'n cynnig digwyddiadau i wella llesiant. Mae'r canolfannau Heneiddio'n Dda Hwyllog Môn yn Amlwch a Llangefni, a datblygiadau pellach yn Seiriol a Llanfairpwll, yn dangos cryfder cymunedau lleol.

Fel awdurdod, rydym yn cydnabod y bydd y Ddeddf a'r heriau a'r cyfleoedd y mae'n eu cynnig i ni, nawr ac yn y dyfodol, yn hanfodol wrth roi'r canlyniadau llesiant cywir i'r bobl hynny y mae angen ein cymorth arnynt. Ni ddylid bychanu lefel y newid diwylliannol sy'n ofynnol.

3. Gwasanaethau Oedolion – Edrych yn ôl ar 2015/16

Mae Gwasanaethau Oedolion, trwy'r staff yr ydym yn eu cyflogi'n uniongyrchol a'r rhai hynny a gyflogir trwy ein gwasanaethau a gomisiynir, wastad yn anelu at sicrhau ein bod yn cefnogi pobl i gynnal eu hannibyniaeth. Wrth wneud hyn, rhaid i ni wastad sicrhau ein bod yn cynnal cefnogaeth a gwasanaethau i'r bobl hynny sydd yn draddodiadol wedi derbyn ein gwasanaethau tra, yr un pryd, yn sicrhau ein bod yn canolbwyntio ar wella'r ffordd yr ydym yn gweithio a chynnal gwasanaethau sy'n gynaliadwy i'r dyfodol.

3.1 Nifer y bobl yr ydym yn eu cefnogi a'r bobl newydd hynny a gafodd fynediad at ein gwasanaethau yn 2015/16

	2013/14	2014/15	2015/16
Nifer yr oedolion sy'n derbyn gwasanaeth ar 31 Mawrth	1,795	1,707	1,588
Asesiadau gofalwyr newydd a gynhaliwyd	403	521	512
Oriau'r gofal cartref a gomisiynwyd	247,005	247,073	279,331
Pobl a gafodd ofal preswyl/cartref nyrsio	690	659	651
Adolygiadau a gynhaliwyd	941	971	939
Pobl y rhoddwyd gwasanaeth ailalluogi iddynt	438	500	429
Taliadau uniongyrchol	42	55	68

Mae ein gwaith o ganolbwyntio ar gefnogi unigolion gyda gwasanaethau ataliol tymor byr a chyfeirio unigolion at gefnogaeth yn eu cymunedau i'w weld yn y tueddiadau a nodir yn y siart hon. Nodir gostyngiad graddol yn nifer y bobl y darperir gwasanaethau parhaus ar eu cyfer gan y Cyngor; ond, ar yr un pryd ag y mae nifer y bobl sy'n derbyn gofal mewn lleoliad preswyl a nyrsio yn syrthio, mae lefel y gofal cartref a ddarperir i gynorthwyo pobl i aros gartref yn cynyddu'n sylweddol.

Rydym yn falch fod nifer yr asesiadau gofalwyr a gynhaliwyd wedi codi, gan bwysleisio ein hymrwymiad i gefnogi gofalwyr i gynnal eu rôl. Yn ogystal, mae nifer y bobl sy'n dewis rheoli eu gofal trwy daliad uniongyrchol yn codi, fel y gwelir yn y tabl isod. Ein gobaith yw cefnogi rhagor o gynnydd yn y meysydd hyn yn 2016/17.

Nifer y cleientiaid sy'n dewis rheoli eu gofal trwy daliadau uniongyrchol:

Blwyddyn	Nifer y Cleientiaid
2012/13	33
2013/14	42
2014/15	55
2015/16	68

3.2 Beth a ddywedoch chi wrthym am ein gwasanaethau

Casglwn farn y cyhoedd ar ein gwasanaethau mewn nifer o ffyrdd. Un dull o wneud hyn, yw cofnodi nifer yr achosion o ganmol a chwynion yr ydym yn eu derbyn ynghylch y gefnogaeth a'r gwasanaethau yr ydym yn eu cynnig Derbyniwyd cyfanswm o 151 achos o ganmoliaeth i'r Gwasanaethau Oedolion yn 2015/16; mae hyn yn uwch na chyfanswm y llynedd o 110. O'r 151 o sylwadau cadarnhaol a dderbyniodd y Gwasanaethau Oedolion, roedd pedwar gan swyddogion proffesiynol eraill a 147 gan ddefnyddwyr y gwasanaeth neu aelodau o'u teulu. Roedd y sylwadau cadarnhaol wedi'u catagoreiddio fel a ganlyn:

Gwasanaethau Oedolion	
Gofal Preswyl	110
Gofal Cartref	20
Tîm Oedolion y Gogledd	4
Tîm Oedolion y De	4
Tîm Anableddau Corfforol a Synhwyrol	7
Tîm Anableddau Dysgu	1
Tîm Cyllid Cleientiaid	1
Uwch-reolwyr	1
Tîm Contractau	2
Sylwadau cadarnhaol am fwy nag un tîm	1
Cyfanswm	151

Dyma enghreifftiau o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd:

“Mae nhw fel angylion yn dod draw pob dydd ac yn rhoi gwasanaeth ardderchog, mae nhw o hyd yn gwenu ac yn hapus ac mae nhw'n sirioli'r lle .” – Gofal Môn

“Mae eich help wedi ei gwneud yn bosib i mi gario 'mlaen i fyw gartref. Diolch i chi.” – Anableddau Corfforol

“Mae'r staff yn broffesiynol, gofalgar, ymrwymedig ac yn gwneud mwy nag sydd rhaid i sicrhau fod pawb yn iawn.” – Gofal Preswyl

“Diolch am eich holl gymorth proffesiynol – prosesu'r doreth o ddogfennau a gwaith gweinyddol... hwyluso cartref gofal – dylech gael eich canmol gan eich proffesiwn” – Tîm Oedolion y De

“Bob tro'n sensitif o ddeinameg y teulu, wedi gefnogi ein hanghenion a gweithio'n hynod galed ar ein rhan” – Tîm Oedolion y Gogledd

Derbyniodd y Swyddog Cwynion gyfanswm o ddeuddeg o sylwadau / pryderon negyddol yn ystod y flwyddyn ynghylch y Gwasanaethau Oedolion. Roedd y deuddeg sylw negyddol wedi'u catagoreiddio fel a ganlyn:

Gwasnaethau Oedolion	
Anableddau Corfforol	1
Anableddau Dysgu	0
Gofal Preswyl	4
Tîm Oedolion y Gogledd	4
Tîm Oedolion y De	2
Cyllid Cleientiaid	0
Dyletswydd	0
Gofal Cartref	1
Iechyd Meddwl	0
Cyfanswm	12

Credwn fod adborth defnyddwyr y gwasanaeth yn bwysig iawn a'n nod yw dysgu a chryfhau arfer a chyflawniad gwasanaeth yn ei sgil.

3.3 Ffyrdd eraill o Gyfathrebu

Yn ystod 2015/16 mae nifer o ymgynghoriadau wedi'n cynorthwyo i gasglu barn ar bynciau allweddol, megis:-

- Gwelfor - Cynorthwyodd ymgynghoriad a gynhaliwyd yn lleol i ni lunio syniadau a chefnogi gwaith datblygu'r hyb cymunedol yng Nghanolfan Gymunedol Gwelfor. Rhannwyd syniadau hefyd ar y ffordd orau i ddefnyddio arian Gofal Canolraddol sydd ar gael i ddatblygu'r gwasanaeth er mwyn cwrdd â chanlyniadau llesiant y gymuned.
- Haulfre- Cynhaliwyd ymgynghoriad ar ddyfodol Cartref Preswyl Haulfre. Roedd hwn yn llwyfan cadarn i'r Pwyllgor Gwaith wneud penderfyniadau. Yn sgil yr ymgynghoriad, gwnaed penderfyniad i gynnal y cartref yn y tymor byr, gyda'r Cyngor yn ymrwymo i wario cyfalaf er mwyn gwella'r cartref wrth ymrwymo i ganfod lleoliad ar gyfer Gofal Ychwanegol yn yr ardal. Rydym o'r farn y bu hwn yn ymgynghoriad llwyddiannus ar fater arbennig o sensitif.
- Taliadau Uniongyrchol - Ymgysylltwyd ag unigolion sy'n defnyddio taliadau uniongyrchol ac ag eraill er mwyn ystyried sut y dylid cryfhau'r gwasanaeth yn y dyfodol. Mae'r broses hon wedi bod yn fodd i ni yn ein huchelgais o ail-lansio a chryfhau cefnogaeth Taliadau Uniongyrchol yn ystod 2016/17.

Mae amryfal ymgynghoriadau dros y deuddeg mis diwethaf wedi'n cynorthwyo i gasglu barn ar bynciau allweddol, megis trafndiaeth, cyfryngau a thechnoleg, gwybodaeth leol, anghenion tai a materion iechedd.

Credwn ein bod yn ffodus gan mai nod prosiect Lleisiau Lleol Medrwn Môn yw gwella a chryfhau cysylltiadau rhwng cymunedau a darparwyr gwasanaeth, a chynyddu capasiti unigolion i gymryd rhan mewn cyflawni a llunio gwasanaeth er mwyn cefnogi gwasanaethau gwell ym Môn. Mae'r prosiect Lleisiau Lleol wedi bod yn ganolog i nifer o'r ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal ac, yn ein barn ni, wedi cryfhau ein gallu i ymgysylltu yn 2015/16.

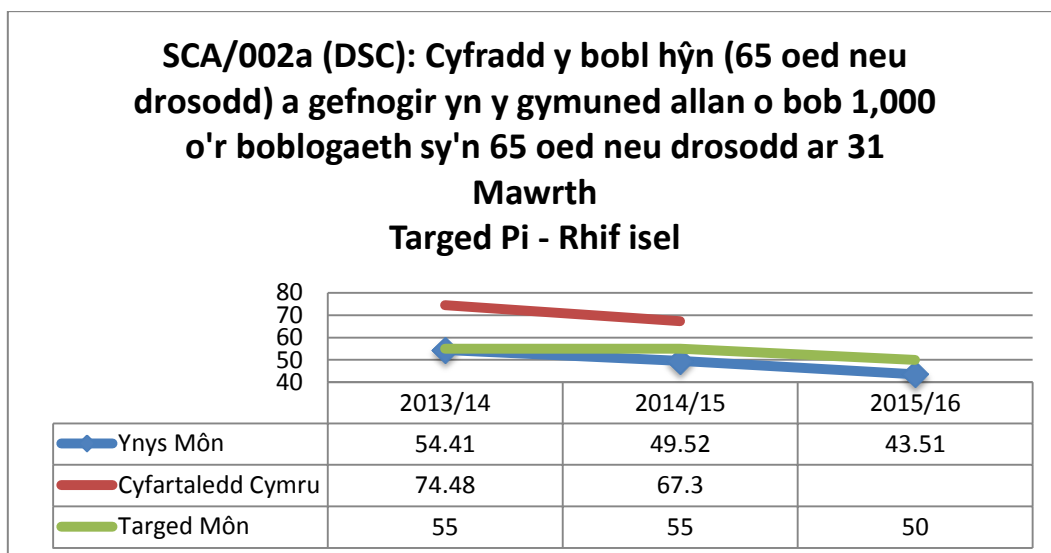
3.4 Perfformiad gwasanaethau yn erbyn dangosyddion cenedlaethol

Mae ein perfformiad yn erbyn dangosyddion cenedlaethol craidd i'w gweld ar dudalen 37.

Yn gyffredinol, rydym yn falch o gael dweud fod nifer o'r dangosyddion wedi codi, sef dangosyddion sy'n cynnwys unigolion y mae eu cynlluniau gofal wedi'u diweddarau, gofaluwr y cynigiwyd iddynt asesiad a chanran yr unigolion sy'n destun y broses ddiogelu lle mae risgiau wedi'u rheoli.

Rydym wedi gweld cwmp sylweddol yn ein perfformiad yn erbyn Oedi wrth Drosglwyddo Gofal a chydabyddwn fod angen rhoi sylw i hyn yn 2016/17.

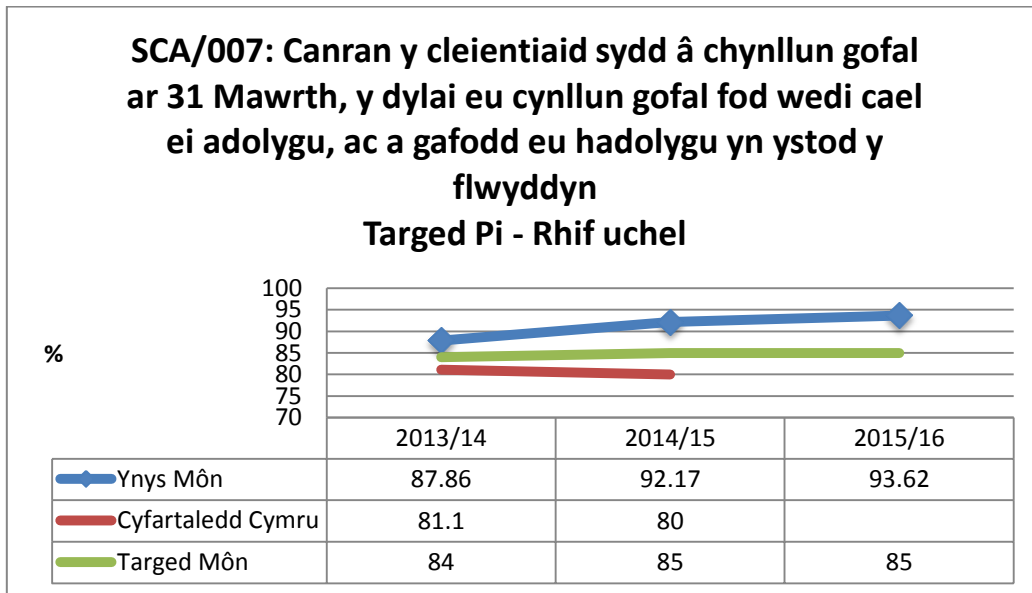
Isod dangosir dangosyddion perfformiad a thueddiadau:

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

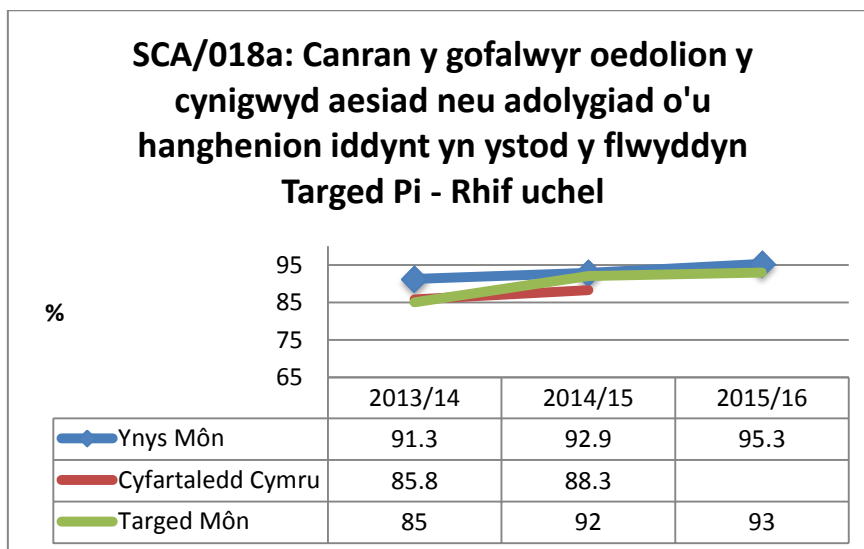
Mae cyfradd y bobl hŷn yr ydym yn eu cefnogi yn y gymuned wedi disgyn yn erbyn poblogaeth gynyddol hŷn. Mae'r cyfeiriad yr ydym yn mynd iddo'n lleol yn adlewyrchu polisi a chyfeiriad cenedlaethol, gyda phwyslais cryfach yn cael ei roi ar wasanaethau ataliol tymor byr a chanolbwyntio ar gefnogaeth o fewn cymunedau.

Mae rhoi gwybodaeth, cyfeirio ac ymrymuso yn ein pwyntiau mynediad yn cael effaith uniongyrchol ar niferoedd yr oedolion sy'n derbyn gwasanaeth gennym.

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

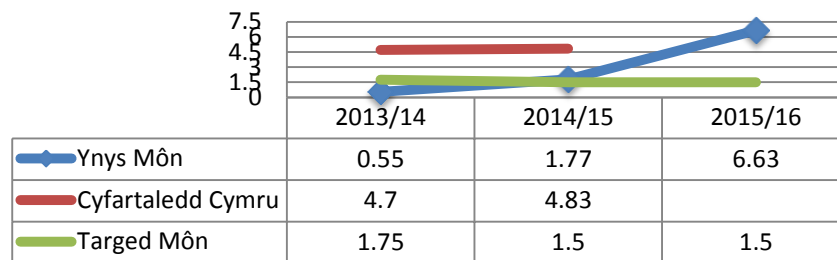
Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf cwblhawyd 939 allan o 1003 o adolygiadau yr oedd eu disgwyl (93.62%). Mae hyn yn welliant ar berfformiad y ddwy flynedd ddiwethaf a bydd yn ein rhoi mewn sefyllfa gref yn genedlaethol.

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf cynigiwyd aesiad neu adolygiad o'u hanghenion yn eu hawl eu hunain i 95.3% o ofaluwr anffurfiol. Mae hyn uwchlaw ein perfformiad yn 14/15 o 92.93% a chyfartaledd Cymru yn 14/15 o 88.3%.

**SCA/001 (DSC): Cyfradd yr oedi wrth
drosglwyddo gofal am resymau gofal
cymdeithasol,
allan o bob 1,000 o'r boblogaeth 75 oed neu
drosodd...**

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

Rydym yn darparu asesiad a chapasiti gwaith cymdeithasol yn yr ysbytai gofal llym a chymunedol i oedolion wrth iddynt baratoi i adael, trwy bartneriaeth gyda Chyngor Gwynedd.

Rhwng Ebrill 2015 a diwedd Mawrth 2016 bu 50 o achosion lle bu oedi wrth drosglwyddo oherwydd rhesymau gofal cymdeithasol. Mae hyn yn arwain at y dangosydd perfformiad yn sgorio 6.63 sydd yn llawer uwch na'n targed ni o 1.50.

Rydym wedi profi heriau sylweddol yn yr ardal hon eleni ac rydym yn canolbwyntio ar wella gallu darparwyr i roi gofal yn 2016/17 a 2017/18.

4. Meysydd Datblygu a Gwella yn 2015/16 a maint ein cynnydd

Fel rhan o'n proses gynllunio ar gyfer 2015/16 rydym yn datblygu Cynllun Cyflawni Gwasanaeth blynyddol sy'n gosod allan ein rhaglen waith am y flwyddyn. Yn yr adran hon, nodir yn fyr y cynnydd yr ydym wedi'i wneud mewn rhai o'r meysydd craidd hynny.

4.1 Tai Gofal Ychwanegol

Mae datblygu Tai Gofal Ychwanegol mewn lleoliadau allweddol ar draws Môn yn flaenoriaeth gorfforaethol yn ogystal â bod yn rhan allweddol o Drosglwyddo Gwasanaethau Oedolion. Ein dymuniad yn Ebrill 2015 oedd cytuno ar bartner i ddatblygu tai gofal ychwanegol yn Llangefni ac Amlwch, yn ogystal â chytuno ar safle tir priodol yn ne'r ynys ar gyfer datblygiad o'r fath.

Erbyn diwedd Mawrth 2016 cytunwyd ar bartner i ddatblygu tai gofal ychwanegol yn Llangefni ac rydym ar y trywydd iawn i ddarparu datblygiad gofal ychwanegol newydd yn yr ardal erbyn Mai

2018. Nid oeddem yn gallu cytuno ar bartner ar gyfer Amlwch ac mae datblygiad yn yr ardal hon yn parhau i fod yn rhan o'n cynlluniau.

Cyn belled â bo modd cytuno ar safle yn ardal Seiriol, dyma fydd y safle ar gyfer datblygiad gofal ychwanegol newydd yn ne'r ynys. Cafwyd datblygiadau sylweddol wrth asesu safleoedd lleol.

4.2 Newidiadau i'r Cartref / Gofal Cartref

Nododd ein Cynllun Cyflawni Gwasanaeth ychydig o dargedau uchelgeisiol o fwrw ymlaen ymhellach i allanoli gwasanaethau gofal cartref. Fel Cyngor, rydym wedi ymrwmo i economi cymysg o ddarpariaeth, gyda darparwyr y sector annibynnol a gwirfoddol yn darparu 70% o ofal cartref mewn ardaloedd a'r darparwr mewnol yn darparu 30%. Eleni cyflawnwyd y rhaniad hwn.

Yn ystod y flwyddyn, roeddem hefyd yn bwriadu altro natur y ddarpariaeth fewnol, gan ganolbwyntio mwy ar feysydd arbenigol, yn cynnwys ailalluogi a gofal i bobl â dementia. Er bod y gwasanaeth ailalluogi wedi datblygu, yn sgil pwysau parhaol ar ofal cartref tymor hir, ni fu'n bosib newid y gwasanaeth i ddarparu mwy o gefnogaeth arbenigol ar gyfer dementia eleni.

4.3 Gwasanaethau Iechyd Meddwl ac Anabledd Dysgu

Yn 2015/16, ein nod oedd ymestyn sgôp ein gwaith o drawsnewid gwasanaethau i gynnwys y gefnogaeth a gynigiwn i unigolion ag Anabledd Dysgu ac i'r rhai â chyflyrau Iechyd Meddwl.

Eleni rydym wedi gwneud cynnydd wrth ymgysylltu â defnyddwyr y gwasanaeth mewn perthynas â datblygu Taliadau Uniongyrchol yn ogystal â gwneud paratodau i allanoli ein darpariaeth fewnol o Fyw â Chymorth. Mae'r gwaith a wnaed yn 2015/16 yn ein rhoi mewn sefyllfa gadarnhaol i fwrw ymlaen gyda'r gwaith hwn yn 2016/17.

5. Llwyddiannau Allweddol Eraill

5.1 Systemau Gwybodaeth Newydd

Yn ystod y flwyddyn mae Môn wedi ymgysylltu'n llwyr â'r broses gaffael i gynorthwyo gyda'r gwaith o gael System Wybodaeth newydd, yn lle'r system bresennol, Raise. Mae'r system hon yn cefnogi'n holl waith gyda'r cyhoedd ac yn sicrhau fod gennym wybodaeth gywir a defnyddiol.

Rydym yn falch o gadarnhau fod Môn bellach wedi cytuno ar system arall, sef System Gwybodaeth Gofal Cymunedol Cymru (SGGCC). System genedlaethol yw SGGCC fydd yn cael ei chyflwyno i'r holl Awdurdodau Lleol ac i'r gwasanaethau cymunedol yn y GIG dros y blynyddoedd nesaf.

6 Ein blaenoriaethau ar gyfer 2016/17

Ar gyfer 2016/17 byddwn yn parhau i anelu at gynorthwyo unigolion i aros yn annibynnol. Fel blaenoriaeth ar gyfer y flwyddyn, ein nod yw cefnogi cymunedau i gryfhau'r cymorth sydd ar gael yn lleol, yn ogystal â sicrhau fod y gwasanaethau yr ydym yn eu darparu a'u comisiynu hefyd yn cefnogi'r nod hwn.

6.1 Cymunedau

Fel rhan o'n strategaeth i gefnogi pobl hŷn, rydym wedi gosod nodau uchelgeisiol, sef ymestyn dylanwad cymunedau ar ofal a chefnogaeth. Yn ystod 2016/17, ein nod yw ymestyn Cydlyniant Ardal Leol i ddwy ardal arall ym Môn. Hyd yn hyn, mae'r gweithiwr yn Seiriol wedi rhoi cefnogaeth fawr i unigolion yn byw'n lleol heb fod angen parhaus am wasanaethau. Ein gobaith hefyd yw annog gwaith datblygu dau hyb cymunedol arall. Mae hybiau cymunedol yn rhoi sylfaen a strwythur i ddigwyddiadau lleol, sy'n rhoi gweithgareddau lleol i bobl. Credwn yn gryf fod cael mynediad at y cyfleusterau hyn yn hyrwyddo llesiant unigolion.

6.2 Gofal Cartref

Mae'r problemau yr ydym wedi'u cael yn 2015/16, gyda mynediad at ofal cartref ddim mor gadarn ag y byddem yn ei obeithio, wedi tanlinellu ein hangen i gryfhau'r ddarpariaeth hon. Yn ystod 2016/17, byddwn yn aildendro gwasanaethau yn ôl bröydd. Bydd hyn yn cryfhau ein partneriaeth gyda darparwyr a sicrhau fod pobl ym mhob ardal yn cael gofal amserol. Mae'n debygol y rhoddir y model ar waith yn 2017/18, yn sgil neilltuo contractau newydd yn 2016/17.

6.3 Anableddau Dysgu

Yn 2016/17, ein nod yw cryfhau gallu unigolion i fwrw ymlaen i fwy o annibyniaeth. Ymhlith ein nodau ar gyfer eleni mae aildendro ein prosiectau byw â chymorth a weithredir ac a gomisiynir ar hyn o bryd gan ein hawdurdod lleol, gan sicrhau ein bod yn ymgysylltu â darparwyr byw â chymorth a'u tenantiaid i sicrhau canlyniadau da o'r broses.

Yn sgil adolygu ein prosiectau gofal dydd a chyflogaeth â chymorth, rydym hefyd yn bwriadu aildendro'r prosiectau hynny, gan sicrhau eu bod yn rhoi'r cyfle gorau i unigolion wella a chryfhau eu sgiliau byw o ddydd i ddydd.

Gan gynnal y gwaith hwn ac annog yr holl unigolion i reoli eu canlyniadau a phennu sut y cânt eu bodloni, byddwn yn ail-lansio ein cynlluniau Taliadau Uniongyrchol gyda mwy o gefnogaeth ar gael fel bod modd i unigolion reoli eu cefnogaeth eu hunain.

6.4 Iechyd Meddwl

Darperir ein gwasanaethau Iechyd Meddwl mewn partneriaeth gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaldr. Yn ystod y deuddeg mis nesaf, ein bwriad yw cryfhau trefniadau'r bartneriaeth sy'n rheoli'r trefniant hwn.

Yn ddiweddar, rydym wedi cytuno ar Gynllun Gweithredu i gryfhau'r gefnogaeth i unigolion yn byw â Dementia; ac yn ystod y flwyddyn ein bwriad yw gweithredu hyn gan sicrhau fod cefnogaeth ar gael i unigolion a'u gofalwyr aros yn rhan o'u cymuned wrth i'r cyflwr ddatblygu.

6.5 Meysydd Eraill

Mae nifer o feysydd eraill yr ydym yn gobeithio eu cryfhau yn 2016/17. Yn eu plith:-

- Byddwn yn parhau i hyfforddi a chefnogi staff i weithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a roddwyd ar waith ar y 6ed o Ebrill 2016.
- Byddwn yn sicrhau y byddwn yn adrodd yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, gan sicrhau mwy o ganolbwyntio ar ganlyniadau i unigolion.
- Byddwn yn sicrhau y byddwn yn rhoi strwythur cadarn o fonitro a rheoli contractau yn ei le.
- Byddwn yn ailfodelu ein contract gyda'r sector wirfoddol er mwyn sicrhau eu bod yn adlewyrchu ein dyheadau ar gyfer y dyfodol.
- Byddwn yn bwrw ymlaen gyda'n gwaith paratoi i gyflwyno'r System Dechnoleg Gwybodaeth Cymru Gyfan newydd, gan weithio'n agos gyda sefydliadau sy'n bartneriaid, a hynny'n rhanbarthol ac yn genedlaethol.
- Byddwn yn anelu at gael arbedion a dargedir.

7.0 Crynodeb

Mae 2015/16 wedi bod yn flwyddyn lwyddiannus i'r Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion. Yn ystod y flwyddyn rydym wedi parhau i roi cefnogaeth i niferoedd sylweddol o oedolion dros y Sir ac mae'r adborth yr ydym yn ei gael yn parhau i fod yn gadarnhaol.

Rydym wedi wynebu heriau o ran prinder gweithwyr gofal cartref ac ymgynghoriad mawr ar ddyfodol Cartref Preswyl Haulfre. Er gwaethaf yr heriau hyn, credwn fod ymgysylltiad parhaol â'r cyhoedd wedi caniatáu i ni gael y canlyniadau gorau posib i unigolion.

Mae 2016/17 yn debygol o fod yn flwyddyn heriol ond credwn ein bod mewn lle da i gynnal gwelliant parhaus.

Gwasanaethau Plant

Anwen Huws, Pennaeth Gwasanaethau Plant

1. Cyflwyniad

Mae dyletswydd ar Gyngor Sir Ynys Môn i amddiffyn plant rhag niwed a chyflawni ystod o swyddogaethau statudol mewn perthynas â llesiant plant a phobl ifanc. Mae'r rhan fwyaf o blant yn cael eu magu gyda'u hanghenion yn cael eu bodloni o fewn eu teuluoedd a'u cymunedau eu hunain, gan gael rhai gwasanaethau y tu allan i'w teulu uniongyrchol trwy ystod o wasanaethau cyffredinol, gwasanaethau cefnogi'n gynnar a gwasanaethau ataliol. Nid yw Gwasanaethau Plant yr Awdurdod Lleol yn gyfrifol am y gwasanaethau hyn; rydym yn cynllunio a chyflawni gwasanaethau i gefnogi plant a theuluoedd sy'n wynebu problemau cymhleth a dwys; plant a phobl ifanc:-

- Ag anghenion cymhleth ac y mae angen ein cefnogaeth arnynt
- Y mae angen eu hamddiffyn rhag camdriniaeth
- Sy'n derbyn gofal yr awdurdod lleol
- Sy'n gadael gofal yr awdurdod lleol
- Ag anabledau
- Sy'n troseddu neu sydd mewn perygl o droseddu
- Sy'n ofalwyr i eraill.

Rydym yn credu mewn gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau plant yr ydym yn darparu gwasanaeth iddynt. Yn hyn o beth, credwn y cawn ein barnu, nid yn unig yn ôl yr hyn yr ydym yn ei wneud ond hefyd yn ôl yr effaith yr ydym yn ei chael ar y canlyniadau i blant. Yn sgil ein hymyraethau, bydd disgwyl y bydd plant a phobl ifanc yn: -

- Ddiogel - bydd plant yn cael eu hamddiffyn rhag camdriniaeth ac esgeulustra
- Iach – bydd plant yn cyflawni eu datblygiad corfforol, deallusol, emosiynol, cymdeithasol ac ymddygiadol.
- Cael sefydlogrwydd yn eu bywydau – bydd gan blant ymdeimlad o berthyn a byddant yn cael, ac yn cyfrannu at, berthynas ddiogel a gydol oes o fewn teuluoedd a chymunedau cefnogol.
- Cyflawni eu potensial - Bydd plant yn cael cefnogaeth i gyflawni'n addysgol, i gael cyfleoedd ôl-ysgol a chael yr hyder a'r sgiliau i wneud pethau sy'n bwysig iddyn nhw.

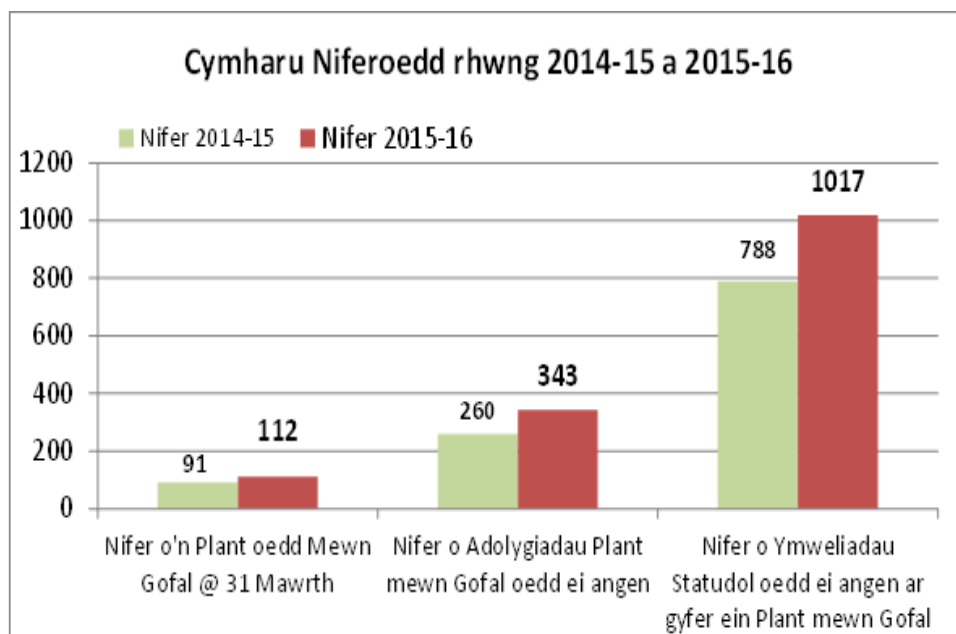
- Gwranddo a chymryd rhan – bydd plant yn cael cefnogaeth i gymryd rhan mewn penderfyniadau allweddol ynghylch eu bywyd ac i fod yn aelod gwerthfawr o'u cymuned.

Cydnabu Adroddiad Gwerthuso Perfformiad y Rheoleiddwyr ar gyfer 2014/15 welliannau yn y Gwasanaethau Plant a nododd feysydd ar gyfer eu gwella:-

- Ansawdd gwneud penderfyniadau ac atebolrwydd
- Datblygu'r gweithlu
- Datblygu'r wefan a defnyddio gwybodaeth, cyngor a chymorth yn unol â'r Ddeddf
- Capasiti a chyflenwi wrth gomisiynu
- Darparu ystod o leoliadau i blant sydd mewn gofal

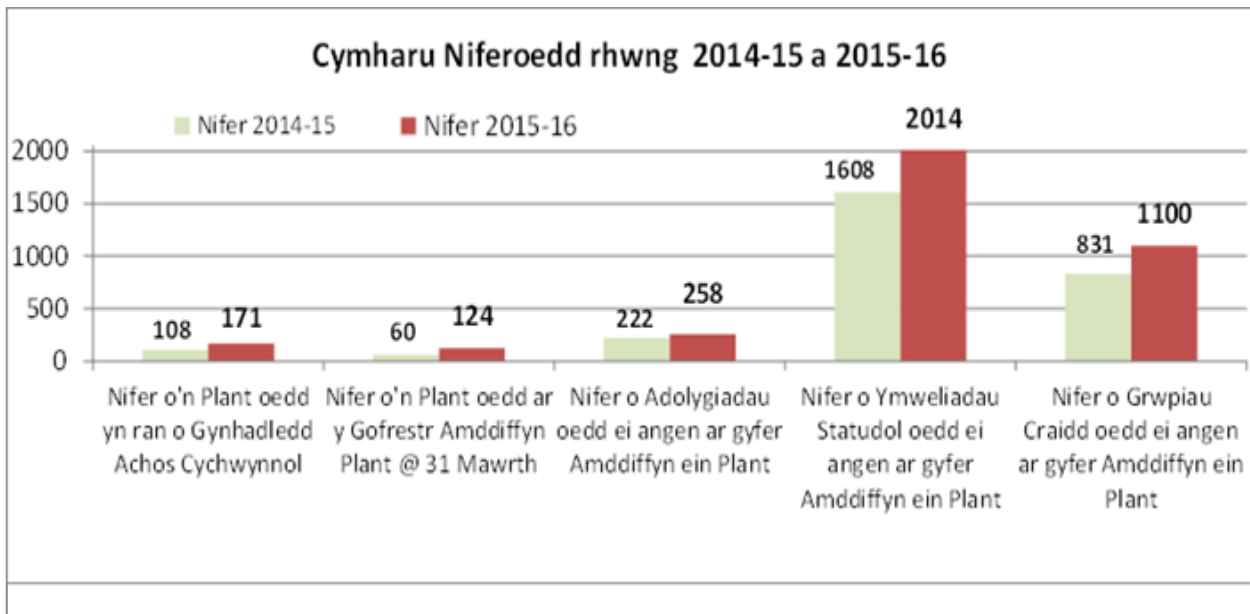
2. Gwasanaethau Plant – Edrych yn ôl ar 2015/16

Mae awydd gwirioneddol ym Môn i wneud y gorau y gallwn i blant a theuluoedd. Rydym yn gweithio mewn amgylchedd heriol, cymhleth a newidiol gyda phwysau ariannol, newidiadau demograffig a disgwyliau uwch: a'r cyfan mewn cyd-destun o gyflawni gwasanaethau statudol. Yn ystod 2015/16, mae'r gwasanaeth wedi gweld cynnydd sylweddol mewn galw ar draws y bwrdd. Gwelsom gynnydd o 15% mewn cyfeiriadau a arweiniodd at gyfarfodydd strategol, o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, a chynnydd o 33% yn nifer y cyfeiriadau a arweiniodd at ymchwiliad Adran 47 yn ystod yr un cyfnod. Mae hyn i'w weld yn gliriach yn y cynnydd mewn plant mewn gofal ac yn y rhai hynny dan gynllun amddiffyn plant. Ddiwedd Mawrth 2016, roedd 124 o blant dan gynllun amddiffyn plant, cynnydd o 106% mewn deuddeg mis.

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

Ddiwedd Mawrth 2016, roedd 112 o blant dan ofal yr Awdurdod, cynnydd o 22% yn y deuddeg mis diwethaf a 43% yn y ddwy flynedd diwethaf.

Yr hanes y tu ôl i'r perfformiad:

Ddiwedd Mawrth 2016 roedd 124 o blant dan gynllun amddiffyn plant, cynnydd o 106% mewn deuddeg mis.

Heb os, mae hyn yn rhoi pwysau ar ymarferwyr a pherfformiad. Ymatebodd yr Awdurdod Lleol yn gyflym ac yn ystod 2014/15 buddsoddodd £476k ychwanegol yn ei gyllideb Gwasanaethau Plant er mwyn cwrrd â chostau plant mewn gofal. Mae £500k ychwanegol wedi'i ymrwymo ar gyfer 2016/17.

3. Rheoli Perfformiad yn erbyn disgwyliadau 2015/16

Rydym wedi datblygu diwylliant cryf o reoli perfformiad lle mae gan "bawb ei ran i'w chwarae". Credaf bod ein hagwedd at reoli perfformiad yn un o'n cryfderau. Er gwaethaf y cynnydd amlwg mewn galw yn ystod y flwyddyn, bu i ni ganolbwyntio'n agos ar ddeall y galwadau a'r perfformiad i gefnogi penderfyniadau rheoli, gosod blaenoriaethau a sicrhau adnoddau ychwanegol. Rwyf yn hyderus y bydd hyn yn cynnal ein dull gweithredu yn ystod 2016/17 wrth i ni gyflawni ein gwelliannau perfformiad sydd wedi'u hadnabod

Mae'r **Gwasanaeth Maeth** yn perfformio'n dda. Mae'r tîm wedi bod yn sefydlog ac wedi gallu recriwtio a chadw ymarferwyr profiadol. Daeth Adroddiad Arolygu Arolygiaeth Gwasanaethau Gofal a Chymdeithasol Cymru ar Wasanaeth Maethu (Dyddiad Cyhoeddi 15 Ebrill 2016: Dyddiad Arolygu Ionawr 2016) i'r casgliad fod:

- ✓ Gwaith y rheolwyr o oruchwylio a monitro'r gwasanaeth yn gynhwysfawr.
- ✓ Y gwasanaeth yn ceisio adborth a chyfranogiad ac yn gweld gwerth ynddynt.
- ✓ Gofalwyr maeth wedi gweld gwerth yn y gefnogaeth a gawsant.
- ✓ Morâl staff yn y tîm lleoli plant yn dda.
- ✓ Y gwasanaeth wedi cynyddu nifer ei ofalwyr maeth.

Daeth y Rheolydd i'r casgliad y gallai plant a leolir gyda gofalwyr Maeth Ynys Môn fod yn hyderus fod y gwasanaeth maethu'n eu rhoi wrth galon eu gwaith a bod y gwasanaeth yn eirioli ar eu rhan mewn perthynas â'u hanghenion unigol. Nodwyd ganddynt fod gan blant gyfleoedd i ddatblygu teimladau o hunan-barch trwy gael gofal cynnes a chyson gan ofalwyr maeth. Gallwn dystio i ganlyniadau cadarnhaol i'r plant yn ystod eu cyfnod mewn gofal maeth, ychydig o drefniadau cyswllt cadarnhaol yn cael eu sefydlu gyda theulu neu ffrindiau, plant yn symud ymlaen i leoliadau tymor hwy neu'n dychwelyd i ofal eu teulu.

Gwasanaeth integredig rhwng yr Awdurdod Lleol a'r Bwrdd Iechyd yw **Gwasanaethau Arbenigol Plant (GAP)** sy'n darparu gwasanaethau i blant anabl a'u teuluoedd pan fo gan y plant anghenion cymhleth. Mae'r tîm wedi bod yn sefydlog ac wedi gallu recriwtio a chadw ymarferwyr profiadol. Mae'r gwasanaeth yn perfformio'n dda yn erbyn disgwyliadau. Yn ystod y flwyddyn mae wedi llwyddo i wneud penderfyniadau achos mewn pedair awr ar hugain, cynnal adolygiadau Plant mewn Gofal ac Ymweld â Phlant mewn gofal o fewn amser, a hynny i gyd mewn 100% o achosion. Roedd eu perfformiad o weld plant a gweld plant ar eu pennau eu hunain hefyd yn rhagorol ar 94% a 88%. Bu iddynt gwblhau 76% o'u hasesiadau cychwynnol o fewn saith niwrnod, a'r gweddill ar gyfartaledd o ddeuddeg diwrnod. Bu iddynt gwblhau 62% o'u hasesiadau craidd o fewn 35 diwrnod, gyda'r tri asesiad oedd yn weddill yn cymryd 41 diwrnod yr un ar gyfartaledd. Mae natur yr asesiadau hyn o'r fath ei bod yn angenrheidiol cael mewnbyn asiantaethau eraill ac, ar brydiau, gallai hyn gael effaith ar yr amser y mae'n ei gymryd i gwblhau'r asesiadau.

Mae Partneriaeth Y Bont bellach wedi'i phriflifo. Rhoes hyn gynllun amlasiantaethol yng Nghanolfan Addysg y Bont i roi gwybodaeth, Cyngor a Chymorth i blant a'u teuluoedd oedd yn nesáu at y cyfnod pontio. Profodd yr arbrawf i fod yn effeithiol ac effeithlon wrth gefnogi nifer fawr o ddisgyblion a'u teuluoedd trwy'r broses Pontio. Bydd y cynllun yn "Arweiniad Ymarfer Da" i ysgolion eraill ac wrth ddefnyddio technoleg bydd modd ystyried sut mae modd i'r plant hynny a'u teuluoedd sy'n nesáu at y cyfnod pontio ac sy'n mynd i ysgolion prif-lif gael mynediad ato. Yn ystod ein sesiwn herio gyda phartneriaid, roedd hwn yn faes ymarfer y nodwyd ei fod yn llwyddiannus ac a werthfawrogyd gan ein partneriaid.

Mae'r **Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd (GICD)** yn gweithio gyda theuluoedd sy'n dymuno gwneud newidiadau o fewn eu teulu lle mai camddefnyddio alcohol neu sylweddau yw'r prif ffactor risg, a hynny er mwyn cadw eu plant yn ddiogel. Sefydlwyd y gwasanaeth ddwy flynedd yn ôl. Ers hynny, mae'r gwasanaeth wedi sefydlu ei hun yn llwyddiannus fel rhan o'r gwasanaethau plant a gynigir gan Gynghorau Môn a Gwynedd. Maent yn cael canlyniadau cadarnhaol, yn helpu teuluoedd i wneud newidiadau cynaliadwy yn eu bywydau sydd wedi cadw eu plant yn ddiogel. Dywed teuluoedd eu bod yn gweld yr ymyrraeth yn ddefnyddiol ac yn ymrymusol.

"Rwyf wedi bod yn wirioneddol hapus gyda lefel y gefnogaeth a roddwyd I mi gan y gweithiwr GICD. Mae hi wedi fy nghefnogi i wneud newidiadau fel bod modd i mi gael fy merch yn ôl yn fy ngofal. Mae angen mwy o weithwyr fel hyn arnom ni"

"Mae'r gweithiwr GICD wedi fy helpu i sylweddoli bod gennyf gryfderau. Roeddwn yn hoffi defnyddio'r cardiau cryfderau, y cylch o gardiau newid a'r cardyn argyfwng. Rwy'n meddwl fod GICD yn gwneud gwaith gwych. Mae ganddynt yr amser a'r amynedd a'r hyder ynof, sef yr hyn y mae ei angen ar bobl i newid"

Yn y Gwasanaethau Plant, mae llais a phrofiad plant a phobl ifanc yn ganolog i'r hyn yr ydym yn ei wneud. Bu i ni benodi Swyddog Cyfranogi a Chynhadledd Grŵp Teulu yng Ngorffennaf 2015 a bellach mae'r Gwasanaeth Cynhadledd Grŵp Teulu wedi'i sefydlu. Rwyf yn falch o'r gwelliannau yr ydym wedi'u cyflawni yn y maes hwn sy'n ei gwneud yn bosib i ni roi gofyn allweddol yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 ar waith - sicrhau ein bod yn lleoli'r plant a'u teuluoedd a'u gofalcwyr wrth galon yr hyn yr ydym yn ei wneud a'n bod yn dysgu, datblygu a newid ein harfer yn seiliedig ar eu profiadau nhw. Mae'r swyddog hefyd wedi datblygu'r Strategaeth Cyfranogi Defnyddiwr y Gwasanaeth i gefnogi ffordd ragweithiol a chreadigol o ddatblygu ein gweithgarwch o ran cymryd rhan ac ymgynghori, gyda'r nod o roi i blant y cyfle i fynegi eu barn am y gofal y maent yn ei dderbyn.

Uchafbwynt personol i mi oedd y Seremoni Gwobrau SÊR lwyddiannus i blant mewn gofal a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn a gydnabu ac a dathlodd lwyddiannau'r plant sydd mewn gofal ym Môn. Mae nifer ohonynt wedi cael llaw galed ond dathlodd y gwobrau ei bod yn bosib cyflawni gyda dewrder, penderfyniad a chefnogaeth. Bu i'r gwobrau ddangos balchder yr awdurdod fel Rhiant Corfforaethol, hwyluso teimlad yr oedd plant mewn gofal a gofalcwyr yn ei gael o gael eu gwerthfawrogi, rhoi hwb i hunan-barch pobl ifanc a bydd, gyda gobaith, yn eu symbylu i barhau i gyflawni a datblygu yn y dyfodol. Rydym yn ddiolchgar i Sally Holland, y Comisiynydd Plant am gefnogi'r digwyddiad hwn.

Am y bumed flwyddyn yn olynol cafodd **Gwasanaeth Cyfiawnder Gwynedd a Môn** ganlyniadau cadarnhaol yn y chwe maes Perfformiad Allweddol ar gyfer Cyfiawnder yr Ifanc yng Nghymru. Mae cyfraddau a nifer y rhai sy'n dod i mewn i'r system cyfiawnder am y tro cyntaf yn parhau i ddisgyn. Mae'r defnydd a wneir o'r ddalfa ar ei isaf er 2005 (gan adlewyrchu tuedd genedlaethol). Er bod cyfraddau aildrosedd wedi parhau'n uchel heb symud dim dros y blynyddoedd diwethaf, roedd y Tîm Rheoli a'r Bwrdd yn falch o weld fod cyfraddau ac amllder fymryn yn is o gymharu â gweddill Gogledd Cymru.

Mae'r gwasanaeth hefyd yn mesur effaith y gwasanaeth ar lesiant pobl ifanc ac mae'r prif ddangosyddion llesiant yn parhau i ddangos perfformiad da ac adlewyrchu cefnogaeth wych y gwasanaethau sy'n bartneriaid i ni, a hynny yn yr awdurdodau lleol ac yn bartneriaeth ehangach. Mae'r Paneli Ailsefydlu ac Ymgynghorol a sefydlwyd yn ddiweddar wedi cynyddu a gwella'r berthynas gyda'r Gwasanaethau Digartrefedd a darparwyr tai'r Trydydd Sector. Bydd y gwasanaeth yn gweithio'n agos gyda gwasanaethau addysg a'r gwasanaethau ieuencid yn 2016-17 i geisio ffyrdd o ddarparu ymateb mwy cyson i sicrhau y caiff cyraeddiadau pobl ifanc eu hyrwyddo trwy eu cynnwys a'u dwyn i mewn i hyfforddiant ac addysg. Mae'r broses fiwro o fewn y gwasanaeth atal yn parhau i weld gostyngiad cyson yn nifer y bobl ifanc sy'n dod i mewn i'r system cyfiawnder troseddol am y tro cyntaf. Mae gwaith yn mynd rhagddo rhwng Gwasanaeth Cyfiawnder yr Ifanc a'r Gwasanaethau Plant yng Ngwynedd a Môn er mwyn adolygu protocolau ymarfer i sicrhau bod modd rheoli'n effeithiol ddyletswyddau newydd yn Neddf Gwasanaethau

Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, yn benodol felly mewn perthynas â phlant a phobl ifanc sydd yn y ddalfa, a hynny lle caiff safonau eu bodloni a dyblygu ei osgoi.

Mae **gwaith maes statudol yn y Gwasanaethau Plant** yn faes annatod o risg ac mae'n golygu llwyth gwaith cymhleth. Yn y blynyddoedd diwethaf, dangosodd y gwasanaeth gwaith maes welliannau parhaus mewn perfformiad: ac mewn nifer o feysydd bu i ni allu cynnal a chryfhau ein perfformiad sydd, yng nghyd-destun mwy o alwadau, yn dyst i ymrwymiad a gwaith caled ymarferwyr:

- ✓ Gwnaed penderfyniad o fewn un diwrnod gwaith mewn 100% o'n cyfeiriadau.
- ✓ Gwelwyd 96.08% o blant fel rhan o'r asesiad cychwynnol, o gymharu â 95.89% yn 2014/15: gyda'r plant a welwyd ar eu pennau eu hunain fel rhan o'r asesiad cychwynnol hefyd yn gwella – 74.07% yn 2015/16 o gymharu â 63.93% yn y flwyddyn flaenorol.
- ✓ Cynyddodd nifer y plant oedd â chynllun sefydlogrwydd yn eu hail adolygiad i 87.18%.
- ✓ Perfformiad gwell mewn perthynas â nifer o ddangosyddion o lesiant i blant mewn gofal - gyda gostyngiad yng nghanran y plant a newidiodd ysgol oherwydd eu bod yn mynd i ofal a dangosodd presenoldeb plant mewn gofal yn yr ysgol gynradd ac yn yr ysgol uwchradd welliant o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.
- ✓ Roedd gan 100% o bobl ifanc berthnasol fynediad i wasanaeth yr Ymgynghorydd Personol, ac roedd yr holl bobl hynny mewn llety oedd yn addas i'w hanghenion.
- ✓ Arhosodd y perfformiad o ran cwrdd ag anghenion iechyd plant a phobl ifanc mewn gofal yn sefydlog hefyd.
- ✓ Rhoddwyd i bob gofalwr ifanc a nodwyd gefnogaeth addas i gwrdd â'i anghenion.

Roedd rhai meysydd lle na wnaethom gyrraedd ein hamcanion gwella. Er nad ydym yn tynnu oddi ar y ffaith bod angen datblygu i adfer tir yn y meysydd hyn, dylid ystyried perfformiad y llynedd yng nghyd-destun galwad uwch a heriau i'r gweithlu. Ni wnaethom wella ein perfformiad mewn perthynas ag amseroldeb cwblhau asesiadau cychwynnol a chraidd. 73.38% oedd canran yr

asesiadau craidd gofynnol a gwblhawyd o fewn 35 diwrnod gwaith am eleni o gymharu â 77.88% yn y flwyddyn flaenorol. Yn ystod yr un cyfnod, cynyddodd nifer yr asesiadau craidd a gwblhawyd 23%. Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf, rydym wedi gwella'n barhaus ein perfformiad o gwblhau asesiadau cychwynnol o fewn saith niwrnod. Er y bu i ni fethu cynnal a chryfhau'r gwelliant hwn yn 2015/16 parhaodd ein perfformiad uwchlaw cyfartaledd Cymru 76% (2014/15). Er na fydd hwn yn faes a gaiff ei fesur yn benodol y flwyddyn nesaf, oherwydd newidiadau yn y Fframwaith Asesu dan y Ddeddf newydd, byddwn yn parhau i ganolbwyntio'n agos ar amseroldeb asesu o fewn y gwasanaeth.

Rhoes y cynnydd yn nifer y plant mewn gofal a nifer y plant dan gynllun amddiffyn plant bwysau sylweddol ar yr Uned Diogelu ac Ansawdd sy'n darparu'r Gwasanaeth Cadeirio Annibynnol. Caiff hyn ei briodoli i amseroldeb cynnal Cynadleddau Amddiffyn Plant ac adolygiadau Plant mewn Gofal. Yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf rydym wedi gwella'n barhaus ein perfformiad o ran cynnal Cynadleddau Amddiffyn Plant cychwynnol o fewn amser. Bu i ni fethu cynnal a chryfhau'r gwelliant hwn yn 2015/16. Mae'r Awdurdod Lleol wedi cynyddu capasiti'r Uned ac rwy'n hyderus y bydd hyn yn cynnal capasiti i gynnal y cyfarfodydd hyn yn amserol ac i sicrhau fod

cynlluniau cadarn yn eu lle ar gyfer Plant mewn Gofal a/neu Blant sydd dan Gynlluniau Amddiffyn Plant. Rhoes y cynnydd hefyd bwysau ar ddeiliaid yr achos o ran cydymffurfio â'r gwaith o ymweld â phlant yn rheolaidd. Eleni, disgynnodd canran yr ymweliadau â phlant oedd mewn gofal ac a gwblhawyd o fewn amser i 82.79% o 93.53% yn 2014/15. Mae'r Awdurdod Lleol wedi cynyddu ei gapasiti gwaith cymdeithasol ac rwyf yn hyderus y bydd hyn yn sicrhau y byddwn yn adfer tir yn y meysydd hyn.

Rwyf yn hyderus ein bod mewn lle da i gyflawni ein huchelgeisiau gwella, a hynny'n seiliedig ar y gallu yr ydym wedi'i dystio i ymateb i'r hyn y bu'n hanfodol ei wella yn y gorffennol ac ar y buddsoddi ychwanegol a roddwyd.

4. Cyflawni yn erbyn yr Agweddau y mae'n Hanfodol eu Gwella

4.1 Gweithlu

Mae staff yn parhau i fod ein hadnodd pwysicaf a mwyaf gwerthfawr. I gydnabod hyn, un o flaenoriaethau'r Awdurdod Lleol oedd cwblhau ei broses Statws Sengl, a gwnaeth hynny yn ystod 2015/16. Yn sgil hynny, rydym wedi gweld y cynnig i'n Gweithlu Gofal Cymdeithasol yn gwella, ar draws y bwrdd, ac mae hyn yn rhoi'r Awdurdod Lleol mewn sefyllfa ffafriol o ran recriwtio.

Dros y blynyddoedd diwethaf bu i ni fuddsoddi yn natblygiad ein gweithlu ac am nifer o flynyddoedd gwelsom weithlu sefydlog ar draws y gwasanaeth ac un sydd wrthi'n datblygu. Cafodd ein Cynllun Datblygu'r Gweithlu ei gydnabod gan y Cyngor Gofal yn Acoladau Gofal Cymdeithasol 2015, lle daethom yn ail yn y categori Gweithlu Cynaliadwy sy'n Datblygu. Fodd bynnag, yn ystod 2015, gwelsom gynnydd mewn trosiant staff, yn enwedig felly weithwyr cymdeithasol yn y gwasanaeth gwaith maes. Rydym yn ymwybodol mai mater cenedlaethol yw hwn, nad yw'n benodol i Fôn, gyda gweithwyr cymdeithasol gwaith maes yn penderfynu, ar ôl dwy neu dair blynedd, p'run ai aros yn y maes gwaith hwn ac arbenigo ynddo ynteu symud i faes arall ac arbenigo yn hwnnw. Caiff y patrwm hwn ei gryfhau gan brofiadau meysydd gwasanaeth eraill sy'n sefydlog ac wedi gweld ymarferwyr mewn swydd - y Gwasanaeth Maethu, ein gweithwyr Mabwysiadu a'r Gwasanaeth Arbenigol Plant. Mae'r Awdurdod Lleol wedi sicrhau fod nifer o rannau o Strategaeth Gweithlu yn eu lle ac rydym, bellach, yn gweithio i dynnu'r rhain ynghyd ac, wedi'u hatodi gan elfennau eraill, byddant yn Strategaeth Gweithlu integredig fydd yn datblygu'n strategol er mwyn adnabod gweithlu ac yn paratoi ar ei gyfer a'i sicrhau, a hwnnw'n weithlu fydd yn cwrdd ag anghenion y dyfodol. Unwaith y bydd wedi'i chwblhau, caiff y Strategaeth ei mabwysiadu'n ffurfiol gan y Cyngor gyda'r Cynghorwyr yn monitro'i weithrediad fel bod modd eu bodloni ynghylch effeithlonrwydd y dull gweithredu o ran recriwtio a chynnal staff.

Gan gydnabod bod cydberthynas rhwng galwadau gwaith, llesiant staff, trosiant a morâl, ymatebodd yr Awdurdod Lleol trwy fuddsoddi mewn cynyddu capasiti gwaith cymdeithasol yn y

gwasanaeth gwaith maes a sefydlu tair swydd newydd, a hynny er mwyn ymateb i'r galwadau cynyddol a sicrhau y caiff llwythi gwaith eu rheoli fel bod modd i weithwyr dreulio mwy o amser gwerthfawr gyda theuluoedd sy'n gweithio i wneud newidiadau fel bod y teulu'n lle diogel i'w plant. Y sefyllfa orau fyddai medru recriwtio staff cymwys a phrofiadol. Y realiti yw ei fod yn anos denu ymgeiswyr sydd â'r profiadau cywir. Yn y tymor byr, byddwn yn parhau â staff asiantaeth, tra caiff penodiadau parhaol a sylweddol eu gwneud, a darparu cymysgedd o sgiliau yn ein timau sy'n cyfuno profiad ymarferol â brwdfrydedd a chreadigrwydd gweithwyr cymdeithasol sydd newydd gymhwyso. Dros y deuddeng mis nesaf, ein nod yw penodi i'r swyddi newydd a gostwng nifer y gweithwyr cymdeithasol asiantaeth. Mae hon yn strategaeth y mae'r gwasanaeth wedi'i defnyddio'n llwyddiannus yn y gorffennol, fel gweithred adeiladol a chynlluniedig dros dro, er mwyn cynnal ein dull o ddatblygu capasiti, gwytnwch a thyfu ein gweithlu ein hunain.

Law yn llaw â hyn bu buddsoddi sylweddol mewn datblygu capasiti, profiad, gwybodaeth a

sgiliau'r gweithlu i gwrdd â'r disgwyliadau cenedlaethol a lleol a roddir ar yr Awdurdod Lleol a chyflawni gwasanaeth o ansawdd uchel sy'n gwella canlyniadau i blant a theuluoedd ym Môn. Roedd hyn yn cynnwys cyfleoedd i staff ddilyn gweithgareddau datblygu proffesiynol er mwyn datblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau. Mae sesiynau Dysgu Ymarfer Rheolaidd a chynadleddau Staff wedi'u cyflwyno a chânt eu cynnal yn ystod 2016/17. Bydd hyn yn sicrhau y bydd ein staff yn cymryd rhan mewn agweddau hanfodol o'r Gwasanaeth y mae'n rhaid eu gwella, ac yn eu

perchenogi.

Mae ystod o hyfforddiant wedi'i gynnal gan staff yn ystod y flwyddyn a byddir yn parhau â hyn fel rhan o'n dull gweithredu i wella'r gwasanaeth, a hynny trwy ddatblygiad personol a phroffesiynol. Mae hyn wedi cynnwys datblygu sgiliau a hyder y **Gweithlu o fewn Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus a Chynnal Asesiadau o fewn Cyd-destun Cyn-geni** (gwell defnydd o declynnau risg a rheoli). Yn 2015/16, canolbwyntiodd cynllun hyfforddi'r Gwasanaethau Plant ar gynyddu gwybodaeth a sgiliau'r gweithlu mewn meysydd megis esgeulustra, effaith iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau ar allu i riantu a gallu riant i newid. Yn unol â'r Ddeddf newydd, cynhaliwyd gweithdy cyd-gynhyrchu i reolwyr a gweithwyr cymdeithasol i ddechrau edrych i mewn i sut y gallant weithio mewn partneriaeth gyda theuluoedd. Cafwyd hyfforddiant i ddatblygu hyder ac arbenigedd proffesiynol i ysgrifennu llythyrau at blant iddynt eu darllen yn hwyrach yn eu bywyd a gwneud gwaith sy'n eu cynorthwyo gyda hanes eu bywyd. At hyn, aeth gweithwyr i sesiwn i edrych i mewn i arwyddocâd perthynas brodyr a chwiorydd, meysydd allweddol o asesu perthynas brodyr a chwiorydd a materion sy'n ymwneud â chyswllt. Adlewyrchwyd pwysigrwydd y mater hwn yn sesiwn '**Byd Plentyn**' oedd yn cynnwys myfyriadau defnyddiwr gwasanaeth a gafodd effaith ar ei daith trwy ofal.

Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 oedd y flaenoriaeth o ran datblygu'r gweithle a chefnogi'r gweithle cyn gweithredu'r Ddeddf. Canolbwyntiodd rhan gyntaf yr hyfforddiant ar ymwybyddiaeth a deall yr egwyddorion oedd yn cynnal y Ddeddf. Ategwyd y sesiynau hyfforddi a'r gweithdai trwy fodiwl e-ddysgu'r Cyngor Gofal. Cyflwyno'r modiwlau craidd

mwy arbenigol, sef: **Cyflwyniad a Swyddogaethau Cyffredinol, Asesu a Chwrdd ag Anghenion Unigolion, Plant mewn Gofal ac mewn Llety a Diogelu** oedd yr ail ran. Mae'r gwaith hwn yn parhau i mewn i 2016-17 gyda rhagor o sesiynau arbenigol i'w trefnu. Crëwyd yr adnodd hyfforddi '**Beth mae'r Ddeddf yn ei Olygu i Mi?**' ar gyfer y Gweithlu Gofal Uniongyrchol a gefnogwyd gan sesiwn a hwyluswyd ar gyfer rheolwyr. Hyb gwybodaeth a dysgu'r Cyngor Gofal yw'r siop un stop o hyd ar gyfer yr holl adnoddau ar y Ddeddf. At hyn, crëwyd banc gwybodaeth ar yriant a rennir y Cyngor er mwyn casglu unrhyw adnoddau penodol i Fôn, gan gynnwys cyflwyniadau, ymatebion i ymgynghoriadau a'r newyddion diweddaraf.

Mae arnom eisiau i'r gwasanaeth fod yn lle da i weithio a datblygu'n broffesiynol; a gwelir hyn yn glir yn y cynnydd a wnaed gan staff ar draws y gwasanaeth wrth iddynt gael eu dyfarniadau ôl-gymhwyso. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae modd dathlu llwyddiannau isod y staff:

- Llwyddodd dau aelod o staff i gwblhau'r Rhaglen Gyfuno
- Llwyddodd tri aelod o staff i gwblhau'r modiwl Rhaglen Ymarferwr Profiadol
- Mae dau uwch-ymarferwr wedi bod yn gweithio tuag at gwblhau'r Rhaglen Uwch-ymarferwr
- Ar hyn o bryd mae dau aelod o staff yn gweithio tuag at y Dyfarniad Ymarfer Dysgu
- Mae tri wedi cwblhau'r modiwl Cyn-Swyddog Proffesiynol Cydnabyddedig mewn lechyd Meddwl ym Mhrifysgol Caer
- Cwblhaodd dau reolwr y Rhaglen Datblygu Rheolwyr Tîm
- Cynigiodd y gwasanaeth pum lleoliad i Fyfirwyr Gradd M.A. Gwasanaethau Cymdeithasol i annog gwaith datblygu swyddogion proffesiynol newydd a thalentog.
- Llwyddodd un aelod o staff i gael y swydd Hyfforddai Gweithiwr Cymdeithasol ac mae bellach yn gweithio tuag at Radd Meistr mewn Gwaith Cymdeithasol.

4.2 Ansawdd ac Atebolrwydd

Mae gan y gwasanaeth Fframwaith Perfformiad a Sicrhau Ansawdd yn ei le ac mae wedi bod yn gwreiddio hwn i mewn i ymarfer. At hyn, mae Fframwaith Rheoli Perfformiad a Sicrhau Ansawdd wedi'i sefydlu ar gyfer y Gwasanaeth Maethu. O arolygu ein Gwasanaeth Maethu (Ionawr 2016), canfu'r AGGCC fod ansawdd yr adroddiad ar adolygu gofal yn drylwyr ac yn cynnwys dadansoddiad manwl o'r gwasanaeth maethu. Mae'r ddau fframwaith yn hanfodol yn ein dull o weithredu i sicrhau arfer dda a gwneud penderfyniadau diogel ar lefel weithredol. Fel Pennaeth Gwasanaeth, cadeiriaf Banel Sicrhau Ansawdd y gwasanaeth, sy'n golygu bod gennyf y cyfle i weld dros fy hun, a thrafod yn uniongyrchol gyda'm rheolwyr, ansawdd yr arfer a'r penderfyniadau a wneir. Rydym wedi datblygu nifer o ffyrdd yr ydym yn gweithio gyda'n hymarferwyr a'n rheolwyr i wreiddio arfer dda. Mae'r negeseuon allweddol o weithgarwch sicrhau ansawdd wedi'u rhannu gyda staff trwy sesiynau goruchwyllo unigol, Cynadleddau Staff Gwasanaethau Plant a digwyddiadau dysgu rheolaidd. Fel gwasanaeth, mae gennym ddealltwriaeth dda o'r cryfderau yn ein busnes, a'r meysydd hynny y mae angen i ni ddatblygu ynddynt. Dengys ein cynlluniau sicrhau ansawdd ni ein hunain a rhai y bu i ni eu comisiynu'n allanol y gallwn adrodd ar arfer dda nodedig.

Y llynedd bu i ni benderfynu ar nifer o feysydd allweddol o welliant:

- Gwella ansawdd gyffredinol asesiadau a defnyddio cronolegau fel teclyn allweddol yn y broses asesu.
- Datblygu ein dull o weithredu asesiadau dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.
- Cynyddu sgiliau a chapasiti staff sydd wedi'u hyfforddi i gynnal Asesiadau Rhiantu penodol, o'r enw asesiadau PAMS.
- Gwella'r maes o weithio gyda darpar rieni i asesu a chefnogi eu gallu i ofalu am eu babanod newydd-anedig, lle roeddem ni neu asiantaethau eraill yn gwybod am bryderon. Bu i ni gyflogi Bruce Thornton, Ymgynghorydd a Hyfforddwr amlwg a chydawdur y Model Risg Gwynedd/Thornton, i weithio gyda ni fel ein bod yn gweithredu'n seiliedig ar dystiolaeth.

Mae cyflwyno Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus wedi golygu pwysau sylweddol yng nghyd-destun cynnydd yn nifer y ceisiadau, Yn ystod y flwyddyn daethom yn ymwybodol bod hwn yn faes o ymarfer a gwneud penderfyniadau yr oedd yn rhaid ei wella. Buddsoddodd yr Awdurdod Lleol mewn cefnogi ymarferwyr wrth iddynt ddatblygu fel arbenigwyr yn ymdrin ag achosion yn y llys. Mae gweithdrefnau a phrosesau wedi'u hadolygu i sicrhau y cydymffurfir â disgwyliadau'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus ac amserlenni trwy reoli achosion yn effeithiol.

Er mwyn bod yn barod ar gyfer Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, rydym wedi adolygu gweithdrefnau'r gwasanaeth a chânt eu lansio ym Mai 2016. Maent yn darparu safonau a gofynion ymarfer clir. Bydd staff yn cael eu cefnogi i weithredu'r rhain ac, ynghyd â hyn, byddant wedi bod am hyfforddiant craidd ar Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Bydd hyn yn sicrhau bod yr ymarferwyr yn deall yr hyn a ddisgwylir ohonynt a'r safonau ymarfer sy'n ofynnol.

Elfen bwysig o sicrhau ansawdd yw profiad plant a phobl ifanc, eu teuluoedd a'u gofalwyr. Fel mewn unrhyw fudiad, ceir adegau lle mae defnyddwyr gwasanaeth yn anhapus gyda'r gwasanaeth y maent yn eu derbyn gennym ac adegau pan fo pobl yn meddwl ein bod wedi gwneud mwy o ran y gwasanaeth yr ydym wedi'i gyflawni. Rwyf yn falch y cynyddodd nifer yr achosion o ganmoliaeth a ddaeth i law'r gwasanaeth yn 2015/16 ers y flwyddyn flaenorol a bod y rhan fwyaf o'r rhain gan ddefnyddwyr y gwasanaeth.

“Diolch yn fawr iawn i chi am bopeth yn ystod y cwrs. Mae’r Blynyddoedd Rhyfeddol wedi newid fy mywyd i a bywydau’r plant er gwell.” – Tîm Gwaith Cefnogi Plant

“Mae o wastad wedi rhoi buddiannau’r plant yn gyntaf ac wedi bod yn onest ynghylch problemau. Mae’n gredyd i’ch proffesiwn.” – Tîm Ymyraethau Teuluol

“Beth bynnag yr ydych yn siarad amdano [gyda’r plentyn] mae’n cael effaith hudol ac rydym yn wirioneddol werthfawrogi’ch cymorth a’ch cyngor.” – Tîm Plant mewn Gofal

“Pleser a braint cael gweithio gyda chi, rydym wedi gwerthfawrogi’ch holl gymorth a chyngor cymaint.” – Tîm Lleoli Plant

“Maent yn wirioneddol gweithio mewn partneriaeth gyda’r lleoliadau er lles y bobl ifanc y maent yn eu cefnogi ac, felly, yn cael gwell canlyniadau” – Tîm Ymyraethau Teuluol / Tîm Plant mewn Gofal

Rydym yn monitro cwynion er mwyn canfod unrhyw themâu a thueddiadau a ddaw i’r wyneb fel bod modd gwneud gwelliannau. Eleni, cynyddodd nifer y cwynion a gafodd eu datrys yn fuan o’u cymharu â’r flwyddyn flaenorol; o 20 i 29, a gallai hyn fod yn rhannol oherwydd ymdrechion i sicrhau fod defnyddwyr y gwasanaeth a’u teuluoedd yn ymwybodol o’u hawl i wneud cwyn dan y drefn. Roedd nifer y cwynion a drosglwyddwyd i ymchwiliad annibynnol ffurfiol yr isaf yr oedd wedi bod ers chwe blynedd, sy’n awgrymu fod ymdrechion gan reolwyr i ddatrys cwynion yn fuan yn gynyddol lwyddiannus.

Rydym wedi nodi ein cynlluniau i wella ansawdd yr ymarfer. Mae hyn yn cynnwys ei gwneud yn bosib i staff ymarfer yn seiliedig ar fethodoleg gwaith cymdeithasol a nodwyd a fydd yn arwain gwaith ymarfer, rheoli a dylunio sefydliadol. Byddwn yn ychwanegu at y cynnydd a wnaed o ran gwreiddio’r Teclyn Risg Gwynedd/Thornton ac yn adolygu’r defnydd a wneir ohono yn y gwasanaeth ochr yn ochr ag “Arwyddion y Model Diogelu”. Nod y model hwn yw cefnogi ymarferwyr i weithio ar y cyd ac mewn partneriaeth gyda phlant, teuluoedd a’u rhwydweithiau ehangach i sicrhau diogelwch a llesiant y plentyn. Byddwn yn parhau i ddatblygu’r wybodaeth am gyfraith, deddfwriaeth, gweithdrefnau ac achosion perthnasol a sut i’w defnyddio’n ymarferol trwy ddarparu setiau dysgu, dan arweiniad bargyfreithwyr uchel eu parch a chefnogaeth Ymarferwr arweiniol ar Achosion Llys. Bydd rôl newydd yr Ymarferwr Arweiniol ar Achosion Llys yn tracio achosion yn yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus ac yn gweithio gydag ymarferwyr i sicrhau y caiff y gwaith ei gwblhau ar amser ac i safon. Byddant yn darparu rhaglen datblygu sgiliau yn y maes hwn hefyd, wedi’i deilwrio i ymarferwyr unigol ac i grwpiau o ymarferwyr. Byddant yn darparu adroddiadau perfformiad ac ansawdd rheolaidd i’r Tîm Rheoli Gwasanaeth a bod yn gyfrifol am sicrhau perthynas briodol gyda’r llysoedd, CAF/CASS a’r Gwasanaeth Cyfreithiol.

4.3 Ystod y lleoliadau ar gyfer plant mewn gofal

Cytunwyd ar y Strategaeth Leoli yn ystod y flwyddyn. Mae'r strategaeth hon yn disgrifio ystod yr opsiynau lleoli a ddarperir ar gyfer ein Plant mewn Gofal ac yn canolbwyntio ar sut yr ydym yn gwella trefniadau cyfredol i wella bywydau'r plant yn ein gofal. Fodd bynnag, nid yw'r sgôr wedi'i chyfyngu i wneud lleoliadau o ansawdd dda'n unig, y bwriad yw dod ag ystod y gweithgarwch ynghyd ar draws y Gwasanaethau Plant ym mhob cyfnod o'r daith ofal, yn cynnwys ffocws clir ar gefnogi teuluoedd i aros gyda'i gilydd, lle bynnag y mae'n ddiogel i wneud hynny, a lleihau i'r eithaf ar yr angen i blant fynd i ofal. Dull gweithredu 'system gyfan' o gefnogi Plant mewn Gofal a chadw teuluoedd gyda'i gilydd yw hon.

Yn ystod 15/16, datblygodd yr Awdurdod Lleol, yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, a thrwy weithio gyda gofalmwyr a phobl ifanc, wasanaeth newydd o'r enw, "*Pan fydda i'n Barod*", sy'n weithredol o Ebrill 2008 ymlaen. Mae hyn yn rhoi'r cyfle i Bobl Ifanc aros gyda'u gofalmwyr maeth wedi iddynt droi'n 18 oed. Yr amcangyfrif yw y bydd costau ychwanegol o hyd at £133k dros y tair blynedd nesaf - costau y mae'r Awdurdod Lleol wedi'u hariannu.

Yn 2016/17, ein nod yw sefydlu Tîm Ymyl Gofal / Cefnogi Gwytnwch: ac mae cynnig am arian wedi'i gyflwyno i'r Tîm Uwch-arweinyddion.

Mae'r Awdurdod wedi gweld cynnydd yn nifer y plant mewn gofal ac mae hyn wedi bod yn heriol o ran ein gallu i gwrdd â'r galw hwnnw o fewn gofal maethu mewnol. Mae Strategaeth Recriwtio a Chadw'r Gofalmwyr Maeth wedi bod yn fuddiol. Er nad ydym wedi gallu cyrraedd ein nod o ostwng y defnydd o leoliadau maeth sy'n cael eu caffael gan yr Asiantau Maethu Annibynnol, rydym wedi gallu cyfyngu'r cynnydd o gymharu â'n gwasanaeth mewnol ein hunain. Cynyddodd nifer y plant a leolwyd gyda'n gwasanaeth mewnol 58% y llynedd o gymharu â chynnydd o 13% yn y rhai hynny a leolwyd ag asiantaethau annibynnol. Cynyddodd nifer y plant oedd yng ngofal teulu estynedig fel gofalmwyr maeth teuluol 13% yn ystod y flwyddyn.

Mae'r cynnydd sylweddol yn ein plant sydd mewn gofal wedi cael effaith fawr ar gapasiti'r gwasanaeth Maethu. Mae'r ffaith fod mwy o blant wedi'u lleoli gyda theulu estynedig a ffrindiau'r teulu ac amserlenni llysoedd wedi arwain at fwy o bwysau ar y gweithwyr cymdeithasol maethu i gwblhau asesiadau o fewn amser gynyddol anodd. Mae'r cynnydd mewn asesiadau maethu prif-lif, asesiadau ffrindiau a theuluoedd ac asesiad ymarferoldeb yn cael effaith ar y Strategaeth Recriwtio a Chadw. I hyn lwyddo, bu i ni nodi fod gofyn cael staff ychwanegol er mwyn sicrhau y caiff asesiadau eu cwblhau'n amserol. O'r herwydd, rydym wedi cynyddu capasiti gwaith cymdeithasol yn y tîm hwn. Gan gydnabod y cryfder mewn cydweithredu, rydym wedi gweithio'n agos gyda'r Awdurdodau Lleol sy'n bartneriaid i ni ar Brosiect Maethu Rhanbarthol Gogledd

Cymru, sydd â'r nod o ddatblygu gweithio ar y cyd rhwng gwasanaethau maethu awdurdodau lleol ar draws Gogledd Cymru.

4.4 Defnyddio'r wefan a datblygu gwybodaeth, cyngor a chymorth

Gall anghenion plant amrywio a newid, weithiau'n sydyn iawn ac maent yn gwneud hynny hefyd. O'r herwydd efallai y bydd rhaid ymateb yn wahanol gyda gwahanol lefelau o angen neu gymhlethdod yr angen a welir. Yn rhy aml o lawer, dywed teuluoedd wrthym fod y llwybrau rhwng asiantaethau sy'n cefnogi plant a theuluoedd yn parhau'n gymhleth ac yn anodd eu negodi i lawer. Yn aml iawn, mae ffiniau sefydliadol yn cael yn ffordd mynediad cyflym at gefnogaeth ac mae teuluoedd yn symud rhwng y gwahanol "ddrysau mynediad". O'r herwydd, rwyf yn falch ein bod wedi gwneud cynnydd wrth ychwanegu at y trefnidau cyfredol ar gyfer darparu gwasanaethau Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth ym Môn trwy sefydlu'r "HYB". Bydd y prosiect hwn, dan arweiniad y Rheolwr Trawsnewid (Gwasanaethau Plant), yn sicrhau y bydd yr Awdurdod Lleol yn gallu darparu:

- Pwynt cyswllt hawdd cael ato sy'n ymwneud â gofal a chefnogaeth ac a fydd ar gael trwy amrywiaeth o gyfryngau (y we, dros y ffôn, wyneb yn wyneb, allgymorth, rhwydweithiau cymdeithasol a chyhoeddiadau). Bydd y pwynt cyswllt hwn yn rhoi gwybodaeth am sut mae'r system gofal a chefnogi'n gweithredu, y mathau o ofal a chefnogaeth sydd ar gael gan gynnwys gwasanaethau ataliol, sut gall unigolion gael mynediad at wasanaethau o'r fath a sut gall dinasyddion godi pryderon amdanynt eu hunain neu eraill sy'n ymddangos bod ganddynt anghenion gofal a chefnogaeth. Bydd yn hyblyg ac yn ymatebol er mwyn ymdrin ag ymholiadau'n uniongyrchol gan y dinesydd yn ogystal ag ymholiadau/cyfeiriadau gan swyddogion proffesiynol.
- Gwasanaeth rhagweithiol sy'n cefnogi unigolion i gael mynediad at y gofal a'r gefnogaeth sy'n bwysig iddyn nhw. Cyflwyno opsiynau a chyfeirio dinasyddion tuag at ofal a chefnogaeth briodol, gan gynnwys cyngor ar ystod y gwasanaethau ataliol sydd ar gael yn y gymuned. Lle bo'n briodol, bydd y gwasanaeth yn mynd ati i gynorthwyo pobl trwy, er enghraifft, drefnu apwyntiadau neu gomisiynu gwasanaethau ar eu rhan.
- Cynhelir asesiad cymesur o anghenion gofal a chefnogaeth wrth gynnig cyngor a chymorth.

Mae'r HYB yn ymwneud â dod â gwasanaethau a gyflwynir ar hyn o bryd yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaeth Gydol Oes ynghyd. Mae diddordeb cychwynol gan asiantaethau eraill i ymuno â HYB Môn ac rydym yn awyddus i ddatblygu'r berthynas hon. Mae hwn yn ddatblygiad cyffrous fydd yn gam cyntaf mewn dull gweithredu mwy cydgysylltiedig a gwell ar gyfer rhoi mynediad at gefnogaeth cyn gynted â bo'n bosib, fel bo modd atal problemau rhag codi'n hwyrach ymlaen.

4.4 Capasiti a chyflawni ar gomisiynu

Mae'r Awdurdod Lleol wedi penodi nifer o rolau allweddol sydd wedi cynyddu ei gapasiti mewn cynllunio strategol a chontractau/caffael. Mae'r Rheolwr Trawsnewid yn arwain gweithgarwch cynllunio strategol o fewn y gwasanaeth ac mae'n gweithio gyda chydweithwyr yng nghyswllt yr Aseiad o Anghenion y Boblogaeth. Mae'r Gwasanaeth wedi neilltuo amser yn rhaglen waith y Rheolwr Contractau. Mae'r Awdurdod Lleol wedi penodi Swyddog Effaith Gofal Cymdeithasol (Wylfa 2) i ddeall y newidiadau sylweddol y gallai'r datblygiad mawr hwn eu cael ar y galw am Ofal Cymdeithasol, ac ar y gweithlu gofal cymdeithasol, a chynllunio ar eu cyfer.

5. Trefniadau'r Sefydliad

Gyda dyfodiad newidiadau sylweddol yn Nhîm Uwch-arweinyddiaeth yr Awdurdod Lleol bu cyfle i ddwyn i mewn uwch-swyddogion ac Aelodau i lunio dull gweithredu cryfach sy'n addas i anghenion yr Awdurdod. Mae ymweliadau Laming wedi'u hailsefydlu a'u cryfhau. Mae trefniadau sgrïwtini effeithiol ar lefel Aelodau'n bwysig i sicrhau fod yr Awdurdod yn ymwybodol o berfformiad, cynnydd gyda diogelu gwelliannau, materion anodd a/neu sensitif ac o'r dull gweithredu i ymdrin â nhw. Mae Panel Aelodau wedi'i sefydlu i oruchwylio a chefnogi cynnydd yr amcanion gwella a'u cyflawni. Mae'r gwasanaeth yn cael cefnogaeth dda'r Deilydd Portffolio. Mae'r gwasanaeth wedi sicrhau ei fod yn chwarae ei ran mewn nifer o flaenoriaethau corfforaethol allweddol - gan gynnwys gwreiddio gofynion Safonau'r Iaith (Mwy na Geiriau), Gwelliannau i Lywodraethiant Gwybodaeth, ail-lansio'r ddarpariaeth Gweithio'n Unigol a'r Siarter Gofal Cwsmer.

6. Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 - Continwmm llesiant i blant a'u teuluoedd

Dechreuais yr adroddiad hwn trwy ddiffinio rôl y Gwasanaethau Plant o fewn gwasanaethau i blant a'u teuluoedd. Mae hwn yn gyfnod o newid mawr, gyda dyfodiad Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn ein gyrru i gyfnod o welliannau a thrawsnewid hanfodol i'r gwasanaeth. Heb allu buddsoddi mewn ymyriaethau wedi'u hanelu at gefnogi gwytnwch ac annibyniaeth teuluoedd, mae yno risg i unigolion, teuluoedd a chymunedau gael eu heithrio fwy o fewn cymunedau bregus - yn enwedig felly ar adeg o gynt ariannol.

Mae'r Awdurdod Lleol yn cydnabod mwy nag erioed bod angen darparu model cydlynol o lesiant ar draws gwasanaethau i blant a'u teuluoedd. Ni ddylid bychanu pwysigrwydd atal ac ymyrraeth gynnar: ychwanegu at wasanaethau cyffredinol sy'n datblygu i gynnig cefnogaeth ychwanegol i'r rhai hynny y mae arnynt ei angen fwyaf. Yr hyn y mae'n rhaid ei gael fwyfwy wrth galon ein hagwedd at wasanaethau cyhoeddus yw'r angen i fuddsoddi mewn dibyniaeth ar unigolion ac ar gymuned. Rhaid i Fôn ffyniannus fod yn seiliedig ar unigolion annibynnol mewn teuluoedd cryf, o fewn cymunedau ffyniannus a bywiog. Mae'n rhaid mynd i'r afael â ffactorau sy'n cael effaith ar wytnwch. Bydd yr Awdurdod Lleol yn parhau i wella gwaith cydlynu amrywiol raglenni strategol sy'n ymwneud â strategaethau gwrthdlodi a chefnogi plant bregus a'u teuluoedd. Y nod yw sicrhau

y defnyddir adnoddau prin yn gydlynol ac y cânt eu targedu tuag at y rhai hynny sydd mewn mwyaf o risg o weld eu teuluoedd yn torri i lawr ac o gael eu cam-drin.

7. Edrych i'r Dyfodol

Rydym yn deall y sylfeini yr ydym yn creu newidiadau arnynt: ac mae ein dull gweithredu'n cydbwysu newid â chyflymder priodol. Byddwn yn canolbwyntio'n agos ac yn syth ar gryfhau'r sylfeini a chyrraedd gwelliannau allweddol, wrth hefyd, ochr yn ochr â hyn, gysoni'r rhain gyda'n dyhead i newid y model gwaith cymdeithasol ym Môn.

Ochr yn ochr â datblygu sgiliau a gwybodaeth ein gweithlu, ein bwriad yw newid ein hymarfer a'n damcaniaeth gyfredol i gael dull gweithredu sy'n canolbwyntio ar atebion, gan leihau i'r eithaf yr angen i gymryd rhan – dull gweithredu sy'n gweithio gyda theuluoedd mewn modd agored a gonest, gan ganolbwyntio ar newidiadau y mae eu hangen a rhoi i deuluoedd y cyfle gorau o aros gyda'i gilydd wrth gadw plant yn ddiogel. Mae angen i ni newid y ffordd yr ydym yn gweithio gyda phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Mae hyn yn fwy nag ymateb i Ddeddf newydd. Wrth galon hyn mae ein bwriad i gyflawni dull gweithredu sy'n canolbwyntio llawer mwy ar gefnogi'r dasg Gwaith Cymdeithasol a chyflawni gwasanaeth gwell i blant a'u teuluoedd.

Egwyddor Strategol Hanfodol 1: Adfer, yna Symud Ymlaen a Gwella Gwasanaethau Gwaith Maes

1.1 Ar ba ffurf fyddai hon?
Gweithlu hyderus a medrus gyda digon o gapasiti i roi gwasanaeth cyson ac effeithiol wrth gael cefnogaeth i ddatblygu eu medrusrwydd proffesiynol.
Canlyniadau
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creu Strategaeth Gweithlu sy'n cwrdd ag anghenion y gwasanaeth o ran cyflawni, safonau proffesiynol ac arweinyddiaeth. ✓ Galluogi gweithwyr i dreulio mwy o amser gwerthfawr gyda theuluoedd. ✓ Gwelliannau i'r gweithlu - recriwtio, cadw staff, morâl a hyder staff, gostyngiad yn lefel salwch staff a'i gwneud yn bosib recriwtio'r ymgeiswyr o'r safon orau.
Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?
Datblygu sgiliau a gwybodaeth ein staff, recriwtio a chadw gweithlu ag iddo ddigon o sgiliau, profiad a gwybodaeth. Goruchwyliaeth reolaidd, o ansawdd uchel, proffesiynol a chefnogol sy'n cynnwys dadansoddi a herio achosion yn fanwl: mynediad i ddysgu parhaus. Mwy o weithlu i sicrhau bod modd rheoli'r llwythi gwaith.

1.2 Ar ba ffurf fyddai hon?
Asesiadau amserol ac o ansawdd, ymyraethau a gwneud penderfyniadau er mwyn amddiffyn a chefnogi'r plant a rheoli'r risgiau ar eu cyfer.
Canlyniadau
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Arfer dda a gwneud penderfyniadau diogel ✓ Cydymffurfio ag amseroedd yr Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus trwy reoli achosion yn effeithiol ✓ Defnydd gwell o declynnau risg a rheoli risg ✓ Osgoi achosion o oedi, gwyro a defnyddio adnoddau'n aneffeithiol

- ✓ Mae gan y staff y sgiliau, y wybodaeth a'r gweithdrefnau i wneud eu gwaith
- ✓ Swyddogion proffesiynol hyderus ac effeithiol yn cael cefnogaeth o fewn y fframwaith cyfreithiol
- ✓ % uwch o blant mewn gofal lle nad yw'n bosib eu dychwelyd i'w rhieni ac sydd â threfniadau sefydlogrwydd y tu allan i'r system plant.

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Gwreiddio'r defnydd a wneir o Fframwaith Risg Gwynedd/ Bruce Thornton ar draws y Gwasanaethau Plant ac adolygu'r defnydd a wneir ohono yn y gwasanaeth ochr yn ochr ag "Arwyddion y Model Diogelu"

Cefnogi rheolwyr rheng flaen fel bod penderfyniadau ymarfer yn cael eu sicrhau a'u gweld.

1.3 Ar ba ffurf fyddai hon?

Swyddogaeth sicrhau ansawdd sy'n cefnogi'r cyngor i reoli ei gyfrifoldebau tuag at ei blant yn effeithiol

Canlyniadau

- ✓ Gwelliant mewn ansawdd a pherfformiad yn erbyn Dangosyddion Perfformiad
- ✓ Safonau a gweithdrefnau clir ar gael i bawb
- ✓ Adroddiadau ansoddol rheolaidd ar gael i'r arweinydd tîm gan gynnwys aelodau

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Rhoi gweithdrefnau'r Gwasanaethau Plant ar waith gyda staff yn cael cefnogaeth i'w rhoi ar waith.

Sicrhau swyddogaeth sicrhau ansawdd systemataidd, yn arwain at welliant parhaus ac ymarfer diogel.

Ennill tir o ran meysydd perfformiad y tu allan i'n targedau.

Egwyddor Strategol Hanfodol 2: Ailosod Gweledigaeth – Trosglwyddo a Newid

2.1 Ar ba ffurf fyddai hon?

Gweithwyr cymdeithasol yn gweithio'n rhagweithiol gyda thelueoedd i reoli risg - treulio llawer mwy o amser yn gweithio ochr yn ochr â thelueoedd yn eu helpu i newid fel bod y teulu'n lle diogel i'w plant.

Canlyniadau

- ✓ Caiff thelueoedd gefnogaeth i newid a chanfod strategaethau a'u defnyddio i ddod yn fwy effeithiol wrth reoli eu natur fregus a'u risg
- ✓ Mwy o blant yn aros gartref gyda'u thelueoedd
- ✓ Llai o blant angen cynllun amddiffyn plant amlasiantaethol
- ✓ Llai o blant yn cael eu rhoi mewn llety gan yr awdurdod lleol
- ✓ Llai o wariant ar gostau lleoli Plant mewn Gofal
- ✓ Gwelliannau i'r gweithlu - recriwtio, cadw staff, morâl a hyder staff, gostyngiad yn lefel salwch staff a'i gwneud yn bosib recriwtio'r ymgeiswyr o'r safon orau.
- ✓ Ymyraeth effeithiol o safon uwch â thelueoedd

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Adnabod y fethodoleg a fydd yn arwain ymarfer, rheolaeth effeithiol a dyluniad trefniadaethol. Staff yn cael eu hyfforddi i gyflawni'r ymyraethau hyn.

Ailstrwythuro i gefnogi arweinyddiaeth broffesiynol i wasanaethau rheng flaen.

2.2 Ar ba ffurf fyddai hon?

I deuluoedd lle nad yw hyn yn bosib, byddir yn cymryd camau amserol i dynnu plant drwy brosesau llys a chael hyd i leoliad parhaol mewn teulu arall iddynt.

Canlyniadau

- ✓ Cydymffurfio ag amserlenni Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus
- ✓ % uwch o blant mewn gofal lle nad yw'n bosib eu dychwelyd i'w rhieni ac sydd â threfniadau sefydlogrwydd y tu allan i'r system plant.
- ✓ Cynnydd mewn sefydlogrwydd lleoliadau
- ✓ Gwelliannau i'r gweithlu - recriwtio, cadw staff, morâl a hyder staff, gostyngiad yn lefel salwch staff a'i gwneud yn bosib recriwtio'r ymgeiswyr o'r safon orau.

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Parhau i ddatblygu'r wybodaeth am gyfraith, deddfwriaeth, gweithdrefnau a chyfraith achos perthnasol trwy ddarparu setiau dysgu, dan arweiniad bargyfreithwyr uchel eu parch a chyda chefnogaeth Ymarferwr Arweiniol yr Achos Llys.

Cynyddu capasiti gwaith cymdeithasol ar draws y gweithlu er mwyn ymateb i'r galw cynyddol sy'n gysylltiedig â'r Amlinelliad Cyfraith Gyhoeddus a'r achosion.

Cynyddu ystod y lleoliadau ar gyfer plant mewn gofal.

2.3 Ar ba ffurf fyddai hon?

Gwella gwasanaethau gwella teuluoedd [yn ymarferol ac yn therapiwtig] ac, felly, yn creu cylch rhinweddol o wasanaethau gwell i blant a'u teuluoedd. Yn arbennig, felly byddir yn targedu buddsoddiad sydd â'r nod o gadw'r teulu gyda'i gilydd.

Canlyniadau

- ✓ Mwy o blant yn aros gartref gyda'u teuluoedd
- ✓ Caiff eu teuluoedd eu cefnogi i newid a chanfod strategaethau a'u defnyddio i ddod yn fwy effeithiol i reoli eu natur fregus a'u risg
- ✓ Llai o blant angen cynllun amddiffyn plant amlasiantaethol
- ✓ Llai o blant yn cael eu rhoi mewn llety gan yr awdurdod lleol
- ✓ Llai o gostau ar Blant mewn Gofal
- ✓ Newid ym mhroffil ariannol y gwasanaeth yn cynyddu'r % ar ymyraethau cefnogol
- ✓ Ymyraethau effeithiol o ansawdd uwch gyda theuluoedd

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Sicrhau arian i sefydlu Gwasanaeth Cefnogi Teuluoedd sy'n gweithio o 7am i 10pm ac a fyddai'n cynnwys Arbenigwyr Ymyraethau Teuluol a Gweithwyr Cefnogi: sy'n ei gwneud yn bosib i ni ymateb trwy raglenni ymyraeth sydd wedi'u teilwrio o amgylch y teulu ond a fydd â'r nod clir o ostwng angen a hyrwyddo annibyniaeth a diogelwch

2.4 Ar ba ffurf fyddai hon?

Ailstrwythuro ac ail-lunio systemau fel eu bod yn berthnasol, deallus, hyblyg ac yn ddefnyddiol i ymarferwyr.

Canlyniadau

- ✓ Llai o brosesau, gweithdrefnau a systemau. Lle maent yn bodoli, iddynt fod yn llai o fwrn a

chefnogi ymarfer gwaith cymdeithasol yn hytrach na bod gweithwyr cymdeithasol yn teimlo eu bod yn cael eu caethiwo ganddynt.

- ✓ Bydd gweithwyr cymdeithasol yn gallu treulio llai o amser ar waith gweinyddol sy'n fwrn.
- ✓ Bydd gweithwyr cymdeithasol yn gallu gweithio lle mae angen iddynt wneud hynny.

Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer 2016/17?

Croesawu'r cyfleoedd a roddir gan raglen Gweithio'n Gallach yr Awdurdod Lleol i sicrhau fod ymarferwyr yn gallu gweithio'n hyblyg ac yn gallu troi at y dechnoleg y mae eu hangen arnynt i weithio.

Dangosyddion Perfformiad

Isod dros yr ychydig dudalennau nesaf, ceir canlyniadau ein dangosydd perfformiad allweddol ar gyfer y flwyddyn, yn amlinellu lle mae perfformiad da bellach wedi'i wreiddio a lle mae bellach gofyn rhagor o ymdrechion. Mae heriau'n parhau o amgylch adnoddau sydd ar gael i gefnogi newid a gwelliant parhau. Fodd bynnag, rydym bellach mewn sefyllfa lle rydym yn glir lle mae angen i ni flaenoriaethu ein hymdrechion.

Bydd 2016/17 yn rhoi i ni heriau newydd ychwanegol yn sgil newidiadau arfaethedig yng ngwaith casglu setiau data. Fodd bynnag, bydd y rhain yn rhoi'r cyfle i ni ganolbwyntio mwy ar ganlyniadau yn unol â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Amlinellir yn y tablau isod:

- 1) Canlyniadau Dangosydd Perfformiad Allweddol y Gwasanaethau Oedolion
- 2) Canlyniadau Dangosydd Perfformiad Allweddol y Gwasanaethau Plant

Dangosyddion Perfformaid Cenedlaethol - Gwasanaethau Oedolion

	Cyfeirnod	Dangosydd	Targed y dangosydd	Ynys Môn 2014/15	Ynys Môn 2015/16	Targed Ynys Môn 2015/16	Perfformiad wrth gymharu ag Ynys Môn 2014/15	Perfformiad wrth gymharu â tharged Ynys Môn
DSI	SCA/001 (DSC)	Cyfradd y trosglwyddiadau gohiredig ar gyfer gofal am resymau gofal cymdeithasol, allan o bob 1,000 o'r boblogaeth 75 oed neu drosodd	Rhif isel	1.77	6.63	1.50	↓	
DSI	SCA/002 (DSC)	Cyfradd y bobl hŷn (65 oed neu drosodd): a) A gefnogir yn y gymuned allan o bob 1,000 o'r boblogaeth sy'n 65 oed neu drosodd ar 31 Mawrth,	Rhif isel (Disgwyliad Cenedlaethol - Rhif uchel)	49.52	43.51	50.00	↓	
DSI		b) Y mae'r Awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal allan o bob 1,000 o'r boblogaeth 65 oed neu drosodd ar 31 Mawrth	Rhif isel	23.28	20.30	22.00	↑	
Dudalen 818	SCA/003	Canran y cleientiaid, yn y grwpiau oedran canlynol, sy'n cael eu cefnogi yn y gymuned yn ystod y flwyddyn: a) Oed 18 - 64	Rhif uchel	89.03%	91.12%	89.0%	↑	
		b) Oed 65+	Rhif uchel	76.00%	74.26%	78.0%	↓	
PAM	SCA/007	Canran y cleientiaid sydd a chynllun gofal ar 31 Mawrth y dylai eu cynllun gofal fod wedi cael ei adolygu ac a gafodd eu hadolygu yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	92.17%	93.62%	85.0%	↑	
PAM	SCA/018	a) Canran y gofalywyr oedolion y cynigwyd aesiad neu adolygiad o'u hanghenion iddynt yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	92.90%	95.30%	93.0%	↑	
DGG		b) Canran y gofalywyr oedolion a gafodd asesiad neu adolygiad o'u hanghenion yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	57.10%	64.20%		↑	
Lleol		b lleol) Y ganran o ofalwyr oedolion a gofynnodd am asesiad neu adolygiad gafodd asesiad neu adolygiad yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	92.00%	90.80%	93.0%	↓	
DGG		c) Canran y gofalywyr oedolion a aseswyd neu a ailaseswyd yn ystod y flwyddyn ac y darparwyd gwasanaeth iddynt	Rhif uchel	96.00%	96.30%	96.0%	↔	
DSI	SCA/019 (DSC)	Canran o gyfeiriadau amddiffyn oedolion a gwblhawyd ble mae'r risg wedi'i rheoli	Rhif uchel	91.92%	93.18%	90.0%	↑	
PAM	SCA/020	Canran y cleientiaid oedolion sy'n cael eu cefnogi yn y gymuned yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	79.10%	78.66%	82.0%	↓	

DSC Dangosyddion Strategol Cenedlaethol
MAC Mesurau Atebolwydd Cyhoeddus
DGG Data Gwella Gwasanaeth

Dangosyddion Perfformaid Cenedlaethol - Gwasanaethau Plant 2015-16

Cyfeirnod	Dangosydd	Targed y dangosydd	Ynys Môn 2014-15	Ynys Môn 2015-16	Targed Ynys Môn 2015-16	Perfformiad wrth gymharu ag Ynys Môn 2014-15	Perfformiad wrth gymharu â tharged Ynys Môn
SCC/001	A) Y canran o leoliadau cyntaf o blant y gofelir amdanynt yn ystod y flwyddyn a ddechreuodd gyda chynllun gofal yn bodoli	Rhif uchel	93.18	88.00	100.00	↓	
	B) Ar gyfer y plant y gofelir amdanynt yr oedd eu hail adolygiad (a oedd i fod bob 4 mis) i ddigwydd yn ystod y flwyddyn, pa ganran oedd a chynllun ar gyfer cael eu gwneud yn barhaol ar y dyddiad a nodwyd	Rhif uchel	82.61	87.18	100.00	↑	
SCC/002 (DSC)	Canran y plant y gofelir amdanynt ar ôl 31 Mawrth sydd wedi newid ysgol un neu fwy o weithiau, yn ystod cyfnod neu gyfnodau o fod mewn cyfnod o ofal amdanynt, oedd ddim o ganlyniad i drefniadau pontio yn y 12 mis hyd at 31 Mawrth	Rhif isel	18.52	17.39	15.00	↑	
SCC/004 (DSC)	Canran y plant y gofelir amdanynt ar 31 Mawrth a gafodd dri neu fwy o leoliadau yn ystod y flwyddyn	Rhif isel	3.41	9.26	8.00	↓	
SCC/006	Y canran o atgyfeiriadau yn ystod y flwyddyn y gwnaethpwyd penderfyniad amynt o fewn 1 diwrnod gwaith	Rhif uchel	99.94	100.00	100.00%	↑	
SCC/010	Canran yr atgyfeiriadau sy'n cael eu hailgyfeirio o fewn 12 mis	Rhif uchel	18.11	19.51	20.00%	↓	
SCC/011	A) Y canran o asesiadau cychwynnol yn ystod y flwyddyn ple mae tystiolaeth bod Gweithiwr Cymdeithasol wedi gweld y plentyn	Rhif uchel	95.89	96.08	100.00%	↑	
SCC/011 (DSC)	B) Y canran o asesiadau cychwynnol yn ystod y flwyddyn ple mae tystiolaeth bod Gweithiwr Cymdeithasol wedi gweld y plentyn ar ei ben ei hun	Rhif uchel	63.93	74.07	65.00%	↑	
SCC/014	Y canran o gynadleddau cychwynnol amddiffyn plant sydd i ddigwydd yn ystod y flwyddyn ac sy'n cael eu cynnal o fewn 15 diwrnod i'r drafodaeth strategol	Rhif uchel	98.15	84.80	100.00%	↓	
SCC/015	Y canran o gyfarfodydd grŵp craidd cychwynnol i'w cynnal yn ystod y flwyddyn a gynhaliwyd o fewn 10 diwrnod i'r gynhadledd amddiffyn plant gychwynnol	Rhif uchel	94.52	93.10	100.00%	↓	
SCC/016	Y canran o adolygiadau o gynlluniau plant mewn angen a gyflawnwyd yn unol â'r amserlen statudol	Rhif uchel	90.19	83.02	90.00%	↓	
SCC/020	Y canran o blant y gofelir amdanynt y mae deintydd wedi cael golwg ar eu dannedd yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	96.77	90.41	90.00%	↓	
SCC/021	Y canran o adolygiadau o gynlluniau plant mewn gofal a gyflawnwyd yn unol â'r amserlen statudol	Rhif uchel	96.15	93.88	97.00%	↓	

SCC/022	A) Canradd presenoldeb disgyblion ysgolion cynradd, y plant hynny y gofelir amdanynt.	Rhif uchel	97.01	97.37	95.00%	↑	
	B) Canradd presenoldeb disgyblion ysgolion uwchradd, y plant hynny y gofleir amdanynt	Rhif uchel	92.37	93.32	90.00%	↑	
SCC/024	Canran y plant y gofelir amdanynt yn ystod y flwyddyn, sydd â Chynllun Addysg Personol o fewn 20 niwrnod ysgol i gychwyn bod mewn gofal, neu wedi symud ysgol yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	94.29	88.89	100.00%	↓	
SCC/025	Y canran o ymweliadau statudol dyledus â phlant y gofelir amdanynt a ddigwyddodd yn unol â'r rheoliadau	Rhif uchel	93.53	82.79	100.00%	↓	
SCC/030	A) Y canran o ofalwyr ifanc sy'n hysbys i'r Gwasanaethau Cymdeithasol ac a aseswyd	Rhif uchel	84.38	75.41	85.00%	↓	
	B) Y canran o ofalwyr ifanc sy'n hysbys i'r Gwasanaethau Cymdeithasol ac y darparwyd gwasanaeth iddynt	Rhif uchel	100.00	100.00	98.00%	↔	
Tudalen SCC/033 (DSC) 1250	D) Y canran o bobl ifanc y gofalwyd amdanynt yn flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy yn 19 oed	Rhif uchel	50.00	57.14	100.00%	↑	
	E) Y canran o bobl ifanc y gofalwyd amdanynt yn flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy, ac y gwyddys eu bod mewn llety addas sydd ddim yn llety argyfwng yn 19 oed	Rhif uchel	100.00	100.00	100.00%	↔	
	F) Y canran o bobl ifanc y gofalwyd amdanynt yn flaenorol ac y mae'r awdurdod mewn cysylltiad â hwy, y gwyddys eu bod mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth yn 19 oed	Rhif uchel	100.00	75.00	75.00%	↓	
SCC/034	Y canran o adolygiadau amddiffyn plant a gynhaliwyd yn ystod yr amserlenni statudol yn ystod y flwyddyn	Rhif uchel	96.85	93.80	100.00%	↓	
SCC/035	Y canran o blant y gofelir amdanynt sy'n gymwys i gael asesiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2 ac a gyflawnodd y Dangosydd Pwnc Craidd, yn ôl Asesiad Athro	Rhif uchel	100.00	50.00	60.00%	↓	
SCC/036	Y canran o blant y gofelir amdanynt sy'n gymwys i gael asesiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 3 ac a gyflawnodd y Dangosydd pwnc craidd yn ôl Asesiad Athro	Rhif uchel	33.33	60.00	60.00%	↑	
SCC/037 (DSC)	Cyfartaledd y sgôr pwyntiau cymwysterau allanol i blant y gofelir amdanynt 16 oed, mewn unrhyw sefydliad dysgu a gynhelir gan yr awdurdod lleol	Rhif uchel	289.00	269.00	262.00	↓	
SCC/039	Y canran o asesiadau iechyd dyledus ar gyfer plant y gofelir amdanynt yn ystod y flwyddyn ac a gyflawnwyd	Rhif uchel	94.44	96.08	100.00%	↑	
SCC/040	Y canran o leoliadau a gychwynwyd yn ystod y flwyddyn, lle mae'r plentyn wedi cael ei gofrestru gyda darparwr gwasanaethau meddygol cyffredinol o fewn 10 diwrnod gwaith i ddechrau'r lleoliad	Rhif uchel	98.25	97.62	100.00%	↓	

SCC/041	A) Y canran o blant cymwys sy'n berthnasol ac a oedd yn berthnasol ac sydd wedi cael cynlluniau llwybro fel sydd angen	Rhif uchel	78.26	68.18	90.00%	↓	
	B) Y canran o blant cymwys sy'n berthnasol ac a oedd yn berthnasol ac y dynodwyd cynghorydd personol iddynt	Rhif uchel	95.65	100.00	100.00%	↑	
SCC/042	A) Y canran o asesiadau cychwynnol a gyflawnwyd o fewn 7 diwrnod gwaith	Rhif uchel	94.77	78.87	85.00%	↓	
	B) Cyfartaledd yr amser a gymerodd i gwblhau asesiadau cychwynnol a gymerodd fwy na 7 diwrnod gwaith i'w cwblhau	Rhif isel	14.14	14.21	12.00	↔	
SCC/043	A) Y canran o asesiadau craidd gofynnol a gwblhawyd o fewn 35 diwrnod gwaith	Rhif uchel	77.88	73.38	85.00%	↓	
	B) Cyfartaledd yr amser a gymerodd i gwblhau asesiadau craidd a gymerodd fwy na 35 diwrnod gwaith i'w cwblhau	Rhif isel	50.84	60.00	45.00	↓	
Tgddalen SCC/044	A) Canran y plant y gofelir amdanynt a oedd wedi eu hatal yn barhaol o ysgolion yn y flwyddyn 1 Ebrill i 31 Mawrth	Rhif isel	0.00	0.00	0.00%	↔	
	B) Cyfartaledd y nifer o ddyddiau wariwyd allan o'r ysgol ar waharddiad penodol o'r ysgol ar gyfer plant mewn angen yn ystod y flwyddyn 1 Ebrill i 31 Mawrth	Rhif isel	2.58	3.00	0.00	↑	
SCC/045	Y canran o adolygiadau o gynlluniau plant mewn gofal, plant ar y gofrestr amddiffyn plant a phlant mewn angen, a gyflawnwyd yn unol â'r amserlen statudol	Rhif uchel	94.54	91.58	95	↓	

Gwybodaeth Ariannol

Mae'r Awdurdod Lleol wedi wynebu cyfyngiadau ariannol i'r sector cyhoeddus na welwyd mo'i debyg o'r blaen ac, o'r herwydd, bu'n ofynnol i bob gwasanaeth Cyngor ganfod arbedion yn ei gyllideb. Bu'n ofynnol i bob gwasanaeth lunio cynllun cyflawni gwasanaeth blynyddol, yn seiliedig ar ddadansoddiad o'i berfformiad, ei rôl yn cyfrannu at y Cynllun Corfforaethol a dadansoddiad o unrhyw risg bosib. Mae Gwasanaethau Oedolion a Phlant ill dau'n cydnabod bod rhaid gwneud pethau'n wahanol yng nghyd-destun cyni ariannol a mwy o alwadau/disgwyliadau - rhaid i ni newid y ffordd yr ydym yn gwneud pethau.

Mae'r rhaglen waith uchelgeisiol sydd yn ei lle gennym ar draws y Gwasanaethau Oedolion a Phlant wedi'i llunio i gefnogi gwasanaethau i allu wneud pethau'n wahanol, cyflawni canlyniadau cadarnhaol i unigolion, teuluoedd a gofalgwyr wrth hefyd gefnogi gwaith creu arbedion. Wrth wneud hyn, rhaid i Fôn ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol statudol a gweithredu trwy ganolbwyntio ar atebion, gan leihau i'r eithaf yr angen i ddod i mewn. Gydag amser, bydd hyn yn gwneud Gwasanaethau Cymdeithasol ym Môn yn fwy cynaliadwy.

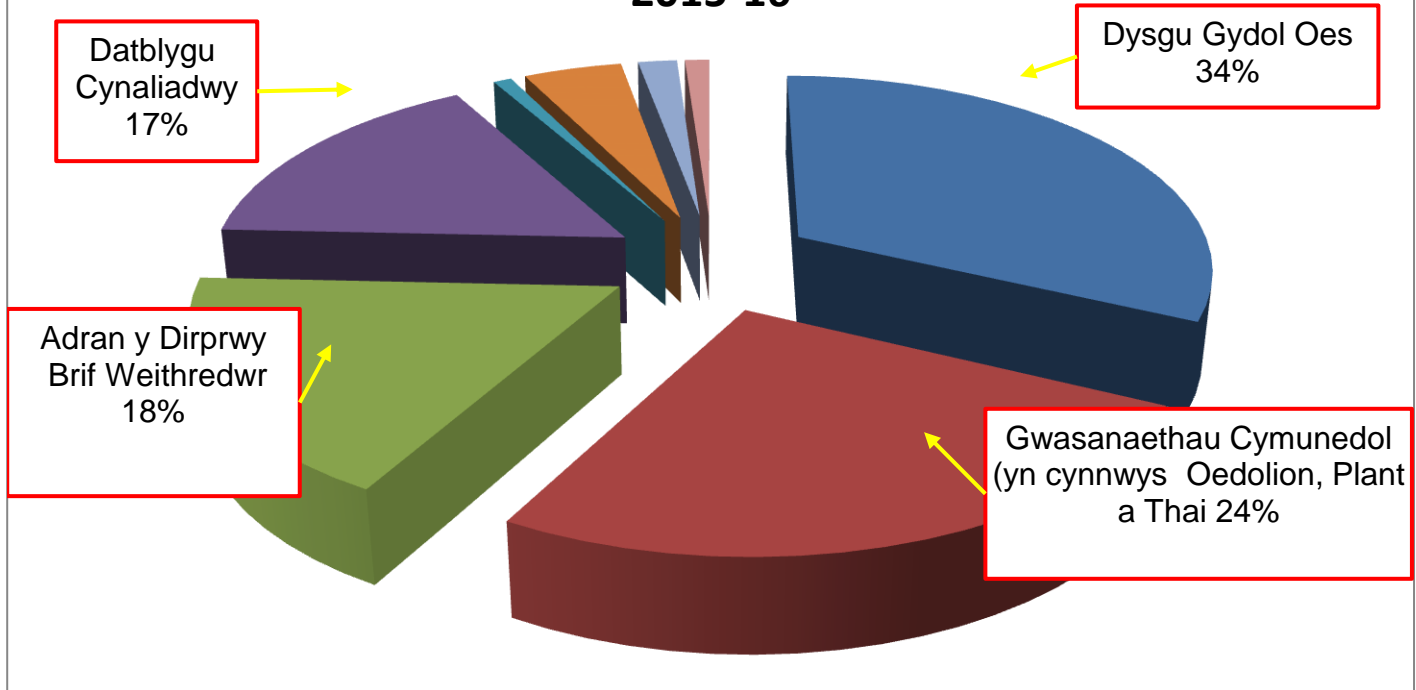
Yn y tabl isod amlinellir Gwariant Gofal cymdeithasol am eleni o'i gymharu â'r ddwy flynedd ddiwethaf:

Disgrifiad o'r Gwasanaeth	Cyllideb 2015/16 £'000	Gwirioneddol 2015/16 £'000	Cyllideb 2014/15 £'000	Gwirioneddol 2014/15 £'000	Cyllideb 2013/14 £'000	Gwirioneddol 2013/14 £'000
Gwasanaethau Plant	6,877	6,656	6,508	6,240	6,781	6,566
Gwasanaethau Oedolion	6,243	6,313			6,188	5,958
- Pobl Hŷn	1,434	1,357	6,204	6,130	1,512	1,421
- Anabledau	4,989	5,262	1,557	1,393	4,663	4,805
Corfforol	1,697	1,900	4,978	5,241	1,605	1,880
- Anabledd Dysgu			1,713	1,834		
- Iechyd Meddwl						
Gwasanaethau Cefnogi	691	607	647	630	704	722
Uned Ddarparwyr (Gofal Môn / Gwasanaethau Eraill)	5,652	5,433	7,418	7,200	8,609	8,086
Gwasanaethau Eraill (SSR)	138	146	145	133	144	132
CYFANSWM	27,721	27,674	29,171	28,801	30,205	29,569

£124m Cyllideb Net y Cyngor (fesul Gwasanaeth 2015/16)

Yn y graff isod dangosir y cyfan o gyllideb y Cyngor am y flwyddyn ac, o hon, neilltuwyd 26% i Wasanaethau Cymunedol.

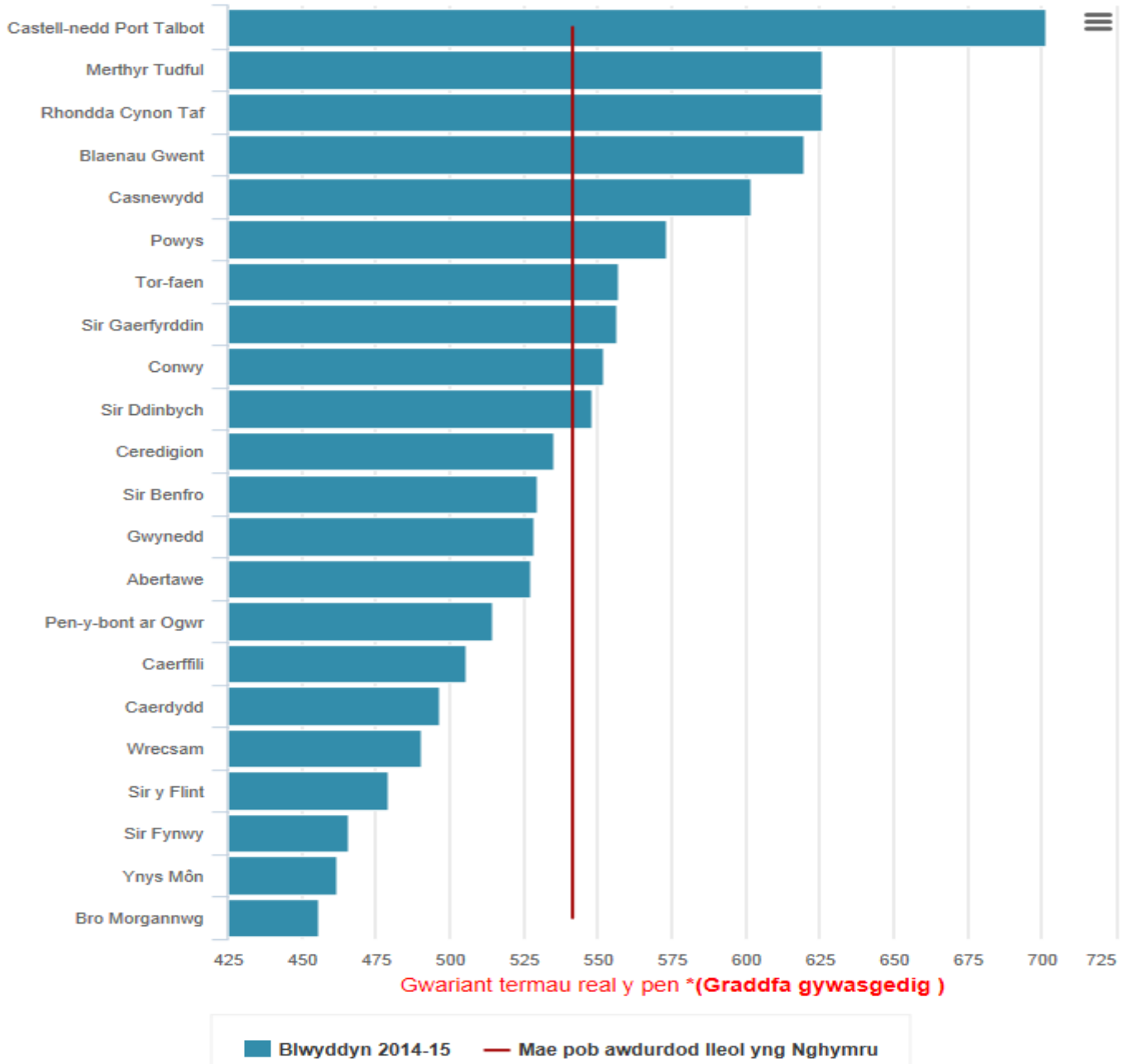
£181m Cyllideb Cyngor, (£124m net) fesul Gwasanaeth 2015-16

- Cyllideb o £124m, caiff 23% o'r gyllideb ei wario ar Ofal Cymdeithasol (6% ar Wasanaethau Plant a 17% ar Wasanaethau Oedolion)
- Yn 2015/16, £591,000 oedd yr arbedion ar gyfer Gofal Cymdeithasol, sy'n ostyngiad o 2.19% yn erbyn cyllideb o £26,991,000 y flwyddyn flaenorol (2014/15), arbedion y bu'r gwasanaeth gwrdd â nhw'n llwyr.
- Nodwyd arbedion 2016/17 ar gyfer Gofal Cymdeithasol, sef £478,000, sy'n ostyngiad o 1.72% yn erbyn cyllideb o £27,721,000 y flwyddyn flaenorol (2015/16).

Gwariant Alldro Refeniw fesul pen y boblogaeth ar y Gwasanaethau Cymdeithasol, 2014-15

Mae'r tabl isod, fel y cyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, yn cadarnhau mai gan Gyngor Sir Ynys Môn oedd y gwariant alldro refeniw isaf ond un yn ôl poblogaeth ar y Gwasanaethau Cymdeithasol, ar draws Cymru yn 2014-15.

Ffynhonnell: Perfformiad Gwasanaethau'r Awdurdod Lleol 2014-15, Llywodraeth Leol, Chwefror 2016

Gwobrwyo Staff 2015 – Enillwyr Adran y Gwasanaethau Cymdeithasol

Gyda'r cloc, o'r top chwith:

- Gwobr 'Cyflawnwr' – **Enillydd** - Gerddi Haulfre
- Gwobr 'Ymrwymiad i Bartneriaeth' - **Enillydd** – Gwasanaethau Arbenigol Plant
- Gwobr 'Canolbwyntio ar y Cwsmer, y Dinesydd a'r Gymuned' - Staff Cefnogi Gors Felen – Gwasanaethau Cymdeithasol (ar y rhestr fer).
- Gwobr 'Proffesiynol a chael ei Redeg yn Dda' – Tîm RAISE – Gwasanaethau Cymdeithasol (ar y rhestr fer).
- Gwobr 'Gwerthfawrogi a Datblygu ein Pobl' - Dyfrig Williams – Swyddog Perfformiad a Systemau – Gwasanaethau Oedolion (ar y rhestr fer, fe'i cynrychiolwyd gan Geraint Parry).

Gwybodaeth Gyswilt

Gwybodaeth Gyswilt

Pe byddech yn dymuno rhagor o wybodaeth am unrhyw agwedd o'r adroddiad hwn, cysylltwch â:

Mrs Emma Edwards
Rheolwr Cefnogi Busnes
Cyngor Sir Ynys Môn,
Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni
Ynys Môn, LL77 7TW.
Rhif Ffôn: 01248 751887

Ebost: emmaedwards@ynysmon.gov.uk

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg, mewn print bras, Braille neu ar fformat arall wrth wneud cais amdani.

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD AT:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
DYDDIAD:	11/07/2016
PWNC:	Adroddiad Blynyddol – ‘Gwrando ar Gwynion a Dysgu oddi wrthynt’
AELODAU PORTFFOLIO(AU):	Y Cyngorydd Aled Morris Jones
AWDUR YR ADRODDIAD Rhif Ffôn: E-bost:	Sophie Shanahan / Gareth Llwyd 01248 752717 / 01248 752708 slsss@anglesey.gov.uk / gllss@anglesey.gov.uk

1.0 ARGYMHELLION

A1 – Nodi natur y cwynion a dderbyniwyd yn ystod 2015/16 ynglŷn â'r gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol.

A2 – Nodi perfformiad yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol yn gweithredu'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion ac yn delio â chwynion.

A3 – Nodi'r Cynllun Gweithredu ar gyfer datblygu'r trefniadau i ddelio'n effeithiol gyda'r sylwadau a chwynion a dderbyniwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.

2.0 RHESYMAU

2.1 Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn Gweithredu Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion statudol yng Nghymru yn unol â'r Rheoliadau Gweithdrefn Cwynion Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2014 a'r Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Cymru) 2014. Mae ymrwymiad i lunio Adroddiad Blynyddol ar weithrediad y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion a'i gyflwyno i Bwyllgor Gwasanaethau Cymdeithasol yr Awdurdod Lleol i bwrsasau sgriwtini ac er mwyn monitro'r trefniadau ar gyfer delio'n effeithiol â chwynion a dderbyniwyd gan ddefnyddwyr gwasanaeth a'u cynrychiolwyr.

2.2 Ystyrir ei bod yn hanfodol bod cofnod yn cael ei gadw o sylwadau a chwynion er mwyn i'r Adran Gwasanaethau Cymdeithasol allu dysgu gwersi oddi wrthynt, fel rhan o wella'r ddarpariaeth o wasanaeth. Ystyrir ei bod yn arfer dda i rannu'r adroddiad cwynion blynyddol ag aelodau'r Cyngor er mwyn sicrhau tryloywder.

Awdur: Sophie Shanahan
Teitl Swydd: Swyddog Dynodedig Cwynion a Datblygu Gofal Cwsmer, Adran Gwasanaethau Cymdeithasol
Dyddiad: Mai 2016

ATODIAD 1 – Adroddiad Blynyddol: ‘Gwranddo ar Gwynion a Dysgu oddi wrthynt’

ATODIAD 2 – Cynllun Gweithredu 2016/17

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg / This document is available in English

Gwasanaethau Cymdeithasol – Plant ac Oedolion

**‘Gwrando ar Gwynion a Dysgu oddi
wrthynt’**

**GWEITHDREFN SYLWADAU A
CHWYNION Y GWASANAETHAU
CYMDEITHASOL**

ADRODDIAD BLYNYDDOL – 2015/16

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cyfeirio at y modd y gweithredwyd Trefn Gwyno a Sylwadau'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaethau Oedolion yn ystod y cyfnod o fis Ebrill 2015 hyd ddiwedd Mawrth 2016.
- 1.2 Mae'r Swyddog Penodedig Cwynion a Datblygu Gofal Cwsmer yn gweithio yn y Tîm Diogelu a Gwarantu Ansawdd yn yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol ac roedd yn gyfrifol am y Drefn Gwyno a Sylwadau yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Mae'r Swyddog Cwynion yn atebol i'r Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol (Prif Weithredwr Cynorthwyol) ac yn cael ei rheoli ar ei rhan gan y Rheolwr Gwasanaeth ar gyfer Diogelu a Gwarantu Ansawdd.
- 1.3 Mae'r Swyddog Cwynion yn gyfrifol am:
- Rheoli'r drefn ar gyfer cofnodi cwynion a sylwadau cadarnhaol a negyddol gan ddefnyddwyr y gwasanaeth a'u cynrychiolwyr;
 - Cadw golwg ar yr ymateb i gwynion o fewn amserlen benodol yn rheoliadau Llywodraeth Cymru ar gyfer ymdrin â chwynion dan Gam 1;
 - Cyd-gysylltu ymchwiliadau gan swyddogion ymchwilio annibynnol i gwynion ffurfiol dan Gam 2 y drefn;
 - Sicrhau yr anfonir ymateb ffurfiol, ysgrifenedig a chopi o'r adroddiad ymchwilio annibynnol at yr achwynydd o fewn 25 diwrnod gwaith dan Gam 2 y Canllawiau, gan roi gwybod iddo os rhagwelir y bydd oedi yn yr amserlen;
 - Cyd-gysylltu ymatebion yr Adran ag ymchwiliadau a gynhaliwyd gan Swyddfa Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i gwynion ynghylch materion y Gwasanaethau Cymdeithasol;
 - Monitro Cynlluniau Gweithredu i sicrhau y dysgir gwersi o'r broses ymchwilio i gwynion er mwyn gwella ansawdd y gwasanaethau a roddir, safonau ymarfer a phrotocolau a pholisïau adrannol;
 - Monitro, gwerthuso a datblygu'r Weithdrefn Fewnol ar gyfer Sylwadau a Chwynion;
 - Sicrhau bod gwybodaeth ar gael er mwyn hwyluso mynediad i ddefnyddwyr y Gwasanaeth a'u cynrychiolwyr at y Drefn Gwyno a Sylwadau;
 - Darparu hyfforddiant a chefnogaeth i hyrwyddo gwell dealltwriaeth ymysg staff y Gwasanaethau Cymdeithasol ynghylch swyddogaeth y Drefn Gwyno a Sylwadau.
- 1.4 Prif amcan y trefniadau hyn yw:
- Cofnodi unrhyw sylwadau, boed yn rhai negyddol neu gadarnhaol am y gwasanaethau a roddir;
 - Ceisio ymdrin â sylwadau a chwynion defnyddwyr gwasanaeth a phobl gymwys eraill cyn agosod â phosib at bwynt darparu'r gwasanaethau er mwyn osgoi, lle bo modd, eu huwchgyfeirio;

- Rhoi cyfle i ddefnyddwyr y gwasanaeth a phobl gymwys eraill gyflwyno cwynion ffurfiol am wasanaethau a ddarperir gan yr Adran dan Gam 2 y weithdrefn.

2. Sylwadau – Cadarnhaol a Negyddol

2.1 Sylwadau Cadarnhaol

2.1.1 Cofnodwyd cyfanswm o 197 o sylwadau cadarnhaol yn ystod y flwyddyn (46 ar gyfer y Gwasanaethau Plant a 151 ar gyfer y Gwasanaethau Oedolion), sy'n uwch na chyfanswm y llynedd o 110 gyda chynnydd ar gyfer y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaethau Oedolion. O'r 46 o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Plant yn 2015/16, roedd 16 gan swyddogion proffesiynol eraill ac roedd 30 gan ddefnyddwyr y gwasanaeth, eu cynrychiolwyr neu aelodau eu teuluoedd neu gan ofalwyr maeth. O'r 151 o sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd gan y Gwasanaethau Oedolion, roedd 4 gan swyddogion proffesiynol eraill a 147 gan ddefnyddwyr y gwasanaethau neu aelodau eu teuluoedd. Gellir categorio'r sylwadau cadarnhaol fel a ganlyn:

Tabl 1

Sylwadau Cadarnhaol			
Gwasanaethau Plant		Gwasanaethau Oedolion	
Tîm Plant sy'n Derbyn Gofal	7	Gofal Preswyl	110
Tîm Ymyrraeth Deuluol	10	Gofal Cartref	20
Tîm Dyletswydd	2	Tîm Oedolion y Gogledd	4
Tîm Lleoli Plant	14	Tîm Oedolion y De	4
Tîm Gweithwyr Cymorth	11	Tîm Anableddau Corfforol a Synhwyraidd	7
Sylwadau cadarnhaol mewn perthynas â mwy nag un tîm	2	Tîm Anableddau Dysgu	1
		Tîm Cyllid Cleientiaid	1
		Uwch Reolwyr	1
		Tîm Contractau	2
		Sylwadau cadarnhaol mewn perthynas â mwy nag un tîm	1
Cyfanswm	46	Cyfanswm	151

2.1.2 Isod ceir enghreifftiau o'r sylwadau cadarnhaol a dderbyniwyd:

“Maent fel angylion yn ymweld bob dydd ac yn darparu gwasanaeth rhagorol, maent bob tro yn gwenu ac maent yn llonni'r diwrnod” – Gofal Môn

“Mae eich cymorth wedi ei gwneud yn bosib i mi barhau i fyw gartref. Diolch” - Anableddau Corfforol

“Mae'r staff yn broffesiynol, yn ofalgar, yn ymroddedig ac yn mynd tu hwnt i'r galw i wneud yn siŵr bod pawb yn iawn” – Gofal Preswyl

“Diolch am eich holl gymorth hynod broffesiynol – yn prosesu'r doreth o ddogfennau a gweinyddiaeth, gan sicrhau tegwch i bawb sydd ynghlwm; hwyluso cartref gofal – rydych i'ch canmol gan eich proffesiwn” – Tîm Oedolion y De

“Yn arbennig o sensitif i ddeinameg y teulu, wedi cefnogi ein hanghenion ac wedi gweithio'n eithriadol o galed ar ein rhan” – Tîm Oedolion y Gogledd

“Diolch o galon am bopeth yn ystod y cwrs. Mae'r cwrs Blynyddoedd Rhyfeddol wedi newid bywydau'r plant a minnau er gwell” – Tîm Gwaith Cefnogol Plant

“Mae wastad wedi rhoi lles y plant yn gyntaf ac wedi bod yn onest am broblemau. Mae'n gaffaeliad i'ch proffesiwn” – Tîm Ymyrraeth Deuluol

“Mae beth bynnag rydych chi'n siarad amdano [gyda'r plentyn] yn cael effaith hudol ac rydym ni wirioneddol yn gwerthfawrogi eich cymorth a'ch cyngor” – Tîm Plant mewn Gofal

“Pleser ac anrhydedd cael gweithio efo chi, rydym wedi gwerthfawrogi eich cymorth a'ch cefnogaeth gymaint” – Tîm Lleoli Plant

“Maent wirioneddol yn gweithio mewn partneriaeth â'r lleoliadau er lles y bobl ifanc maent yn eu cefnogi, ac felly'n cael gwell canlyniadau” – Tîm Ymyrraeth Deuluol / Tîm Plant mewn Gofal

2.2 Sylwadau Negyddol

- 2.2.1 Derbyniodd y Swyddog Cwynion 34 o sylwadau negyddol / pryderon yn ystod y flwyddyn: cynnydd bychan o gymharu â'r 30 a dderbyniwyd y llynedd. Roedd 22 o'r rhain yn ymwneud â'r Gwasanaethau Plant a 12 â'r Gwasanaethau Oedolion. Weithiau, mae modd datrys pryderon o fewn 24 awr, ac yn yr achosion hynny, nid oes angen eu cofnodi gan Gam 1; neu efallai y bydd y defnyddwyr gwasanaeth yn dweud nad ydynt yn dymuno gwneud cynw swyddogol. Weithiau mae rhai pryderon a dderbynnir yn ymwneud â materion hanesyddol ac o'r herwydd nid ydynt yn gymwys ar gyfer ymchwiliad dan y weithdrefn gwynion er y bydd rhyw fath o ymateb yn cael ei roi os yw hynny'n briodol. Gellir categorio'r 34 o sylwadau negyddol fel a ganlyn:

Tabl 2

SYLWADAU NEGYDDOL			
Gwasanaethau Plant		Gwasanaethau Oedolion	
Tîm Dyletswydd	3	Anableddau Corfforol	1
Gwasanaethau Arbenigol Plant	0	Anableddau Dysgu	0
Tîm Ymyrraeth Deuluol	0	Gofal Preswyl	4
Tîm PGA	7	Tîm Oedolion – Y Gogledd	4
Tîm Lleoli Plant	0	Tîm Oedolion – Y De	2
Tîm Gwaith Cymorth	3	Cyllid Cleientiaid	0
Cynadleddau Amddiffyn Plant	2	Dyletswydd	0
Adolygiadau PGA	1	Gofal Cartref	1
Cefnogaeth Fusnes	2	Iechyd Meddwl	0
Sylwadau ynglŷn â mwy nag un tîm	1		
Arall e.e. materion hanesyddol	3		
Cyfanswm	22	Cyfanswm	12

3. Cwynion Cam 1 – Penderfyniad Lleol

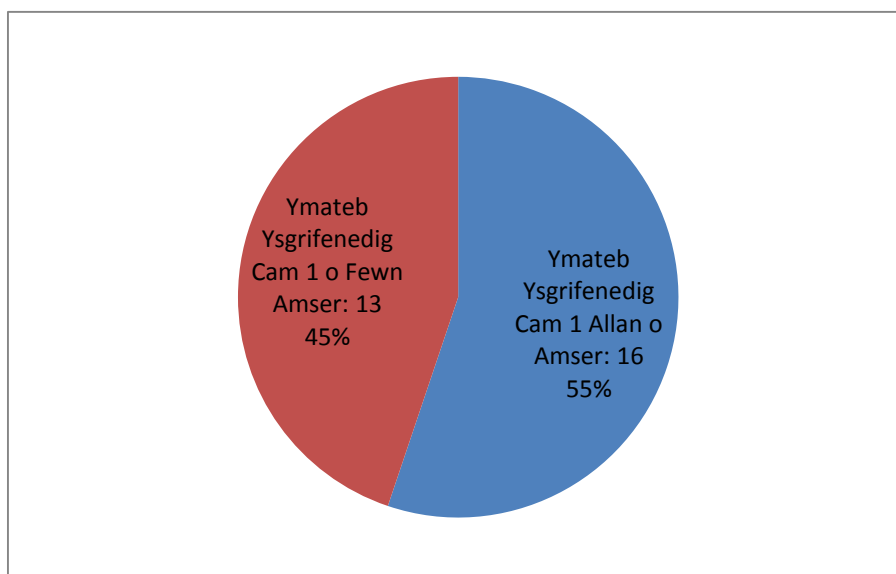
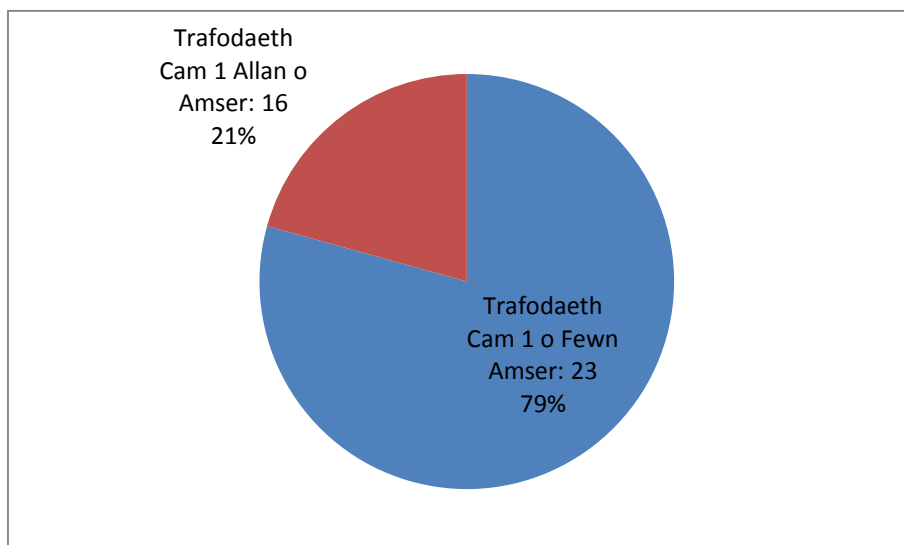
3.1 Mae Tabl 3 isod yn crynhoi nifer y cwynion a ddaeth i law dros yr wyth mlynedd diwethaf am y Gwasanaethau Oedolion a Phlant dan Gam 1 a Cham 2 y Drefn Gwyno a Sylwadau. I roi'r ffigurau hyn mewn persbectif, mae Tabl 4 yn dangos ystadegau ar gyfer y gwasanaethau a ddarperir gan Gwasanaethau Plant, ac mae Tabl 5 yn dangos ystadegau ar gyfer y gwasanaethau a ddarperir gan Gwasanaethau Oedolion yn 2014-15.

Tabl 3

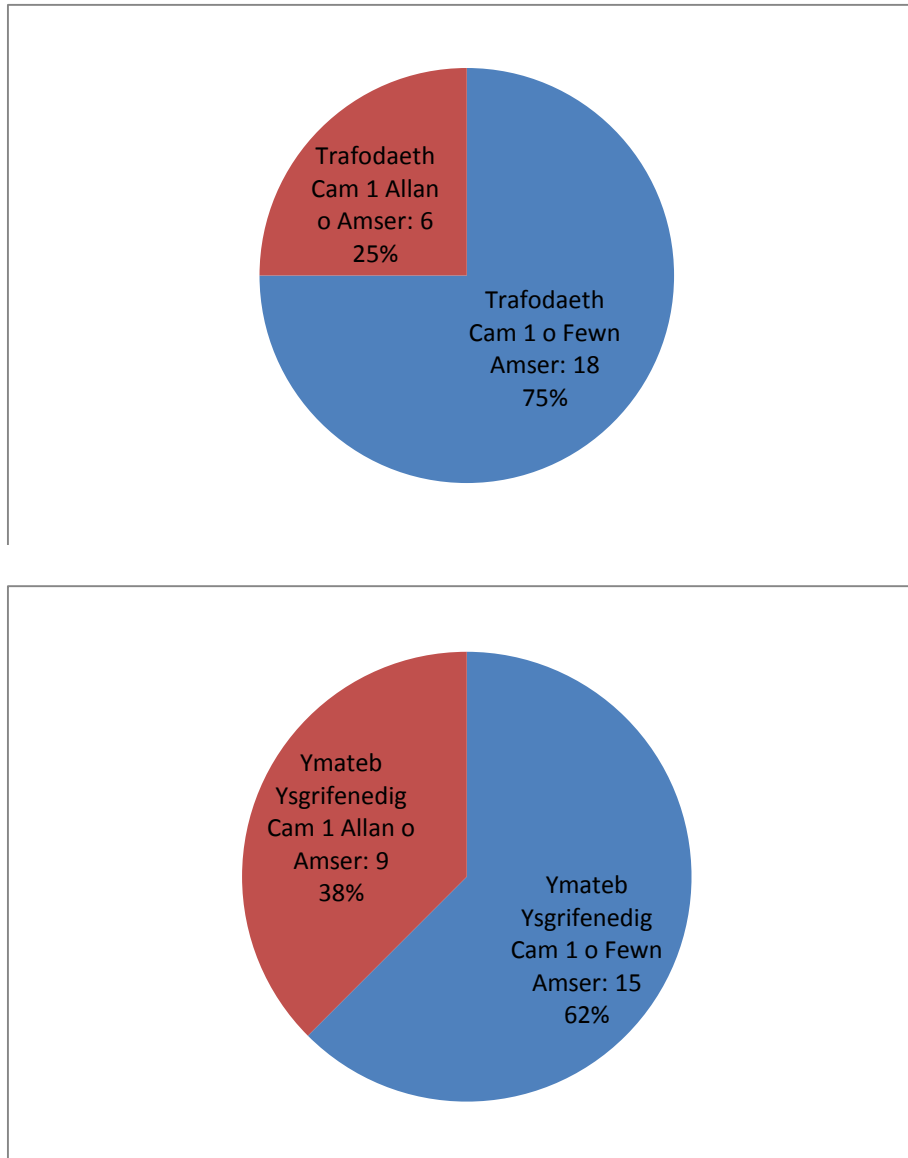
Blwyddyn	Oedolion Cam 1	Plant Cam 1	Cyfanswm Cam 1	Oedolion Cam 2	Plant Cam 2	Cyfanswm Cam 2
2008/09	45	13	58	2	0	2
2009/10	29	23	52	4	1	5
2010/11	37	20	57	1	2	3
2011/12	25	40	65	3	4	7
2012/13	32	24	56	2	4	6
2013/14	24	26	50	5	6	11
2014/15	17	20	37	2	5	7
2015/16	24	29	53	4	1	5

- 3.2 Mae Tabl 3 yn dangos bod nifer y cwynion a gofnodwyd o dan Gam 1 y weithdrefn wedi cynyddu o gymharu â'r flwyddyn flaenorol ar gyfer y Gwasanaethau Plant a'r Gwasanaethau Oedolion, fodd bynnag roedd nifer y Cwynion Cam 1 wedi bod yn is na'r cyfartaledd yn 2014-15 ac mae nifer cyffredinol y cwynion Cam 1 a dderbyniwyd yn 2015-16 yn debyg i'r nifer a gafwyd yn y blynyddoedd cynt. Un rheswm posib am y cynnydd o gymharu ag y llynedd yw'r ymdrechion i sicrhau bod defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd yn ymwybodol o'u hawl i wneud cwynion o dan y weithdrefn (er enghraifft, gosod posteri a thafleuni mewn derbynfeydd). Yn y Gwasanaethau Plant, rhesymau posibl eraill yw'r cynnydd yn nifer yr achosion, a phwysau staffio yn ystod ail hanner y cyfnod adrodd. Er gwaethaf y ffactorau hyn, mae'r lefel isel o gwynion Cam 2 yn y Gwasanaethau Plant yn arwydd o'r ffocws ar ofal cwsmer a datrys cwynion. Mae nifer y cwynion a gyfeiriwyd ymlaen i Gam 2 y weithdrefn yn y Gwasanaethau Plant yr isaf y mae wedi bod mewn 6 blynedd, ac roedd y gŵyn a gafodd ei chyfeirio ymlaen i Gam 2 yn gŵyn ar y cyd ynglŷn â Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru yn ogystal â Gwasanaethau Plant Ynys Môn. Mae'r gostyngiad hwn yn y Gwasanaethau Plant yn awgrymu bod ymdrechion gan reolwyr i ddatrys cwynion yng Ngham 1 yn dod yn fwy a mwy llwyddiannus, a gallai hynny fod o ganlyniad i'r ffaith fod Cam 1 y weithdrefn nawr yn cynnwys cynnig cyfarfod/trafodaeth i'r achwynydd, yn ogystal ag ymateb ysgrifenedig. Mae nifer y cwynion a gyfeiriwyd ymlaen i Cam 2 wedi cynyddu yn y Gwasanaethau Oedolion, fodd bynnag roedd dau o'r cwynion hyn yn ymwneud â gwasanaethau y mae'r Gwasanaeth Oedolion yn eu comisiynu, yn hytrach na gwasanaethau mewnol. Rydym yn parhau i roi pwyslais ar ddatrys cwynion cyn gynted â phosib i osgoi iddynt gael eu cyfeirio ymlaen.
- 3.3 Yn ychwanegol at y cwynion yr ymchwiliwyd iddynt o dan Weithdrefn Gwynion a Sylwadau'r Gwasanaethau Cymdeithasol, mae cwynion yn ymwneud â'r Gwasanaethau Cymdeithasol nad ydynt yn gymwys i dderbyn ymchwiliad o dan y Weithdrefn hon weithiau'n cael eu hymchwilio o dan Bolisi Pryderon a Chwynion corfforaethol y Cyngor. Bu gostyngiad yn nifer y cwynion o'r fath yn 2015/16, a dim ond 1 ymchwiliad o'r fath (yn ymwneud â'r Gwasanaethau Oedolion) yr ymchwiliwyd iddo o dan y polisi hwn; mae hyn yn cymharu â 7 cwyn i'r Gwasanaethau Plant a 3 cwyn i'r Gwasanaethau Oedolion a dderbyniodd ymchwiliad o dan y polisi hwn yn y flwyddyn flaenorol.
- 3.4 O'r 53 o gwynion Cam 1 a dderbyniwyd, dim ond un o'r rhain na lwyddwyd i anfon cydnabyddiaeth ysgrifenedig iddi o fewn 2 ddiwrnod gwaith (yr amserlen ar gyfer anfon cydnabyddiaeth).
- 3.5 Mae'r siartiau cylch isod yn dangos perfformiad y gwasanaethau o ran ymateb i gwynion Cam 1 o fewn amserlenni statudol. Mae achwynwyr yn cael cynnig cyfarfodydd / trafodaethau dros y ffôn o fewn 10 diwrnod gwaith o gydnabod y gŵyn, gyda llythyr ymateb yn dilyn i gadarnhau telerau datrys eu cwyn o fewn 5 diwrnod gwaith i'r drafodaeth.

GWASANAETHAU PLANT

GWASANAETHAU OEDOLION

- 3.6 Dengys y ffigyrau welliant o ran cyfran y cwynion y cynhaliwyd trafodaeth yn eu cylch o fewn yr amserlen ar gyfer y Gwasanaethau Plant (71% yn y flwyddyn flaenorol), ond maent yn dangos gostyngiad yn y gyfran sy'n derbyn ymateb ysgrifenedig o fewn yr amserlen (70% yn y flwyddyn flaenorol). Ar gyfer y Gwasanaethau Oedolion, mae cyfran y cwynion y cynhaliwyd trafodaeth yn eu cylch o fewn yr amserlen wedi gostwng (100% yn y flwyddyn flaenorol), ac felly hefyd y gyfran sy'n derbyn ymateb ysgrifenedig o fewn yr amserlen (65% yn y flwyddyn flaenorol). Tra bod angen edrych ar y cyfrannau hyn yng nghyd-destun y ffaith fod nifer uwch o gwynion Cam 1 wedi dod i law yn 2015/16, mae angen gwella'r gyfran o ymatebion sy'n cael eu darparu o fewn yr amserlen.
- 3.7 Mae Tabl 4 yn rhoi dadansoddiad o'r meysydd gwasanaeth y derbyniwyd cwynion yn eu cylch o dan Gam 1 Gweithdrefn Gwynion a Sylwadau'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer y Gwasanaethau Oedolion a Phlant.

Tabl 4

CWYNIION CAM 1			
Gwasanaethau Plant		Gwasanaethau Oedolion	
Tîm Dyletswydd	9	Tîm Anableddau Corfforol	3
Tîm Gwaith Cymorth	4	Tîm Anableddau Dysgu	0
Tîm Ymyrraeth Deuluol	4	Tîm Oedolion – Y De	5
Tîm PGA	8	Tîm Oedolion – Y Gogledd	7
Tîm Lleoli Plant	2	Gofal Preswyl	1
Gwasanaethau Arbenigol Plant	1	Tîm Cyllid Cleientiaid	2
Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd	0	Tîm Dyletswydd / Gweinyddol	1
Tîm Gweinyddol	0	Teleofal	2
Cwynion yn ymwneud â mwy nag un tîm	1	Gwasanaethau Darparu (Anableddau Dysgu)	1
		Cwynion yn ymwneud â mwy nag un tîm	2
Cyfanswm	29	Cyfanswm	24

3.8 Mae dadansoddiad o natur y cwynion at y Gwasanaethau Plant yn dangos mai'r prif themâu a welwyd yn y cwynion Cam 1 oedd:

- Diffyg adborth gan y Gwasanaethau Plant
- Diffyg cyfathrebu neu eglurhad gan staff gwaith cymdeithasol
- Aseidiadau'n cael eu cynnal mewn modd ansensitif
- Cau achosion heb drafodaeth ddigonol yn gyntaf
- Cefnogaeth annigonol
- Agwedd gweithwyr cefnogol pan fyddant yn goruchwylio cyswllt
- Cyswllt yn cael ei ganslo, neu ddim yn cael ei drefnu fel y dylai
- Gwybodaeth anghywir neu gamarweiniol mewn adroddiadau/cofnodion

Mae angen edrych ar y rhain fel themâu sy'n codi o sylwadau unigol o garfan gymharol fechan o ddefnyddwyr gwasanaeth.

3.9 Yn y Gwasanaethau Oedolion, y prif themâu a welwyd yn y cwynion Cam 1 oedd:

- Oedi wrth ddarparu gwasanaethau gofal cartref neu ail-alluogi
- Oedi mewn perthynas â Thaliadau Uniongyrchol
- Taliadau am Teleofal
- Anfodlonrwydd gyda'r modd y cynhaliwyd Aseidiadau Ariannol

- Cyfathrebu / cefnogaeth wael pan oedd staff i ffwrdd yn sâl
- Yr amser a gymer i ddarparu addasiadau i'r cartref

Eto, mae angen edrych ar y rhain fel themâu sy'n codi o sylwadau unigol o garfan gymharol fechan o ddefnyddwyr gwasanaeth.

4. Cwynion Cam 2

4.1 Trosolwg o Gwynion Cam 2

- 4.1.1 Mae'n rhaid i Swyddog Ymchwilio Annibynnol ymchwilio i gwynion dan Gam 2 y Weithdrefn. Er y gwneir pob ymdrech i ddatrys cwynion yng Ngham 1, ceir adegau lle nad oes modd gwneud hyn, yn enwedig felly gyda'r achosion mwyaf cymhleth neu pan fo'r achwynwyr yn mynnu mynd yn eu blaen i Gam 2. Mae gan achwynwyr yr hawl i osgoi Cam 1 a gofyn am ystyriaeth ffurfiol dan Gam 2 os ydynt yn dymuno.
- 4.1.2 Yn ystod y flwyddyn, cofrestrwyd cyfanswm o 5 o gwynion dan Gam 2, gostyngiad o gymharu â'r 7 yn ystod 2014/15. Roedd dau o'r cwynion Cam 2 i'r Gwasanaethau Oedolion yn ymwneud â gwasanaethau sy'n cael eu comisiynu gan y Gwasanaethau Oedolion, yn hytrach na gwasanaethau mewnol, ac roedd y ddwy gŵyn wedi derbyn ymateb cychwynnol gan y darparwr. Roedd 1 o'r cwynion i'r Gwasanaethau Oedolion wedi derbyn ymateb Cam 1 gan y Gwasanaethau Oedolion, tra cafodd un ei uwch gyfeirio'n syth i Gam 2 oherwydd cymhlethdod y gŵyn. Roedd y gŵyn Cam 2 ynglŷn â'r Gwasanaethau Plant yn gŵyn ar y cyd ac roedd hefyd yn cynnwys Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru, a chynigwyd ymchwiliad Cam 2 heb i'r gŵyn orfod mynd trwy Gam 1.
- 4.1.3 Cwblhawyd y gŵyn Cam 2 ynglŷn â'r Gwasanaethau Plant o fewn yr amserlen statudol o 25 diwrnod, ac felly hefyd un o'r cwynion ynglŷn â'r Gwasanaethau Oedolion. Ymatebwyd i'r cwynion eraill ynglŷn â'r Gwasanaethau Oedolion y tu allan i'r amserlen, a'r prif reswm am yr oedi oedd argaeledd staff. Mewn achosion lle bu oedi, cafodd yr achwynwyr eu diweddarau a chael gwybod pa bryd y gellid disgwyl i'r gwasanaeth anfon ymateb.
- 4.1.4 Caiff Cynlluniau Gweithredu eu creu yn dilyn ymchwiliadau dan Gam 2. Mae ymchwiliadau Cam 2 i gwynion sy'n ymwneud â'r Gwasanaethau Plant bellach yn cynnwys trafodaeth gyda'r Person Annibynnol ynghylch cynnwys y Cynlluniau Gweithredu. Caiff y rhain eu cymeradwyo gan y Pennaeth Gwasanaeth ac yna eu monitro bob mis hyd oni fydd y camau gweithredu i gyd wedi'u cwblhau.

4.2 Cwynion Cam 2 i'r Gwasanaethau Plant

- 4.2.1 Yn ystod 2015/16, cofrestrwyd un gŵyn mewn perthynas â'r Gwasanaethau Plant o dan Gam 2 y Weithdrefn. Roedd hon yn gŵyn ar y cyd a oedd hefyd yn cynnwys Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru, sy'n bartneriaeth

rhwng chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru, a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam yw'r awdurdod arweiniol. Trefnwyd ymchwiliad gan Ymchwilydd Annibynnol gyda Pherson Annibynnol yn goruchwyllo'r ymchwiliad. Mae Tabl 5 yn edrych ar y gŵyn yn fanylach:

Tabl 5

RHIF / CATEGORI	NATUR Y GŴYN	CANLYNIAD
<p>CAM 2</p> <p>CS021 Gwasanaeth Plant / Gwasanaeth Mabwysiadu Gogledd Cymru</p>	<p>Cwyn ynghylch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod diffyg ystyriaeth i fabwysiadwyr posib; nid oedd eu cryfderau'n cael eu cydnabod, ac nid oedd eu bregusrwydd o fewn y broses yn cael ei gydnabod – CADARNHWYD Y GŴYN. • Diffyg gonestrwydd a thryloywder gan GMGC a gweithwyr cymdeithasol Ynys Môn – CADARNHWYD Y GŴYN • Diffyg proffesiynoldeb a phroses gan GMGC a Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn – CADARNHWYD Y GŴYN YN RHANNOL • Y codwyd pryderon ynglŷn â llety a gynigwyd gan fabwysiadwyr posib er bod hwn wedi cael ei weld ynghynt – CADARNHWYD Y GŴYN YN RHANNOL • Ei bod yn annerbyniol i GMGC fynnu ar gyfnod cyflwyno heb unrhyw hyblygrwydd, lle nad yw hynny'n cael ei gefnogi'n genedlaethol nac yn ofynnol gan statud - NI CHADARNHAWYD Y GŴYN 	<p>GWERSI A DDYSGWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> • GMGC i lunio contractau gyda darpar fabwysiadwyr er mwyn cytuno ar amserlenni ac amlinellu'n glir y dulliau a'r prosesau a gaiff eu defnyddio • Pan fo linc mabwysiadu wedi'i wneud, y gweithiwr cymdeithasol mabwysiadu a'r gweithiwr cymdeithasol gofal plant i gynnal ymweliad dilynol ymhen 1 wythnos gyda'r darpar fabwysiadwyr er mwyn sicrhau eu bod wedi trafod popeth posib ac i roi sylw i unrhyw faterion a all fod wedi codi • Y gweithwyr cymdeithasol i drin y darpar fabwysiadwyr mewn modd ystyriol, gan gynnwys bod mor onest a thryloyw â phosib, a chydabod cryfderau

4.3 Cwynion Cam 2 i'r Gwasanaethau Oedolion

4.3.1 Yn ystod 2015/16, daeth pedair cwyn i law dan Gam 2 y Weithdrefn. Mae Tabl 6 yn edrych ar y pedair cwyn yn fanylach:

Tabl 6

RHIF / CATEGORI	NATUR Y GŴYN	CANLYNIAD
<p>CAM 2</p> <p>OP006 Oedolion</p>	<p>Cwyn ynghylch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod ymchwiliad POVA a wnaed gan Gofal Môn yn annigonol – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Y bu 'cover up' gan reolwyr Gofal Môn a rhai o'r gofalcwyr mewn perthynas ag ymchwiliad POVA i gadw wyneb – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Bod Gofal Môn wedi tanseilio urddas defnyddiwr gwasanaeth yn ddifrifol – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Bod Gofal Môn wedi dangos diffyg arweinyddiaeth mewn perthynas â chymryd cwynion am ofalwyr o ddifrif ac ymateb yn briodol iddynt – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Y bu diffyg difrifol o ran monitro staff a datblygiad staff gan Gofal Môn, gan gynnwys mewn perthynas â chyfrinachedd cleient - CADARNHAWYD Y GŴYN YN RHANNOL • Na wnaeth Gofal Môn weithredu'n briodol mewn perthynas ag ensyniadau a wnaed gan ofalwr – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN 	<p>GWERSI A DDYSGWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codi ymwybyddiaeth ymysg staff Gofal Môn o'r polisiau Diogelu Data a Chyfrinachedd Staff • Gofal Môn i sicrhau nad yw aelodau'r teulu yn cael eu dyrannu i weithio gyda'i gilydd • Adolygu Cynlluniau Darparu Gwasanaeth Gofal Môn fel eu bod yn nodi'n benodol beth yw dewisiadau amser y defnyddwyr gwasanaeth, gan osod nodyn yn egluro oherwydd natur y gwasanaeth, na fedr Gofal Môn warantu union amseroedd y galwadau. • Swyddogion i fod yn glir a gaiff/pa bryd caiff Gofal Môn wneud gwaith ffisiotherapi.

	<ul style="list-style-type: none"> • Y dylai gofal o dan y cynllun Taliadau Uniongyrchol fod wedi cael ei gynnig yn gynt – CANLYNIAD AMHENDANT • Y dylai Gofal Môn fod wedi gwneud gwaith ffisiotherapi o dan gyfarwyddyd a goruchwyliaeth ffisiotherapydd cymwys – CADARNHAWYD Y GŴYN • Nad yw'n glir beth ddigwyddodd i gyllid y GIG ar gyfer y sesiynau ffisiotherapi na chafodd eu cynnal – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Bod amser y cynllun gofal wedi'i gwtogi, ac na chafodd yr amser hwn ei adennill fel y dylai fod wedi – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN 	
<p>CAM 2</p> <p>OP007</p> <p>Oedolion</p>	<p>Cwyn ynglŷn â darparwr gofal cartref annibynnol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod y darparwr wedi dod â'r gwasanaeth i ben heb roi unrhyw rybudd i'r teulu, ac y dylai fod wedi rhoi rhybudd iddynt - NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Bod gofalwr wedi dweud celwydd am ddigwyddiad, ac wedyn wedi newid y stori – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN • Bod rheolwr wedi dweud celwydd eu bod wedi adrodd am ddigwyddiad wrth yr heddlu a bod yna gyfeirnod trosedd - CADARNHAWYD Y GŴYN YN RHANNOL • Bod ymateb y darparwr i'r 	<p>GWERSI A DDYSGWYD AR GYFER Y GWASANAETHAU OEDOLION</p> <ul style="list-style-type: none"> • Codwyd ymwybyddiaeth o'r angen i gynnal adolygiadau amserol pan fo asiantaethau gofal yn rhoi rhybudd o'u bwriad i derfynu pecyn gofal.

	gŵyn yn anghywir – NI CHADARNHAWYD Y GŴYN	
CAM 2 LD003 Oedolion	<p>Cwyn ynglŷn â darparwr anabledau dysgu annibynnol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y defnyddiwr gwasanaeth heb gael ei gefnogi i fod yn fwy annibynnol i ddelio gyda chyllid personol, fel y cytunwyd yn yr adolygiad diwethaf – CADARNHAWYD Y GŴYN • Roedd y staff yn rheoli'r defnyddiwr gwasanaeth yn amhriodol – CADARNHAWYD Y GŴYN YN RHANNOL • Nid yw'r darparwr wedi parchu preifatrwydd y defnyddiwr gwasanaeth – CANFYDDIADAU'N AMHENDANT • Nid yw'r defnyddiwr gwasanaeth wedi cael ei gefnogi i ddatblygu'r sgiliau y cytunwyd arnynt yn yr adolygiad diwethaf – CADARNHAWYD Y GŴYN • Mae ymateb y darparwr i'r gŵyn wedi bod yn amhriodol – CADARNHAWYD Y GŴYN 	<p>GWERSI A DDYSGWYD</p> <p>Roedd y gwersi a ddysgwyd yn ymwneud â'r darparwr annibynnol. Cytunwyd a lluniwyd Cynllun Gweithredu gyda'r Darparwr, i gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dogfennu a mesur yn glir y gefnogaeth a roddir i ddatblygu sgiliau a gwneud cynnydd tuag at gyrraedd deilliannau • Wedi codi ymwybyddiaeth am faterion preifatrwydd a chyfrinachedd • Cynhyrchwyd polisïau Diogelu Data a chyfryngau cymdeithasol • Cynhaliwyd adolygiad i edrych ar arferion rhannu gwybodaeth • Cynhyrchwyd polisi cwynion newydd
CAM 2 OP008 Oedolion	<p>Cwyn ynghylch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod defnyddiwr gwasanaeth wedi cael ei gadw'n anghyfreithlon mewn cartref gofal – CADARNHAWYD Y GŴYN • Y bu oedi sylweddol wrth drefnu'r pecyn gofal fel bod y defnyddiwr gwasanaeth yn gallu dychwelyd adref - NI CHADARNHAWYD Y 	<p>GWERSI A DDYSGWYD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Gwasanaethau Cymdeithasol i ymdrechu i sicrhau bod asesiadau ac adolygiadau Diogelu rhag Colli Rhyddid (DoLS) yn cael eu cynnal o fewn yr amserlen. • Atgoffwyd rheolwyr tîm o bwysigrwydd sicrhau bod person enwebedig ar gael i ymateb yn brydlon i

	GŴYN	<p>ymholiadau pan fo gweithwyr cymdeithasol dynodedig ar absenoldeb tymor hir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gwneud yr holl staff yn ymwybodol o bwrpas a thelerau Adran 117 Deddf Iechyd Meddwl 1983.
--	------	--

5. Panel Ymchwilwyr Annibynnol

- 5.1 Mae gan y Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer y 6 sir yng ngogledd Cymru banel o Ymchwilwyr Annibynnol i ymchwilio i gwynion Cam 2. Gwneir ymdrechion parhaus i adnabod a recriwtio staff cymwys a phrofiadol ar gyfer y panel hwn. Yn 2015/16 fe wnaeth Grŵp Swyddogion Cwynion Gogledd Cymru ddiweddarau'r canllawiau a roddir i Swyddogion Ymchwilio Annibynnol a Phersonau Annibynnol, a rhoesant hefyd gyfleoedd iddynt fynd ar hyfforddiant y mae'r Awdurdodau Lleol yn ei ddarparu.
- 5.2 O dan ddarpariaethau Deddf Plant 1989, mae'n rhaid penodi Personau Annibynnol i oruchwylio'r ffordd y mae'r Adran yn cynnal ymchwiliad i gwynion ffurfiol o dan Rannau III a IV y Ddeddf. Penodwyd Person Annibynnol ar gyfer yr ymchwiliad Cam 2 i gŵyn mewn perthynas â'r Gwasanaethau Plant yn ystod 2015/16.

6. Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru

- 6.1 Cwblhaodd yr Ombwdsmon ddau ymchwiliad i gwynion ynglŷn â'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn ystod 2015/16, y ddau'n ymwneud â'r Gwasanaethau Plant. Roedd ymchwiliad eisoes wedi'i gynnal i un o'r cwynion hyn o dan Gam 2 Gweithdrefn Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol; ymchwiliwyd i'r llall o dan Gam 2 Polisi Pryderon a Chwynion corfforaethol y Cyngor. Ni wnaeth yr Ombwdsmon ddechrau unrhyw ymchwiliadau newydd yn 2015/16.
- 6.2 Mae Tabl 7 yn dangos mwy o fanylion am ganfyddiadau'r ddau ymchwiliad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.

Tabl 7

NATUR Y GŴYN	CANFYDDIADAU'R OMBWDSMON
<p>Cwyn ynghylch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod gan weithiwr cymdeithasol duedd o fod yn negyddol • Bod gweithiwr cymdeithasol wedi bygwth 	<ul style="list-style-type: none"> • Dylid bod wedi rhoi ystyriaeth yn gynt yn y broses i p'un a fyddai wedi bod yn briodol naill ai ail-neilltuo'r achos o ofal yr ail weithiwr cymdeithasol neu drefnu i ail weithiwr weithio'n

<p>troi achos Plentyn mewn Angen yn achos Amddiffyn Plant o flaen y plant.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod y gefnogaeth a roddwyd gan yr Adran GC yn annigonol. • Gwrthodwyd cais i gael newid gweithiwr cymdeithasol • Mae gwybodaeth anghywir wedi cael ei chadw. • Rhoddwyd plant ar y Gofrestr Amddiffyn Plant ar sail honiadau ffug. • Ni fu unrhyw asesiad gofawlwr na darpariaeth o wasanaethau gofawlwr. • Ni chafodd yr asesiad craidd ei gwblhau o fewn y terfyn amser ac ni chafodd ei rannu. • Ni chafodd teulu'r achwynydd unrhyw fewnbwn gan y gwasanaeth. 	<p>uniongyrchol gyda'r teulu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roedd yr amser rhwng codi'r gŵyn tan y gynhadledd achos yn rhy hir (er nad bai'r Cyngor oedd hyn yn llwyr). • Ni wnaeth y teulu gael unrhyw fewnbwn neu gyswllt uniongyrchol gan weithiwr cymdeithasol am gyfnod o fisoedd. • Ni chafodd y teulu'r cyfle i roi sylwadau ar yr asesiadau craidd. • Dylai'r nodiadau o'r amrywiol gyfarfodydd yn ystod y broses amddiffyn plant fod wedi bod yn fwy eglur ynghylch pam roedd gwybodaeth am y broses yn cael ei dal yn ôl o'r teulu. • Dylid bod wedi cymryd rhagor o ofal yn ystod y drafodaeth am y categori amddiffyn plant oherwydd cafwyd peth anghytundeb yn ddiweddarach ynghylch pa gategori y cytunwyd arno.
<p>Cwyn ynghylch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi pasio gwybodaeth ddi-sail ac anwir am gyn staff i asiantaeth annibynnol. • Ni wnaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol ymchwilio'n iawn i'r honiadau a wnaed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ni chafodd yr honiadau eu cofnodi'n gywir ar yr adeg y cawsant eu gwneud, ac ni weithredwyd arnynt yn gywir. • Roedd y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweithredu'n gywir wrth rannu'r wybodaeth gyda'r asiantaeth, ond dylent fod wedi gwneud hynny pan wnaed y gwiriadau cychwynnol. • Dylid bod wedi rhannu pryderon gyda'r achwynwyr yn gynt. • Roedd ymateb y Cyngor i gwynion yn dderbyniol ar y cyfan, ond dylai fod wedi darparu adroddiad manylach ar gyfer y gŵyn Cam 2.

6.3 Ar ôl derbyn adroddiadau'r Ombwdsmon ar yr ymchwiliadau, fe wnaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol gytuno i weithredu'r holl gamau a argymhellwyd. Crëwyd Cynlluniau Gweithredu er mwyn monitro'r rhain ac mae'r holl gamau gweithredu wedi cael eu cwblhau bellach.

7. Gwasanaethau Eiriolaeth

- 7.1 O fis Ebrill 2015, mae Tros Gynnal wedi bod yn darparu gwasanaethau eiriolaeth i blant fel rhan o wasanaeth eiriolaeth rhanbarthol. Byddwn yn gofyn i bob plentyn sy'n gwneud cwyn i'r Gwasanaethau Cymdeithasol a fyddai'n dymuno cael eiriolwr i'w gefnogi i wneud ei gŵyn, ac fe wneir cyfeiriad i'r gwasanaeth eiriolaeth os yw'r plentyn yn cytuno i hyn.
- 7.2 Mae gan y Gwasanaethau Cymdeithasol gytundeb lefel gwasanaeth gyda Gwasanaeth Cyngor ac Eiriolaeth Gogledd Cymru i ddarparu gwasanaethau eiriolaeth i ddefnyddwyr gwasanaeth a chanddynt anableddau dysgu. Gall pobl sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd meddwl sylfaenol neu eilaidd dderbyn cymorth eiriolaeth trwy Wasanaeth Eiriolaeth Iechyd Meddwl Gwynedd a Môn, sy'n cael ei ariannu trwy BIPBC ond sydd ar gael i bob un defnyddiwr gwasanaeth iechyd meddwl, gan gynnwys pobl hŷn sydd â dementia. Gall pobl sy'n cael eu cadw dan y Ddeddf Iechyd Meddwl a'r rheini sy'n derbyn gofal a thriniaeth yn yr ysbyty fel cleifion mewnol gael mynediad at y gwasanaeth IMHA (Eiriolaeth Iechyd Meddwl Annibynnol), a gallant hefyd gael cynrychiolaeth gyfreithiol yn rhad ac am ddim. Efallai y bydd oedolion eraill yn cael eu cyfeirio at sefydliadau trydydd sector megis Cyngor Ar Bopeth neu Age Cymru.

8. Cwynion yng nghyswllt gwasanaethau a ddarperir ar y cyd â'r Bwrdd Iechyd

- 8.1 Ar hyn o bryd mae protocol cwynion ar y cyd (ar ffurf drafft) rhwng Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a'r chwe Awdurdod Lleol yng ngogledd Cymru. Mae Grŵp Swyddogion Cwynion Gogledd Cymru wedi bod yn gwneud gwaith yn ystod 2015/16 i ddiweddarau'r protocol, er mwyn rhoi ystyriaeth i Reoliadau Gweithdrefn Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) 2014 a Rheoliadau Gweithdrefn Sylwadau (Cymru) 2014. Mae Grŵp Swyddogion Cwynion Gogledd Cymru yn gytŷn y byddai'n ddymunol cael protocol clir mewn lle er mwyn cynnal ymchwiliadau ar y cyd i gwynion sy'n cynnwys iechyd a'r gwasanaethau cymdeithasol, a'r gobaith yw y bydd y protocol yn cael ei gymeradwyo yn 2016/17.
- 8.2 Er nad oes protocol ffurfiol mewn lle eto, fe ymchwiliwyd ar y cyd i gŵyn Cam 1 am y Gwasanaethau Oedolion a oedd hefyd yn ymwneud â'r Bwrdd Iechyd, a derbyniodd y gŵyn ymateb ar y cyd yn ystod 2015/16.

9. Strategaeth Wybodaeth

- 9.1 Cyflwynnir taflen wybodaeth i blant am y Drefn Cwynion a Sylwadau i bob plentyn sy'n derbyn gwasanaeth gan y Gwasanaethau Plant ar adeg cynnal yr Asesiad Cychwynnol, a rhoddir taflen ar gyfer oedolion i'w teulu hefyd. Cyflwynnir taflen gwynion i blant hefyd pan ddeuant yn Blant Mewn Gofal. Anfonir taflenni cwynion at ddefnyddwyr gwasanaeth y Gwasanaethau Oedolion pan dderbynnir y cyfeiriad cychwynnol, a chânt eu hatgoffa hefyd o'r

weithdrefn gwynion pan fyddant yn cael eu Hadolygiad Blynyddol. Byddant hefyd yn derbyn copi o'r daflen gwynion pan fyddant yn mynd i gartref preswyl neu nyrsio. Anfonir copi o'r daflen gwynion at ddefnyddwyr gwasanaeth ac aelodau o'u teulu pan dderbynnir cwynion ganddynt ynghyd â chydabyddiaeth ysgrifenedig o'u cwyn, a hynny o fewn dau ddiwrnod gwaith o dderbyn y gŵyn.

- 9.2 Mae gwybodaeth ynglŷn â'r Weithdrefn Sylwadau a Chwynion yn cael ei chyhoeddi ar wefan Cyngor Sir Ynys Môn.
- 9.3 Yn 2015, cynhyrchwyd posteri am y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion, ac anfonwyd y rhain i bob cartref preswyl/nyrsio ar Ynys Môn sy'n cael eu rhedeg yn annibynnol neu gan yr Awdurdod, ynghyd â thafleini ar y weithdrefn gwynion. Rhoddwyd y posteri yn nerbynfeydd y Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd.
- 9.4 Yn 2016, fe wnaeth y Swyddog Cwynion Dynodedig gwrdd â'r grŵp FACE, grŵp gweithredu o bobl anabl (sy'n cyfarwyddo ei hun), sydd â'r nod o bwysu ar y sector cyhoeddus i gynhyrchu gwybodaeth y gellir cael mynediad ato rhwydd. Mae fersiwn 'hawdd i'w darllen' o'r daflen gwynion wedi cael ei drafftio gyda'r grŵp a gobeithir y byddwn yn creu'r fersiwn derfynol yn fuan.

10. Gwariant 2015-16

- 10.1 Wrth gynnal a gweithredu Gweithdrefn Sylwadau a Chwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol o dan y canllawiau statudol, dyma'r prif gostau i'r Adran:
 - Costau gwaith sesiynol gan Bersonau Annibynnol a benodir gan yr Adran i oruchwylio ymchwiliadau i Gwynion dan Ddeddf Plant 1989;
 - Costau penodi Swyddogion Ymchwilio Annibynnol i ymgymryd ag ymchwiliadau i gwynion ffurfiol Cam 2 a ddaeth i law'r Adran;
 - Costau mynd i gyfarfodydd a/neu am hyfforddiant;
 - Costau'n ymwneud â chyhoeddusrwydd a chyhoeddi taflenni gwybodaeth.
- 10.2 Mae Tabl 8 isod yn dangos y gwariant ar gyfer penodi ymchwilwyr a phersonau annibynnol yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2015 – 31 Mawrth 2016 (ac eithrio costau ar gyfer ymchwiliad na chafodd ei anfonebu tan 2016/17). Mae'r costau hyn yn is nag oeddent yn y flwyddyn flaenorol, yn enwedig ar gyfer y Gwasanaethau Plant oherwydd y gostyngiad yn nifer yr ymchwiliadau Cam 2 ar gyfer y Gwasanaethau Plant.

Tabl 8

Gwasanaethau Plant

1 Ebrill 2015 – 31 Mawrth 2016		
Gwasanaeth	Natur y Gwariant	£
Gwasanaethau Plant	Ymchwilydd Annibynnol	1,042.00
Gwasanaethau Plant	Adolygu achos yn dilyn cwyn Cam 1	254.50
CYFANSWM		£1,298.50

Gwasanaethau Oedolion

1 Ebrill 2015 – 31 Mawrth 2016		
Gwasanaeth	Natur y Gwariant	£
Gwasanaethau Oedolion	Ymchwilydd Annibynnol	1,452.45
Gwasanaethau Oedolion	Ymchwilydd Annibynnol	867.00
Gwasanaethau Oedolion	Ymchwilydd Annibynnol	1202.75
CYFANSWM		£3,522.20

11. Monitro a gwerthuso Gweithrediad y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion

- 11.1 Cyflwynir adroddiadau monitro chwarterol i Dîm Rheoli'r Gwasanaethau Oedolion a Phanel Sicrwydd Ansawdd y Gwasanaethau Plant, sy'n gwerthuso nifer y cwynion a chanmoliaethau a ddaeth i law yn erbyn pob gwasanaeth o dan bob cam o'r weithdrefn a'r gwersi a ddysgwyd o'r cwynion a'r canmoliaethau hyn. Rydym hefyd yn monitro pa mor effeithiol yw'r Gwasanaethau Cymdeithasol wrth ddelio â chwynion o fewn yr amser gofynnol yn unol â gofynion y rheoliadau.
- 11.2 Mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn anfon ffurflen fonitro at bob achwynydd ar ôl i'r adran anfon ymateb ysgrifenedig i'w cwyn dan Gam 1 y Weithdrefn. Fel hyn, mae modd i'r Adran fonitro pa mor effeithiol yw'r trefniadau ar gyfer ymdrin â chwynion er bodlonrwydd yr achwynydd.
- 11.3 Yn ystod y flwyddyn, cyfarfu Grŵp Swyddogion Cwynion Gogledd Cymru yn chwarterol i drafod y trefniadau ar gyfer gweithredu'r Weithdrefn Gwynion a Sylwadau.

12. Hyfforddiant

- 12.1 Mae'r Swyddog Cwynion Dynodedig yn cynnal hyfforddiant mewnol ar gyfer staff y Gwasanaethau Cymdeithasol i godi ymwybyddiaeth am y weithdrefn gwynion, ynghyd â materion gofal cwsmer. Cynhaliwyd tair sesiwn hyfforddiant o'r fath yn 2015/16. Mynychodd y Swyddog Cwynion Dynodedig gynhadledd yn 2015, 'How to Turn Public Sector Complaints into Service Improvements'.

- 12.2 Mae'r Swyddog Cwynion Dynodedig yn darparu canllawiau ysgrifenedig i reolwyr ynghylch llythyrau ymateb a chyfarfodydd ar gyfer cwynion Cam 1. Bydd y Swyddog Cwynion Dynodedig yn cylchredeg protocolau mewnol at reolwyr newydd, fel bo'r angen.

**Sophie Shanahan,
Swyddog Datblygu Gofal Cwsmer a Swyddog Cwynion Dynodedig
Dyddiad: Mai 2016**

Cynllun Gweithredu 2016/17

Maes	Gweithredu	Camau gan Bwy	Erbyn pryd
1. Cryfhau gweithrediad y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion	i) Sicrhau'n barhaus bod holl staff yr Adran yn dilyn y Canllawiau ac yn cofnodi sylwadau cadarnhaol a negyddol a chwynion fel bod modd i'r Swyddog Cwynion gadw ystadegau cywir	Penaethiaid Gwasanaeth / Rheolwyr Gwasanaeth / Rheolwyr Tîm	Parhaus
2. Ymdrin â chwynion yn effeithiol ac yn amserol o dan Gam 1 a Cham 2 y Weithdrefn	i) Cynnal ymchwiliad trylwyr i gwynion yng Ngham 1 y weithdrefn i sicrhau ymateb cynhwysfawr mewn ymgais i leddfu anfodlonrwydd ac osgoi uwch-gyfeirio i Gam 2	Penaethiaid Gwasanaeth / Rheolwyr Gwasanaeth / Rheolwyr Tîm	Parhaus
	ii) Sicrhau ymatebion amserol i gwynion o fewn yr amser penodol o ddeng niwrnod gwaith i gynnal trafodaeth gyda'r achwynydd a 5 niwrnod o'r drafodaeth i anfon yr ymateb ysgrifenedig.	Penaethiaid Gwasanaeth / Rheolwyr Gwasanaeth / Rheolwyr Tîm	Parhaus
	(iii) Sicrhau ymatebion amserol i gwynion o fewn yr amser penodol o 25 diwrnod gwaith o dan Gam 2 y Weithdrefn.	Swyddog Cwynion Dynodedig	
3. Dysgu gwersi o ymchwiliadau i	Llunio cynlluniau gweithredu mewn ymateb i argymhellion	Penaethiaid Gwasanaeth /	O fewn 20 diwrnod

gwynion	mewn adroddiadau ymchwilio i gwynion	Rheolwyr Gwasanaeth / Swyddog Cwynion Dynodedig	gwaith o roi ymateb ysgrifenedig ffurfiol a chopi o adroddiad yr ymchwiliad i'r achwynydd
4. Cyflwyno gwybodaeth am weithrediad y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion	i) Sicrhau bod y llyfryn gwybodaeth am y Weithdrefn Gwynion yn cael ei chylchredeg yn eang i bob plentyn mewn angen sy'n derbyn gwasanaeth gan yr Adran	Rheolwyr Tîm	Parhaus
	ii) Dosbarthu taflenni cwyno i bob defnyddiwr gwasanaeth yn y Gwasanaethau Oedolion pan dderbynnir cyfeiriad gan yr Adran; atgoffa defnyddwyr gwasanaeth o'r drefn gwyno mewn Adolygiadau Blynyddol.	Rheolwyr Tîm	Parhaus
5. Darparu hyfforddiant ar weithrediad y Weithdrefn Sylwadau a Chwynion	Rhoi hyfforddiant i staff y Gwasanaethau Cymdeithasol ar Weithdrefn Sylwadau a Chwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol ac ar Safonau Gofal Cwsmer yr Adran Gwasanaethau Cymdeithasol	Swyddog Cwynion Dynodedig	Parhaus

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cadeirydd: Y Cyngorydd Merion Jones
Is-Gadeirydd: Y Cyngorydd Gwilym O Jones

Y tabl isod yw Rhaglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol o Mai 2016 at Mai 2017. Adroddir ar y Rhaglen Waith i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini i bwrpas adolygu ei chynnwys, ystyried eitemau newydd neu i ohirio/tynnu eitemau yn ôl.

Cyswllt: Bev Symonds (Rheolwr Sgriwtini)
Ffôn: 01248 752078
E-bost: BevSymonds@ynysmon.gov.uk

PWRPAS YCHWANEGU'R EITEM AR RAGLEN Y PWYLLGOR SGRIWTINI:

- Trawsnewid Gwasanaethau- Diwylliant, Ysgolion a Hamdden
- Monitro Perfformiad, Cyllideb a Partneriaethau
- Sgriwtini cyn penderfyniad
- Datblygu Polisi / Ymgynghoriad
- Cais gan Bwyllgor / Aelod

PANELI CANLYNIAD SGRIWTINI

- (1) Diogelwch Corfforaethol (Ebrill-Medi), yn parhau
- (2) Gosod Tai Gwag yr Awdurdod Lleol ("voids"), (Ebrill-Medi), yn parhau

010716V8

Mae'r ddogfen yma hefyd ar gael yn Saesneg / This document is also available in English

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn
12 Mai 2016	Ethol Cadeirydd Pwyllgor	Penodi Cadeirydd	Ystafell Pwyllgor 1 / 3.30 yh
	Ethol Is-Gadeirydd y Pwyllgor	Penodi Is-Gadeirydd	
23 Mai 2016	Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chw 4 2015-2016	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2yh
	Gyllideb Refeniw chw 4 2015-16	Monitro Cyllideb	
	Gyllideb Gyfalaf chw 4 2015-2016	Monitro Cyllideb	
	Cynllun Gweithredu mewn ymateb i adroddiad AGGCC	Cais gan Aelod (cyfeirnod pwyllgor: 15/12/15)	
	Costau Ymgynghorwyr	Cais gan Aelod (cyfeirnod at wybodaeth perfformiad ch3 – Mawrth 2016)	
	Adolygu'r Rhaglen Moderneiddio Ysgolion	Trawsnewid	
11 Gorffennaf 2016	Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr 2015-2016 (Gwasanaethau Cymdeithasol)	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2yh
	Adroddiad Blynyddol Cwynion- Gwranddo a Dysgu o Gwynion (Gwasanaethau cymdeithasol)	Monitro Perfformiad	
12 Medi 2016	Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chw 1 2016-2017	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2yh
	Gyllideb Refeniw chw 1 2016- 2017	Monitro Cyllideb	
	Gyllideb Gyfalaf chw 1 2016-2017	Monitro Cyllideb	
	Tendro gofal cartref ar Ynys Môn	Sgriwtini cyn penderfyniad	

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn
	Adroddiad Gwasanaethau Plant - ôl Gofal	Sgriwtini cyn penderfyniad	
	Trawsnewid Gwasanaeth Anabledau Dysgu	Cais gan Aelod am adolygiad ar ol 6 mis(cyfeirnod pwyllgor: 11/4/16)	
	Adroddiad Blynyddol Gwerthusiad Perfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol (gwasanaethau plant ac oedolion)- AGGCC	Monitro Perfformiad	
	Adroddiad Panel Canlyniad Sgriwtini- Diogelwch Corfforaethol	I'w dderbyn gan pwyllgor sgriwtini	
14 Tachwedd 2016	Dewisiadau Cychwynnol y Cyllideb 2017-2018 (Deiliaid Portffolio a Phenaethiaid i fynychu)	Sgriwtini cyn penderfyniad	Siambur y Cyngor neu Ystafell Pwyllgor 1 / 2yh
21 Tachwedd 2016	Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chw 2 2016-2017	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2yh
	Gyllideb Refeniw chw 2 2016- 2017	Monitro Cyllideb	
	Gyllideb Gyfalaf chw 2 2016-2017	Monitro Cyllideb	
	Gwasanaethau Oedolion - Taliadau Gofal Cartref a Theleofal	Sgriwtini cyn penderfyniad	
6 Chwefror 2017	Ymateb i'r Ymgynghoriad Cyhoeddus ar Gyllideb Drafft 2017-2018 y Pwyllgor Gwaith	Sgriwtini cyn penderfyniad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2 yh
	Moderneiddio Gwasanaeth Anstatudol Hamdden (cyfnod o 3 blynedd).	Trawsnewid	
13 Mawrth 2017	Cerdyn Sgorio Corfforaethol Chw 3 2016-2017	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2 yh
	Gyllideb Refeniw chw 3 2016- 2017	Monitro Cyllideb	
	Gyllideb Gyfalaf chw 3 2016-2017	Monitro Cyllideb	
10 Ebrill 2017	Eiddo- Adolygiad o Bapur Gwelliant Man- ddâliadau	Monitro Perfformiad	Ystafell Pwyllgor 1 / 2 yh

Tudalen 83

Dyddiad Cyfarfod	Eitem	Pwrpas	Lleoliad / Amser Cychwyn